

Ntoo yì Nsigìnè yìi JON à le ηηwà'ànè aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'ànè yû aa a le ηηwà'ànə Jɔn mu Zebedee. Yesu à le ntwoŋə yi bo mumaà yi Jems aa a aghəŋə ηkì miyaa Galilea, a ajàn mə bo bi taà wàà le si lə nî mbwè aà. A bə tsǒ ndè yì à le mbə Salome (Mk. 15.40). Bi le si twoŋə nî Jɔn bo mumaà yì Jems aa ni “bɔɔ bi mbəŋə”. Jɔn à le mbə “ηgəŋyegənnù wa mə Yesu à le kòŋə aà.” Jɔn ni mumaà yì Jems a bɔ'ɔ ni Peta, bi le mbə bə bi tarə a titii bo bya ntsò baa mə Yesu à le si gha'a nlɔgə bo bo ηghɛè ηghirə nî innù aà. Paul a twoŋə Jɔn nî ntə'è ηghòtə yì mò'ɔ a titii jì ji tarə (Gal. 2.9-10).

Jɔn à dɪ'i Yesu tsi'i a nlògìnə mə à ni Nìghàà ni Nwĩ n̄i ni lwi'i n̄ŋkɔŋə aà, n̄lo aa a aburə nsigə, mbəŋ ntigə ηùmìsòŋ, n̄tswe a titii bə (1.14). A le ηηwà'ànə ntoo yì n̄sigìnə ma yû aa mə tâ bə b̄ii mə bi twoŋə aa tâ bi b̄ii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwĩ, N̄gəŋyweènsə bə wa mə Nwĩ à le ηkà'a mə yu ka yì too aà, n̄n̄ŋ ntii waa ghu nu t̄swe n̄ n̄tswèntii (20.31).

Jɔn à ni yu yii mə à n̄əŋsə nd̄i'ì ηû yii mə Yesu à ni ghu aà. A mbo bə b̄ii mə bi n̄ŋ ntii waa a nu Yesu aa, bo bi a mbo b̄ii mə bi lòɔ a nz̄i yi aa, Yesu à n̄əŋsə mbə aà wò aa ε? Jɔn a

swonɔ ni mə à ni Nìghàà ni Nwĩ (1.14); m̀bɔ Mú 'Mbĩnj̀er̀è Nwĩ (1.29); Ayo'ò Nwĩ wá (1.41); Mu Nwĩ (1.49); 'Mfò baIsrael (1.49); Ǹgànywèèns̀è m̀bĩ (4.42). Thomas a nan̄s̀è m̀fi'is̀è anǹù ỳi a ko'ɔ ntsir̀è a ni ǹù ỳi mə Yesu à ni ghu aa nswon̄ mə: “ 'Mmà'̀à m̀bĩ ghà ni Nwĩ ghà.” Jon a swon̄ ni mə inǹù j̀i ỳỳer̀è bo bì inǹùtsyámbo j̀i mə Yesu à le n̄ghir̀è aa i le m̀bɔ aa ìlèns̀è, ǹdi'̀i n̄i ǹù ỳi mə à ni ghu aa tá tá bè ỳè nnī n̄t̀i waa ghu nu i yweeǹè (12.37-43). Jon à n̄wà'̀aǹè ìlèns̀è j̀i sàmbaa j̀i mə Yesu à le n̄ghir̀è aà.

Jon a k̄i n̄jwa'aǹè b̄i “M̀è ni” b̄i wè bi sàmbaa b̄i mə Yesu à le n̄ghàà nswon̄ n̄i ǹù ỳi mə yu ni ghu a m̀bò m̀bi aà. Yesu a swon̄ mə “M̀è ni,” “àbaa ntswènt̀i” (6.35); “n̄kà'a m̀bĩ” (8.12); “n̄tsũnda m̀bĩnj̀er̀è” (10.7); “n̄tsèemb̄i ỳi n̄sigìǹè” (10.11); “n̄ywèèǹè ni n̄wo n̄ki m̀bɔ ntswènt̀i” (11.25); “m̀anj̀i, m̀bɔ anǹù n̄n̄kon̄ ntswènt̀i” (6.14); “àt̄i m̀l̀ù'u ỳi anǹù n̄n̄kon̄” (15.1).

A n̄i àn̄wà'̀aǹè ma ỳi Jon a ghir̀è bi ỳè a laa mə Yesu a n̄i Ǹdi'̀inǹù ỳi mə bo bì n̄ḡnȳḡènǹù j̀i bòòns̀è n̄tswe n̄i ànǹù mo'ɔ aà. A lōg̀è n̄i waa n̄di'̀i n̄i ànǹù j̀i tsò n̄tso a mbo bo. N̄logìǹè a ni ìlèns̀è 13-17, Yesu a ghot̀è n̄ḡnȳḡènǹù j̀i n̄di'̀i n̄i waa, n̄tan̄t̀è n̄i waa n̄lon̄ noò ỳi yu ka mà'̀at̀è wa i bú b̄i fu a m̀bèè Taà ỳi. Nswon̄ ni mə tá bo tsuu ki j̄ə̄n̄ǹè k̄è ki bo'ɔ (14.1-6) n̄lon̄ mə yu ghèè a m̀bèè Taà ỳi aà. N̄ghaa a mbo bo, ǹdi'̀i n̄i waa n̄i ànǹù ntsà'̀at̀è Nwĩ, m̀bur̀è n̄log̀è noò n̄ghaa a mbo bo n̄lon̄ Azwĩ Nwĩ (14-16), Azwĩ ỳi Làà ỳi mə yu ka ỳi too tá à lo a mbo Tà n̄zi aà. A ka ỳi tig̀è lòg̀è abwar̀è ỳi, i ki l̀è'̀ət̀è n̄t̀i waa, i ki d̄i'̀i

innù tsìm a mbo bo. Bo ka yĩ ki ghìrə nĩ innù jii mə yu ghìrə aa, i tɛ'ɛ ghìrə tsyàtə. Annù yii mə a ka ghìrə tâ mbi bii ntoo yĩ ñsigìnə ya aa, à nĩ àjàŋə mə mbə bo boònsə waa ntswe nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ (17.20-26) ŋkii ŋka ŋkɔŋnə waa bo ni bo aà (13.34-35).

A mûm ñŋwà'anə ntoo yĩ ñsigìnə i tsìm bi dè'i ajàŋə mə baYuda le si swùŋnə bo bì Yesu, bo tuù nni aà, lâ bi naŋsə yə àyòŋ yii mə a le ntswe a titii bo aa a mûm àŋwà'anə Jɔn. Bo le si lòɔ a ŋgaa jii ghà'àtə a nzi ñù yii mə à ni ghu aà (7.26; 8.25). Lâ a naŋsə ñtsyanə a mbo bo a mbii mə Yesu à nĩ Ayo'ò Nwĩ wâ, ñlon mə à le ŋkwo aà (12.34).

Akòŋnə à nĩ ñtiii annù yii mə a tswe nĩ ñtoo yĩ ñsigìnə, ŋki mbə ayoo yii mə a le ŋghìrə Tà a toò yi aà. Nwĩ à le ŋkɔŋ mbi si'i si'i, ñtoo njoŋ Mú yii mə à sigə nyweensə bè bii bi ñiŋ ñtiii waa ghu nu aà (3.16). A nĩ àkòŋnə yii mə à tswe ni yu a nu Tà aa mə a kii ntintə nni mə tâ yù yu'unə Taà yii, mfa nigha'a ghu mbô. Aâ ñji'i ànnù yii mə yu le nzi ghu aà (12.27), a ŋghìrə annù yii mə Tà à le si lòò aà, ŋkwo a atu bè, ñtsya Satan yii mə a sa'a mbi yù aà (12.23-33). Nòò yii mə bi ka yĩ ŋɛ yi a ndəŋ i kwèèntə yi aa, yu ka swùŋtə bə bitsim i fa a mbo Tà (12.32). Ma la a bə mə ànnù niwo Kristo à ni mâ ànnù a mûm ñtoo yĩ ñsigìnə Jɔn. Ma mùu ajàŋ a tigè ñnaŋsə nlogə noò, a nlwĩ'isə, ñŋwa'anə ajàŋ yii mə Yesu à le nyə ŋgi'i, bi zwitə yi a Yerusalem aa (18-19), bo bii a ajàŋ mə à le mbù mbiinə, ñdi'i ibiinù yi a mbô ñgàŋyogənnù ji, ñku'usə niŋ mîntii myaa aà (20-21).

Bi yatê àŋwà'ànè yû aa laà:

1. Nji'í ànnù àŋwà'ànè yû 1.1-18
2. Jɔn Nɔ̀gàŋmùrə bə ɲkì nî ñgǎŋyəgə̀nnù jì ntsyàmbïi 1.19-50
3. Ifà'â Yesu a titìi bə 2.1—12.50
4. Nɔ̀gyà yî ñlwi'ínjìm a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'a 13.1—19.42
5. Ajàŋ mə Mmà'àmbi à ɛ nyweenə ni nìwo, ñdì'i ibiinu yi a mbo bə àà 20.1-31
6. Nlwi'ísə ànnù: àjàŋ mə à ɛ mbu ndi'i ibiinu yi a Galilea àà 21.1-25

Nìghàà nùì mə nì fa ntswèntìi àà

¹ Nìghàà ɛ ntswe a nìògìnə, nìghàà ma nù nì ɛ ntswe aa bo Nwì a nìògìnə. Nìghàà nya nì kî mbə Nwì.

² Nìghàà nyà ɛ ntswe bo Nwì a nìògìnə.

³ Nwì à ɛ nnaŋsə njoð tsìm nìtsya aa a nɔ̀jìm nìghàà ma nù. Kaa àyoò tsu a sì tswé mə Nwì à ɛ naŋsə tì nu.

⁴ Ntswèntìi ì ɛ sì fè'è aa a nì nìghàà ma nù. Ntswèntìi ya ì zì nî ñkà'à a mbo bə.

⁵ Nkà'à wa ì ta a mùm m̀fi ìdìgè, lâ kaa m̀fi ìdìgè ì ɛè wa'à bwetə.*

Ifà'à Jɔn Nɔ̀gàŋmùrə bə ɲkì

⁶ Nwì à ɛ ntoo ɲù yî mò'ɔ ìkùm yi ì bə Jɔn.

⁷ A ɛ nzì a mbə ayəfə nloŋ ɲkà'à wà bo bì a nswon ànnù yìi mə yu ɛ nzi nloŋ yi aa, tâ bə bìtsìm yu'u, nìtsya ghu nɔ̀jìm nniŋ m̀ntìi myaa ghu nù.

* 1:5 Kè “ì ɛè ɲwa'à tsyàtə”

⁸ Yu yumbon̄ kaa à le wa'ă ñkà'à wa bê, lâ ñzi aa a mbə ayəfə a mbo ñkà'à wâ.

⁹ Ñkà'a annù ñīkon̄ wa i ghûlâ, mbə ñkà'à yïi mə i zï a mûm m̄bi, ñta ñke'etə ñi bə b̄itsimè aà.

Ajàn̄ yïi mə Yesu Kristo à le ñzi fàa mbi bi tuù yi aà

¹⁰ Ñighàà nya ni le ntswe a mûm m̄bi, la ka mə Nwî à le nnañsə njoò tsim ñtsya aa ghu nu aa, kaa m̄bi i wa'à yi b̄añnè ñzi.

¹¹ A le ñzi a ala'a yu, la kaa bə bi bi wa'à yi kwərè.

¹² A mbo bə b̄ii mə bi le ñkwərə yi, ñki ñiñ m̄intī myaa ghu nu aa, a fâ àdà'à mə tâ bo tigə mbə b̄oo bi Nwî b̄i jwě jwe.

¹³ Kaa bi le wa'à b̄oo bi Nwî bə aa ajàn̄ yïi mə ñù m̄is̄on̄ a jwe mu a mûm ñjyãnu aa, kě ajàn̄ yïi mə ñumb̄añnè a lòò aa bê, ñlon̄ mə Nwĩnḡon̄ yumbon̄ à le ntigə ñghirə mə tâ bo bə b̄òò b̄i.

Ñighàà ñii mə ni le mbəñ ntigə ñûm̄is̄on̄ aà

¹⁴ Ñighàà nya le mbəñ ntigə ñûm̄is̄on̄, ñluu ñi ìb̄on̄ bo bi ànnù ñīkon̄, ñtigə ntswe a titī b̄i'ï. Bi'ï le nyə ñigha'à ni ñi ñwèènè, ñigha'a ñii mə à le ñkwərə a mbo Tà, Nwĩnḡon̄, tsi'ï tsõ ñjon̄ Mû yi aà.

¹⁵ Jon̄ à le mbə ayəfə, ñswon̄ə ñi ànnù ñlon̄ ñgaà yï, ñtəñnə tsi'ï ñīt̄ī ñswon̄ ni mə, “à ni yu wa yïi mə m̄ə le si ghàà a mbo bù ñlon̄ yi, nswon̄ə ni mə, yu yïi mə a yon̄ə a ñj̄im mə aa, à kò'ònə ntsyàtè ghâ, ñlon̄ mə à le mfòò ñtswe mbon̄ tâ b̄i jwe ghâ.”

16 Nyonə nî àjàŋ yï mə à lùu nî ìbòŋ aa, à nɛŋ mə mbɔɔnə a nu bǐ'inè bi tsimè. Mfa nî mbɔɔnə a mbo bǐ'inè a ayòŋnè nì ayòŋnè.

17 Nwǐ à ɛ ntsyà aa a mbo Moses n̄fa n̄ɔŋsè a mbo bǐ'inè, lá ìbòŋ bo bì ànnù n̄ikon̄ a b̄aŋnè n̄zi aa a n̄j̄m Yesu Kristo.

18 Kaa ñù tsù à ɛwà' à Nwǐ yê. A ki mmě tsi'ï ñjon Mú yï yï mə, à tswe a mbèè n̄ikwɛ Taà yï aa, mə à ghírə mə tâ bì zi yi.

Ntoo yï mə Jon Nḡaŋmùrə bə a ñkì à ɛ n̄zi n̄i yu aà

(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Lk. 3.1-18)

19 Yulà à n̄i ìnnù yï mə Jon à ɛ nswon̄ tsò àyəfə a noò yï mə bìtsyàsə bi baYuda bii mə bi ɛ ntswe a Yerusalem bi ɛ ntoo ñḡaŋmà'a Nwǐ j̄i mɔ'ɔ bo bì bɔɔ bi Levi mə tâ bì ghɛɛ mbetə Jon mə, “Ò bə aa wò aa ɛ?”

20 Jon à ɛ mfa àkwi'i a mbo bo a fɛ'è ñlaa. Nḡhaa tsi'ï n̄i ñsi n̄i ñsi nswon̄ mə, “Kaa mè s̄i Ayɔ'ò Nwǐ wa b̄a.”

21 Bo ghèè n̄i mb̄i mbetə yi mə, “Ò tigè mbə aa wò aa ɛ? Ò bə aa Elijah aa ɛ?” Jon a kwi'i mə, “Nḡaŋ kaa, mè s̄i yu b̄é.” Bi bú mbetə yi mə, “Ò bə aa ñḡaŋntoò Nwǐ wa mə bi yu'utə aa ɛ?” Jon a kwi'i mə, “Nḡaŋ.”

22 Nḡaŋntoo jya ì ghèè n̄i mb̄i n̄swon̄ mə, “Tigè nswon̄ ñù yï mə ò n̄i ghu aà ñlon̄ mə b̄i'ï tswe n̄i mb̄i n̄i àkwi'i ñk̄i a mbo bə b̄i mə bi too yi'ï aà. Ò swòŋ mə akə ñlon̄ atu ìb̄inù gho aa ɛ?”

23 Jon a fa àkwi'i a mbo bo nyonə n̄i ànnù yï mə a tswe a múm àŋwà'ànə ñḡaŋntoò Nwǐ Yesaiah aà:

“ Mè nî ñjĩ ñù mò'ɔ yĩi mæ a tɔŋnə a atu nta'a
 mɔwɛ̀ɛ̀ mɔwɛ̀ɛ̀ ñswonə ni mæ,
 Nĩ nanşə mánjĩ Mmà'àmbi ñghirə tá à tsinə! ”

²⁴ Ntoó jya mæ baFarisai le ntoó a mbo Jon aa,
²⁵ i tigè mbetə yi mæ, “Mbə ò tsuu aa Ayo'ò Nwĩ
 wa bə, ñtsuu Elijah bə, ñtuu ñgànntoò Nwĩ wa
 kii bə, ò tigè ñmurə ní bə a ñkì aa a ya aa ɛ?”

²⁶ Jon a kwi'i a mbo mæ, “Mə murə bə aa tsi'ĩ
 ñkì, lá yu wa mæ à təə a titii bù aa, kaa nì sì yi
 zĩ.

²⁷ Ka mæ à yònə a ñjĩm mè aa, kaa mè sì ku'ùnə
 mæ mbə mè fèè mìnkirè mi ntám mi.”

²⁸ Ìnnù ma jú ì tsim i le mfè'è aa a ala'a
 Bethany, a mbèè àghəŋə ñkì Jordan, a ñjii nsà'à
 nòò, a adigə yĩi mæ Jon à le sì murə bə ghū a ñkì
 aà.

Mûmbînjèrè Nwĩ wâ

²⁹ Abèè a kà mæ aa mfu'u Jon a yê Yesu a zĩ
 ghū mbèè, a swonə mæ, “Nì yə Mûmbînjèrè Nwĩ
 wâ, yĩi mæ a bè'e ibi mbì ñtsimè ñlɔ'osə aà!

³⁰ A ni yu wa yĩi mæ mè le sì ghàà ñlonə ñgaa
 yĩ aà, mæ, ‘Ñù mò'ɔ a yònə a ñjĩm mè yĩi mæ à
 tsyàtə ghâ, ñlonə mæ à le ntswe mbonə tá bì jwe
 gha aà.’

³¹ Tsi'ĩ mèmbonə kaa mè le wa'à yi zĩ, ka mæ mè
 le nzi ñmurə ní bə a ñkì a ñghirə mæ tá baIsrael
 bì zi yi aà.”

³² Jon a gheè nî mbĩi a mbə ayəfə a nî ànnù yĩi
 mæ a le mfè'è ñlonə Yesu aà: “Mè yê Azwĩ Nwĩ a
 lô a aburə tsi'ĩ tsó bugirəmikuu nsigə ntswe ghū
 nú.

³³ Kaa m̀e le ɲwa'̀a zi m̀e à le mb̀e yu ma w̃a, l̃a Nw̃i ỹi m̀e à le ntoo gha m̀e t̃a m̀e ka mur̃e ñi b̀e a ɲk̃i aa, boɲ à leè ɲswoñ a mbo m̀e m̀e, 'Ñu ỹi m̀e ò ỳe Azw̃i Nw̃i a lo a abur̃e nsig̃e ntswe ghu nu aa, à ni yu wa ỹi m̀e à ka ki mur̃e b̃e aa b̀e a m̃um̃ Azw̃i Nw̃i.' "

³⁴ Jon a tig̃e ɲgh̃e ñi m̀b̃i ɲswoñ m̀e, "m̀e ỳe m̃e, ɲk̃i mb̀e aỹf̃e m̀e à laa mb̀e Mu Nw̃i."

A aj̃aɲ m̀e Yesu à le nts̃o'̀o ɲg̃aɲỹog̃aɲñu ji ji ntsỹamb̃ĩi ãa

³⁵ Abèè a lò m̃e m̃fu'u, Jon a b̃u ñt̃e b̃o ɲg̃aɲỹog̃aɲñu ji ji baa,

³⁶ ɲỳe Yesu a k̃a ñtsya a swoñ m̀e, "Ñi ỳe M̃u Mb̃inj̃er̃e Nw̃i w̃a!"

³⁷ ɲg̃aɲỹog̃aɲñu Jon jya ji baa bi ỳu'̀u m̃e a swoñ ma laa aa, nlo ɲgh̃e ñtig̃e nyoñe Yesu.

³⁸ Yesu à k̃a m̃e aa ɲkarik̃e, nỳe aj̃aɲ m̀e bi ỳoñe ñi aa, mbet̃e waa m̀e, "Ñi lòò aa àk̃e aa e?"

Bo kwi'i ghu mbo m̀e, "Rabbi" (ɲji'̀i ñigh̃ãa ma ñu i b̀e aa Ñdi'̀inñu), "o tswe aa a f̃e aa e?"

³⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo m̀e, "Ñi zi nỳe." Bo tig̃e ɲyoñe yi ɲgh̃e nỳe adig̃e ỹi m̀e à le si tswe ghu aa, bo bo tig̃e ñsi'̀i maa njw̃i, ñloñ m̀e à le ti b̀e aa boɲ ñò ò à tig̃e ɲỹoñe.

⁴⁰ Ñu ỹi m̀e'̀o a tit̃i bo ma bya m̀e bi le nyu'u anñu ya ỹi m̀e Jon à le nswoñ a mbo bo aa à le mb̀e Andrew, muma bi Simon Peta.

⁴¹ Andrew à lò m̃e a mb̃e Yesu aa, mf̃ò ɲỳe mumaà ỹi Simon, ɲswoñ ghu mbo m̀e, "B̃i'̀i ỳe m̃e Aỹo'̀ò Nw̃i wa." (Aỹo'̀ò Nw̃i a b̀e aa Kristo ni ñigh̃ãa ni Grikia.)

42 Andrew à kà mə aa maɲsə aa, ntigə nlogə mumaà yi Simon ɲghɛɛ ni ghu a mbo Yesu. Yesu à yè mē yi aa, ɲlii yi a nsi sigìnè, ɲswon mə, “ìkùm gho à ni Simon, mu Jon, lâ ɲlɔginə tsitsòn, bi ka tigə twonə nî gho ni Cephas.” (Cephas ghû à ki mbə aa Peta, ɲji'í ìkùm ghû ì bə aa “ɲgò'ò.”)

Ajàɲ yii mə Yesu à lɛ ntwon Philip bo Nathanael aà

43 Abèè a kà mē aa mfu'u, Yesu a tantə a ɲghɛɛ a Galilea. A kà mə aa ɲghɛɛ aa, nyə Philip a mánji, ɲswon ghu mbo mə, “Ka nyòɲè ghâ.”

44 Philip à lɛ nlò aa a Bethsaida, àla'a yii mə Peta bo Andrew lɛ ɲki mfe'ɛ ghu aà.

45 Philip a gheè ɲyə Nathanael, ɲswon gho mbo mə, “Bì'í yè mē ɲú wa mə Moses à lɛ ɲɲwà'ànè ɲlon ɲgaa yí a nî àɲwà'ànè nòɲsè aà, ɲgǎɲtoo Nwí ì kî ɲɲwa'anə annù ɲlon ɲgaa yí aà. Aa Yesu mu Joseph ɲù Nazareth.”

46 Nathanael a betə ghu mbo mə, “Mbə ànnù yí sigìnè yí tsu a fe'è a ala'a Nazareth aa ɛ?” Philip a kwi'i ghu mbo mə, “Zí nyê.”

47 Yesu à yè mē Nathanael a kâ ɲzi a mbèɛ yu aa, a swon nlon ɲgaa Nathanael mə, “Ní yə mu baIsrael yí ànnù ɲɲkonè, yii mə kaa àbaɲnənnù kaa a sè ghu nu tswê aà!”

48 Nathanael a betə yi mə, “O tsyà aa mə akə nzi gha aa ɛ?” Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mè ghìrə nyə gho wa noò mə ò ghìrə ntswe wa a ɲji'í àtí figè m̀bɔɲ tâ Philip à zi ntwonə gho aà.”

49 Nathanael a swon gho mbo mə, “Rabbi, wa ò ni Mu Nwí! O ni Mfò baIsrael!”

⁵⁰ Yesu a swon ghu mbo mə, “O bii maa ajən aa nlon bə mə mə swon mə mə ghirə nyə gho wa noð mə ò ghirə ntswe wa a nji'i àtĩ figə aa ε? O ka yə innù jĩ wè jii mə i tsyatə ma yû!”

⁵¹ A gheè nî mbĩ nswon a mbo bo mə, “Mə swon tsi'i ànnù nikon a mbo bù mə, nì ka yə tâ àbùrè à ηa'anə, tâ baangel bi Nwĩ tâ bì ka ηko'ɔ ηkii nsigə a nu Mu Nù.”

2

Niyɔ'ɔ nya a Cana

¹ Njwĩ i tsyà mə ji baa, niyɔ'ɔ ni tswê a Cana a ala'a Galilea. Ndè bì Yesu à le ntswe wa adigə niyɔ'ò.

² Bi le ηki ntwonə Yesu bo bì ηgǎnyəgənnù ji ma mùu adigə niyɔ'ò.

³ Bi nò mē mìlù'ù mĩ mi le ntswe wa adigə niyɔ'ɔ aa mǎnsə, ndè bì Yesu a swon ghu mbo mə, “Kaa bo sì ni mìlù'ù bú ntswe.”

⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mǎngyè, kaa ò sì nî nswonə ànnù yii mə mə ka ghirè aa tswê. Kaa nòò ghà à burə tì kù'ù.”

⁵ Ndè bì Yesu a swon a mbo bè bii mə bi le si je'ε nî bè wa adigə niyɔ'ɔ aa mə, “Bεε a swonə annù yii mə à swon aa, nì ghirè.”

⁶ Bantòò bii mə bi le nanşə nî ηgò'ò aa, bi le ntəentə ghu; àntòò wa yĩ m̀fùurè a burè m̀fan mbə ajən yii mə mbə ηkĩ i kuu ghu bìgallon tsi'i tsò m̀ghum mi mbaa, kè m̀ghum mi ntarə m̀bɔn nluu. Nlon mə annù Nwĩ baIsrael a tswè nì bìnònsə nlon ajən yii mə bi s'itə nù jyaa aà.

7 Yesu a swon a mbo bè bya mē bi le si je'e nî bè aa mē, "Lwensē nî bântòò bù nî ñkî!" Bo lwensē bântòò bya nî ñkî i kò'ò nluu ntigē nlərə.

8 A bú ñswon a mbo bo mē, "Tsîtsòñ, tu'utē nî ñkî wa yî mò'ò ñghèè mfa nî a mbo ñù yîi mē a tañtə ñiyò'ò nù aà." Bo tigè ñtu'utə nlogə ñghèè mfa ghu mbô.

9 A ywe'etè ñkî wâ, yîi mē a ti bə aa bon i bəñ mē ñtigē mîlù'ù aà, ñywe'etə, kaa wa'ă adigə yîi mē mîlù'ù mya mi lo ghu aa zî (lâ bè bya mē bi le ntu'u ñkî wa aa le nzi). A ywè'ètə mē, ñtwoñə ndoo múñgèn wa

10 ñswon ghu mbo mē, "Bi fòò mfa aa mîlù'ù mîi mē mi nañsə mbòñ aa mē tâ bì no, bæ mē bè ghìrə nañsə nno nyurə, bi tigè m̀bòñ lògè mîi mē mi sî nañsə m̀bòñ aa nzi nî mu. Lâ ò ghìrə mē m̀bañnə nlèè mîlù'ù mîi mē mi bòñ mbòñ aa, mbòñ ntigè zî nî mu bə tsîtsòñ!"

11 Yesu à le ñghìrə alènsə ma yû, mē a le mbə alènsə yi yî ñtsyambïi aa, a Cana, a ala'a Galilea. A le ghìrə ma yuà àlènsə laa ndi'ì ñigha'à nî, ñgănyəgəñnù ji i niñ m̀nti'ì myaa ghu nù.

12 Ma yû a tsyà mē, Yesu, nî ñdè yî nî boco bi maà bi bi mbâñnə, a bò'ò nî ñgănyəgəñnù ji, lô ñsigə ñghèe a Kapernaum, ñtswe ghu njwi ji tsu mbòñ bú lö kò'ò ghèè a Yerusalem.

*Ajàñ mē Yesu à le ñkò'ò ghèe a ndàmà'anwì aà
(Mt. 21.12-13; Mk. 11.15-17; Lk. 19.45-46)*

13 Njwî ñji Passa baYuda ì le ntigə a abô, Yesu a tigè ñlo ñkò'ò ñghèe a Yerusalem.

14 A kò'ò mē, ñkūu ñghεε a mûm ñdâma'anwĩ, ñyø bē bi feè ñí nàà, ñí mbinjèrè ñi bĩbugirəmĩkuu ghu; ñgǎñkwensø ñkabø i kĩ ñtswe ghu yaa ñgaa ñí ñkabè yàà a atu itetè.

15 Yesu a gheè ñlɔɔ mĩndigø, ñtwεε, ñghirø añkaantè ghu, ñghεε mfurø naà jya ghu mø tâ ì fε'ekə wa a ndâma'anwĩ. Mfurø mbinjèrè jya bo bì ñnàà jya, ñtii itetě ñgǎñkwensø ñkabø jya mmà'ànè, ñja'a ñkabø yàà yâ.

16 Nswøŋ a mbo bè bya bĩi mø bi le si fèè ñi bĩbugirəmĩkuu aa mø, “Ñi lɔgø mfè'è ñi bu! Ñi tsuu tigø ghirø tâ ñdâ Taà tigø adigø mĩtaa!”

17 Ñgǎñyøgênnù ji i yè mø annù yĩi mø Yesu à le ñghirø aa, ñwa'atø ànnù yĩi mø a tswe a mûm àñwà'ànè Nwĩ aa mø, “Taà Nwĩŋgòŋ, mè nãñsø ñkòŋø annù ñdâ yô, a tswe a ñtii mè m̀bø̀rø ghu tsõ mɔ'ɔ!”

18 Bĩtsyàsè bi baYuda bya bĩi mø bi le ñtswe ghu aa, betè Yesu mø, “Alènsè yĩi mø mbø ò ghirø a ñdì'i a mbo bĩ'i mø ò tswe ñí àdà'à a ñghirø ànnù yuà yĩi mø ò ghirø aa, a ñi yuu aa ε?”

19 Yesu a kwi'i a mbo bo mø, “Sà'á ñí ñdâma'anwĩ yulà, boŋ mè ka bú bĩñsè fu a ñjĩm ñjwi ji tarè.”

20 Bo betè yi mø, “Bĩ'i lɔgø aa ìlòò mighum mi ñikwà ñtsò ñto'o a mbɔɔ ñdâma'anwĩ yulà ghu! O swøŋ mø mbø ò lɔgè ñjwi ji tarè a mbũ mbĩñsè ghu fu aa ε?”

21 Lá ñdâma'anwĩ yĩi mø Yesu à le si swøŋ aa ì le mbàñnè m̀bø̀ aa ìbĩñnú yi.

22 Nòò wa yĩi mø Yesu à leè m̀bĩñnø ñiwo aa, ñgǎñyøgênnù ji i tigè ñwa'atø mø à le mbaa

nswonə malâ; ma yû a tigə ñghirə mə tâ bo bii annù yîi mə àŋwà'ànè Nwî a swonə aa, ŋki mbii annù ya yîi mə Yesu à le nswonə aa.

Yesu à zi ajàŋ mə bə bîtsim bə aà

²³ Nòò wa yîi mə Yesu à le tswe a Yerusalem a njwî ñji Passa aa, bə bî ghà'atè bi le nniŋ mîntiì myaa ghu nû ñlon mə bo le nyə ìlènsè jîi mə à le ñghirè aà.

²⁴ Lâ Yesu kaa le wa'ă ibii nû yi a mbo bo fâ, ñlon mə à le nzi ajàŋ mə bə bîtsim bə aà.

²⁵ Kaa ñù tsù à le ŋwa'ă bù ñtswe nî ñswònə ànnù tsu ghu mbo ñlon ñùmìsòn, ñlon mə à le nzi annù yîi mə a le ntswe a ntii ñù ntsimè aà.

3

Yesu bo Nicodemus

¹ Ntsyàsè baYuda yî mò'ò à le ntswe ghu yîi mə ìkùm yi le mbə Nicodemus, a kî mbə ñù baFarisai.

² A le nzi a mbèε Yesu nîtugə yî mò'ò nswonə ghu mbo mə, “Rabbi, bî'î zi mə ò laa mbə ñdì'innù yîi mə Nwî à le ntoo aà. Kaa mbə ñù wa'ă ìlènsè juà mə o ghìrè aa ka ñghirə ti ghê Nwî à tswe bo yu.”

³ Yesu à le ŋkwi'i mə, “Mè swonə tsi'î annù nîkonə a mbo wò mə kaa mbə ñù wa'ă annù nifò Nwî yə ti ghə bi bu ŋkwatə njwe yi.”*

⁴ Nicodemus a betə mə, “Mbə bi bù ñjwe a ndii yîi mə à kwî mē aa mə akə le? Kaa mbə a wa'ă bù ñkwatə ŋkuu a to'o ñdè yî tâ bì bu njwe yi!”

* **3:3** Kè “ñkwatə njwe yi a aburə.”

⁵ Yesu a kwi'i mæ, “Mè swǒŋ tsi'í annù nîŋkoŋ a mbo wò mæ kaa mbæ ñù tsù a wa'à a múm ànnù nifò Nwí kuu ti ghě mæ bi jwe yí nî ñkí bo Azwí.

⁶ Ñù yíi mæ bi jwe yi a múm ñjyǎnù aa, à nî ñjyǎnú, lâ ñù yíi bi jwe yi a múm Azwi aa à nî àzwí.

⁷ Tsuu yerə mæ mè swǒŋ mæ bi tswe nì mbǔ ñkwatə ñjwe ghuu bitsimè aà.

⁸ Fìfèrè a tsyà ñghεε aa a adigə yíi mæ à kòŋə aà; a yi ti tsyà aa, ò yu'ù nì ñkòó yí, kaa wa'á adigə yíi mæ à lo ghu aa, kè adigə yíi mæ a tsyà ñghεε ghu aa zí. A kɪ mbə aa tsi'í maa ajànŋ nì ñù yíi mæ Azwí a jwe yi aà.”

⁹ Nicodemus a betə mæ, “Mbə ajànŋə annù ma yú a fε'è aa mæ akə aa ε?”

¹⁰ Yesu a kwi'i mæ, “O nî ñgàŋndì'innù baIsrael yí ñwè kaa wa'à ma juù ñnnù zi aa ε?”

¹¹ Mè swǒŋ tsi'í ànnù nîŋkoŋ a mbo wò mæ, b'í i swon aa annù yíi mæ b'í i zi, ñkii ñkε'εnə nî ànnù yíi mæ b'í i yə aa, kaa ñù nìbù kaa wa'à kòŋə nî ñyu'u ntoò yí'í yá.

¹² Mbə mè ka nswon ñnnù jii mæ i tswe fàa mbi aa, nì tsuu bii, bon mbə nì tigè mbii ñnnù aburə jii mæ mæ swon aa mæ akə aa ε?”

¹³ Kaa ñù tsù à leè ñwa'à yi a aburə kɪ ñkɔ'ɔ, ntsyatə Mu Ñù, yu wa yíi mæ à le nlo a aburə nsigə aà.”

¹⁴ Tsǒ mæ Moses à le lògə no ya mæ bi le ñghìrè nî àtì ñkɔ'ɔ mbenə a atu ati a nta'a miwèè aa, a nî àjàŋ yíi mæ bi ka yí kii ñŋεε Mu Ñù a ndəŋə,

15 mə tâ nù tsìm yïi mə à nñ ntiì yi ghu nu aa, tâ à tswe nî ntswêntiì yïi me ì lwĩ'i nñkon aà.

16 Nlon mə Nwĩngòñ à le ñkǒñ mbi si'i si'i, mfa njon Mú yï yï mò'otə, mə nù ntsìm yïi mə à nñ ntiì yi ghu nu aa, tâ à yi ntsee lõ kwo, lâ mbanə ntswe nî ntswêntiì yïi mə ì lwĩ'i nñkon aà.

17 Kaa Nwĩ à le ñwa'ă Mú yï fàa mbi too aa mə tâ à zi ñka sa'a mbî, à le ntoo aa mə tâ à zi nyweensə mbî.

18 Nù yïi mə à nñ ntiì yi a nu Mu Nwĩ aa kaa bi sǐ isa'a ghu nu nniñə; lâ nù yïi mə kaa à sǐ ntiì yï ghu nu niñə aa, bi niñ mə isa'a ghu nù, nlon mə kaa à sǐ ntiì yï a nu njon Mu Nwĩ wa niñ aà.

19 Isa'a i kuu a nu bè aa laà: Mə ñkà'à i zǐ mē a mûm mbi, la bè bânə ñkon itugə ntsyatə ñkà'à, nlon mə bo ghìrə innù jǐ bi aà.

20 Nù ntsìm yïi mə a ghìrə innù jǐ bi aa, a bàa ñkà'à, kaa wa'à kòñ nî mǝ'ε nzǐ a mbèè ñkà'à, nlon mə kaa à si kòñə mə tâ bì yə innù jǐ bì ji jya aà.

21 Lâ nù yïi mə a ghìrə innù nñkon aa, a fè'è nzi nǐ a mbèè ñkà'à mə tâ bì nanşə nyə mə yu ghìrə innù ji nyu'unə aa Nwĩ.

Yesu bo Jon

22 Yesu à mənşə mē, bo bì ñgǎnyəgənnù ji ñghε a mbù'u ala'a Yudea, bo bo tswe ghu nî ndùù noò yǐ mò'ɔ, a murə nî bè a ñkǐ.

23 Jon à le si kii mmurə nî bè a ñkǐ maa noò a ala'a Aenon yïi mə a le ntswe ñkoontə a mbèè àla'a Salem aa, nlon mə ñkǐ yïi mə ì le ntswe

maa adigə aa i le ŋgha'atə. Bè le si tigə ŋghɛɛ ghu mbo, a murè nì waa a ŋkì.

24 Maa noò kaa bi burè tì Jon a atsaŋ niŋə.

25 Maà noò ñgǎŋyəgənnù Jon i le ŋka nswuŋnə bo bì ñù baYuda yî mò'ɔ nlon ajàŋ mə nòŋsə baYuda à le nlèè mə bì ka nsi'itə nù aà.

26 Bo mà'atè mə ñù wa, ntigə nlo ŋghèɛ a mbèɛ Jon, ñswon ghu mbo mə, “Rabbi, ñù wa mə bú yu le ntswe a mbèɛ ŋkì Jordan, a mbì nsà'a nòò aà, mə ò le ŋka nswonə nî ànnù nlon ŋgaà yî aa, a tigə mmurə nî bè a ŋkì tsîtsòŋə, bè bìtsim bi tigə ñghɛɛ ghu mbô!”

27 Jon a kwi'i mə, “Kaa mbə ñù a wa'à nî ànnù tsu tswê ti ghě mə a lo aa a aburə.

28 Bù bumbon nì laa mbə bîyəfə bâ, a ajàŋ mə mə le nswon mə, ‘Kaa mə sî Ayo'ò Nwî wa bə. La bi le ntoo gha aa mə tâ mə tsya mbîi yî.’

29 Mûŋgèn à tswe aa a mbo ndoo mûŋgen, lâ ñsúka'a ndoo mûŋgèn wa yîi mə à təə ghu mbèè ñyu'u a ghaà aa, a doritə ni a nyu'u ñjî ndoo mûŋgèn wâ. Maa ajàŋ nìdorè nâ ni kî mə ñluu.

30 Nlon mə ñigha'à ni nî tswe nì ŋka ŋghèè nî mbîi tâ mə baŋnə ŋka mbintə ni a ñjîmè.”

Ñù yîi mə à lo a burə nsigə aà

31 Nìgha'a ni ñù yîi mə à lo a aburə nsigə aa, ni tsyatə nî bə bìtsimè. Ñù yîi mə à lo fàa nsye aa, à tswe aa fàa nsyè, ñkii nswon aa innù jîi mə i tswe fàa nsye aà, lâ ñù yîi mə à lo a aburə nsigə aa, à tsyatə bè bìtsimè.

³² A swonɔ aa ìnnù j̄ii mə à yə ŋki yu'u aà, lâ kaa tsi'í nù ȳi m̀fùùrè kaa a wa'à n̄i n̄toò ȳi ya kwɛrè.

³³ Lâ nù ȳii mə à kwɛrè n̄toò ȳi ya mbii aa, a d̄īntè aa mə Nw̄i a swonɔ aa annù n̄īn̄koŋè.

³⁴ Nù wa ȳii mə Nw̄i à lɛ n̄toò aa, a swonɔ aa n̄īghàà ni Nw̄i, n̄loŋ mə Nw̄i a nan̄sə n̄lwensə n̄ii n̄i Azw̄i yi kaa wa'à l̄iŋè.

³⁵ Nw̄i a kòŋə M̄u ȳi. A k̄i m̄ə n̄n̄iŋ ìnnù tsim̄ ghu mbô.

³⁶ Nù ȳii mə à n̄iŋ n̄tī ȳi a nu Mu Nù aa, à tswè m̄ə n̄i n̄tsw̄ènt̄ī ya ȳii mə ì lw̄i'í n̄īn̄koŋ aà. Nù ȳii mə à si yi yu'unə aa, kaa à ka ȳi wa'à n̄i n̄tsw̄ènt̄ī tswè, n̄tòŋ Nw̄i ì ka ȳi k̄i lwi ghu n̄u.

4

Yesu bo màŋgyě Samaria wâ

¹ BaFarisai bo lɛ nyu'u mə bè b̄i ghà'atè lɛ si yòŋè n̄i Yesu, a k̄i m̄murə n̄i bè b̄i ghà'atè ni a ŋk̄i n̄tsyatè n̄i Jon

² (A nsswonɔ ànnù n̄īn̄koŋ, kaa Yesu à lɛ ŋki'ì n̄i n̄u tsu a ŋk̄i murè. A lɛ si murə tsi'í ŋḡaŋyèḡənnù ji murə n̄i bè a ŋk̄i.)

³ Ajàn mə Yesu à lɛ yu'u bi k̄a n̄swonɔ maa ajàn aa, a mà'atè àla'a Yudea ŋghɛ fu a Galilea.

⁴ A lɛ n̄tswe n̄i n̄tsyà aa n̄i àla'a Samaria a ŋghèe ghu.

⁵ A ghèè m̄ə ŋka n̄tsya a ala'a Samaria, ŋkuu a n̄ikurə Sychar, n̄ii mə ni lɛ ŋkòontè a mbèe nsòò wa ȳii mə Yakob à lɛ mmà'atè a mbo m̄u ȳi Joseph aà.

⁶ Nkì yí ntõŋ Yakob wa i le ntswe maa adigə. A tì mə ti bə a nsi'i nòò, Yesu a kaa a ni nìtəə nya, ñsigitə ntswe maa mbèè ñkì yí tònŋ ñka miintə.

⁷ Mànggyè Samaria yí mò'ɔ à le nzì a ntu'u ñkì. Yesu a swonŋ ghu mbo mə, “Fa ñkì a mbo mə tá mè no.”

⁸ A le ti bə aa bonŋ ñgǎnyəgənnù ji i kùù mē ñghɛɛ a mûm ñikurə a nyuu mǎjì ghu.

⁹ Mànggyè wa a kwi'i ghu mbo mə, “O ni ñù baYuda, mē bə ñù baSamaria, ò tigə ñlɔɔ ñkì a mbo mē aa mə akə aa ε?” A le nswonŋ laa nlonŋ mə baYuda bo bì baSamaria kaa bo le si wa'à jinə aà.

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “O ghirə baa zi ayoo yìi mə Nwì a fa aa, i kii zi ñù yìi mə a betə ñkì a mbo wò aa, bonŋ ò laa mbetə yi mə tá à fa ñkì ntswëntì mbo wò.”

¹¹ Mànggyè wa a kwi'i ghu mbo mə, “Taà, kaa ò sì nî àbɔkɛ tswé, ñkì yí tònŋ ghù i kî ntso si'i, ò ka lògə ñkì ntswëntì aa fə aa ε?”

¹² I ñkì yí tònŋ ghù aa a le mfa Ta bì taà yì'i, Yakob a mbo bǎ'i, yumbonŋ ni bɔ̀ò bi, a bò'ɔ̀ bì nàà ji, bo le nno ñkì ghù. O lòô ñswǒŋ mə ò kò'ònə ntsyà a taà yì'i Yakob aa ε?”

¹³ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Ñù yìi mə à no ñkì ghùlà aa, ñjì ñkì ì ka yì bǔ yanə yi.

¹⁴ Lâ, ñù yìi mə à no ñkì yìi mə mē ka fa ghu mbo aa, kaa ñjì ñkì ì ka yì wa'à yi bú nyanə. Nkì wa yìi mə mē ka fa ghu mbo aa, i ka bəŋ i tigə nanəbirə ghu nu, i tigə jwe nî ñkì yìi mə i fa nî ntswëntì yìi mə ì lwì'i nîkonŋ aa ghu mbô.”

15 Mànggyè wa a kwi'i ghu mbo mə, “Taà fa ñkì ma wa a mbo mè; tǎ tá ñji ñkì ì yi ñwa'à gha bù ñyanə, tá mè wa'à faà bú ñka nzi a ntu'u ñkì.”

16 Yesu a swon ghu mbo mə, “Ghèe ntwonə ndoò ghò tá bu yu zi.”

17 A kwi'i a mbo Yesu mə, “Kaa mè sè ñi ñdoo tswé.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “O swòn aa tsi'í ànnù ññkonə mə kaa ò sè ñi ñdoo tswé.

18 O yò'ò mē aa mbânə ñi ntaà, lá ñumbânə yï mə bù yu tswe tsitsòn aa, kaa à sǎ ndoò ghò bē. O swòn aa tsi'í ànnù ññkonə a mbo mè.”

19 A swon a mbo Yesu mə, “Taà, mè yē. O ni ngànntoò Nwĩ.

20 Bità bi bítaa bi'i a Samaria, bi le si gha'asə Nwĩ aa fàa atu nta'a laà, lá bù baYuda, ñi swon mə bi ka ñgha'asə Nwĩ aa tsi'í a Yerusalem.”

21 Yesu a swon ghu mbo mə, “Bii annù yï mə mə swon aa mba mângyè. Nòò à ka yǎ kù'ù mə kaa ñi ka yǎ wa'ǎ Taà aa fàa a atu nta'a bù ñka ñgha'asə, kaa wa'ǎ aa a Yerusalem kii mbu ñgha'asə.

22 Bù baSamaria, kaa ñi sǎ ñu yï mə ñi gha'asə aa nañsə ñzi. Lá bi'í baYuda, bi'í zi ñu yï mə bi'í gha'asə aà ñlonə mə annù nyweensə mbi a tsyà aa a ñjĩm baYuda ñzi.

23 Lá nòò a kù'ù ñzi, kè à kù'ù mē, mə, bē bii mə bi nañsə ñghà'asə Nwĩ aa, bi ka yǎ tigə gha'asə Ta aa a múm Azwĩ, i ki gha'asə nii aa tsi'í annù ññkonə. Ma yû a bē m̄buu bē bii mə Nwĩ a kònə mə tá bi ka ñgha'asə nii laà.

24 Nwĩngòŋ à laa mbə Azwĩ, mbə bè kî ñka ñgha'asə yi aa tsi'ĩ a mûm Azwĩ bo bì annù nĩŋkoŋè."

25 Màngyè wa a swon̄ ghu mbo mə, "Mè zi mə Ayo'ò Nwĩ wa (mə bì twon̄ə ni Kristo aa) à ka yĩ zĩ, bæε a zi aa bon̄ à ka swon̄ ñgòŋ ìnnũ tsim a mbo bĩ'ĩ."

26 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "A ni mə, mə ghuà yĩ mə ghàà a mbo wò aà."

27 A ti mə ti bə maa nòò aa, ñgǎnyəgǎnnù ji jya i bi. Annù nan̄sə ñgha'a waa ajàn̄ mə bo le nyə Yesu a ghaànè bo mòngyè aà. Lá, kaa ñù nìbò wàà a le ñwa'ǎ ntsù yi ñña'a a mbetə mə, "O lòò aa àkè aa ε?" Kè ñki mbetə yi mə, "O ghàà bu yu aa a ya aa ε?"

28 Maà noò, mòngyè wa à le mmà'àtə antòò ñkĩ yĩ wa, m̄bu ñkuu ñghεε fu a mûm ñikurə, ñswon̄ a mbo bè bĩ mə bì le tswe ghu aa mə,

29 "Nĩ zi nyə ñù yĩ mò'ò mə à swon̄ ñgòŋ ìnnũ tsim jĩ mə mə lè ñghirə fàa atu nsyè aà! A laà mbə Ayo'ò Nwĩ wa aa ε?"

30 Bo le mmà'àtə ñikurə nya ntigə ñghεε nyə Yesu.

31 Maa noò ñgǎnyəgǎnnù Yesu i le si lətə nĩ Yesu, ñswon̄ə ni mə, "Rabbi, boo nji mú àyood!"

32 A kwi'i a mbo bo mə, "Mè tswe nì m̄ji a nji m̄i mə kaa nì s̄ annũ tsu zi nlon̄ m̄ji mà myâ."

33 Ñgǎnyəgǎnnù ji i logìnè ñtigə mbetə nĩ waa bo ni bo mə, "Nù tsù à gh̄rê m̄bâà ñzi mfa m̄ji ghu mbo aa ε?"

34 Yesu a swon̄ a mbo bo mə, "M̄jî ma à nĩ ñka yu'unə annù yĩ mə ñù yĩ à tòò gha aa a lòò aà;

ɲki mbə mmàɲsə ifà'à yï mə à fa a mbo mè mə mè fa'a aà.

³⁵ Nĩ swonə nighàà nĩ mɔ'ɔ mə, 'Bisàn bi burə bi nikwà tâ bì fu'u miji.' Lâ, mè swon a mbo bù mə nì ɲentə mi'ĩ muu, nlii mĩnsòò ghu. Miji mi bè mē, nòò m̀fù'u a ku'ù.

³⁶ Nù yï mə a fù'ù miji aa, bi twu nĩ, a ghotè nì miji mya nlon aà n̄tswèntì yï mə ì lwì'i n̄ɲkon aà. Ma yú a bə mə nù yï mə a bè miji aa, bo nù yï mə a fù'ù aa, bo doritə bitsimè.

³⁷ Nighàà nulà nì swon aa tsi'ĩ ànnù n̄ɲkon mə, 'Nù yĩ mò'ɔ a bẽ, nù yĩ mò'ɔ a b̄ɲnè m̀fù'u.'

³⁸ Mè tòò ghuu mə tâ nì gھے mfù'ù miji n̄ m̄nsòò m̄i mə kaa nì le ɲwa'à ghu fa'à. Á le mfà'à bad̄ɲn ghu. Nì ka tigə ji ab̄i afà'á yaa."

³⁹ BaSamaria bĩ ghà'àtè maa múm n̄ikurə le n̄niɲ m̄int̄i myaa a nu Yesu, nlon mə m̄ɲgyè wa à le nswon mə, "Á ghìrə nswon ɲgòn̄ innù tsim̄ j̄i mə mè leè ɲghìrə fàa a atu nsye aà."

⁴⁰ BaSamaria bya bi zĩ mē òyə yi aa, mbu'u mbo mə tâ Yesu à tswe bo bo. Yesu a tswé bo bo njwi ji baà.

⁴¹ Bè bĩ ghà'àtè ku'ùsè niɲ m̄int̄i myaa ghu nu nlon ntoo yï mə à le si swon aà.

⁴² N̄tigə nswon a mbo m̄ɲgyè wa mə, "Bĩ'ĩ bii ts̄itsòn̄ aa kaa wa'à bù òyon̄ aa bə n̄ ànnù ya mə ò ghìrə nswon aà, b̄i'ĩ bii aa nlon mə ìtu b̄inú yi'ĩ, b̄i'ĩ yù'ù mē nighàâ ni, n̄naɲsə nzi mə à laa mbə ɲgàɲweensê m̄b̄i."

⁴³ Njwi jya ji baa ì tsyà mē, Yesu a b̄u m̄ma'atə ɲghèe a Galilea.

44 Nlon̄ m̄ə yumbon̄ à lɛ̀ è n̄swon̄ m̄ə, “Kaa bi s̄i nḡan̄ntoò Nw̄i a m̄úm àla'a bo ghu'usə.”

45 A z̄i m̄ə ñkuu a Galilea, b̄ə kw̄er̄ə yi tsi'ï siḡin̄è n̄lon̄ m̄ə noò ȳi m̄ə bo lɛ̀ nḡh̄èè a adiḡə Passa a Yerusalem aa, bo lɛ̀ nȳə nḡɔ̄n̄ ìnn̄u ts̄im̄ j̄i m̄ə à lɛ̀ nḡhir̄ə maa noò Passa aà nlon̄ m̄ə bob̄imb̄on̄, bo lɛ̀ ñki nḡh̄ɛɛ ghu.

46 Maa noò Yesu bú mb̄h̄i fu a Cana, a mb̄u'u Galilea, fya adiḡə m̄ə à lɛ̀ mb̄əñ ñki ghu i tiḡè m̄ilù'ù aà. Nḡan̄àf̄à'a ḡúm̄n̄àà ȳi mò'ɔ̀ à lɛ̀ n̄tswe a Kapernaum, m̄ú ȳi a gh̄ò.

47 A yù'ù m̄ə m̄ə Yesu à lò m̄ə a Yudea ñzi a Galilea aa, ñgh̄ɛɛ ghu mb̄èè n̄twon̄ə yi m̄ə tá bo yu gh̄ɛɛ a Kapernaum, tá à ghur̄ə m̄ú ȳi wa m̄ə à lɛ̀ si gh̄ò n̄tiḡə tsi'ï a ñkwo aà.

48 Yesu a swon̄ ghu mbo m̄ə, “Kaa mb̄ə ñu n̄ib̄ǒ gh̄ùu a wa'a bii t̄i gh̄ə m̄ə à ȳè ìl̄ens̄ə bo b̄i ìnn̄utsȳamb̄ô.”

49 Nḡan̄àf̄à'à ȳi ñw̄è wa a bú ñku'usə nswon̄ ghu mbo m̄ə, “Taà, z̄i s̄i gh̄ɛɛ mb̄on̄ tá m̄ú gh̄à gh̄ú à kwo.”

50 Yesu a swon̄ ghu mbo m̄ə, “Gh̄èê, wa m̄ú gh̄ò wa à ka tswe nt̄i.”

A bii ñgh̄àà ñi Yesu nya, nḡh̄èè.

51 Noò ȳi m̄ə à lɛ̀ n̄tswe a m̄an̄j̄i ñgh̄ɛɛ ñi a ndùḡə yu aa, ñḡan̄àf̄à'a ȳi a z̄i m̄boo yi ñi ñk̄i m̄ə, “Wa m̄ú gh̄ò wa à t̄i m̄ə.”

52 A bet̄ə nḡan̄àf̄à'á ȳi wa m̄ə, “A k̄i lògin̄ə ñka m̄fwet̄ə aa a noò àk̄è aa ɛ?”

A kw̄i'i ghu mbo m̄ə, “A k̄i b̄ə aa a ȳɔ̀, a noò ȳi m̄ə noò à k̄i b̄ò ȳènt̄è aà.”

⁵³ Ta bì mu wa a wa'atǝ mə à kì bə aa maa àbàntǝ noò mə Yesu à kì swòŋə a mbo yu mə, “Wa mù ghò wa à ka tswe ntìì.” Yu bô ñgwè'è yì, bo tigè ñiŋ mintìì myaa a nu Yesu.

⁵⁴ Ma yû à le mbə àlènsə innù yïi mə i ywe'e ji baa, jïi mə Yesu à le ñghìrè a noò yïi mə à le mbù ñlo a Yudea, ñzi a Galilea aà.

5

Ajàŋ yïi mə Yesu à le ñghùrè ñú yï mǝ'ǝ a atsùmə nta'a aà

¹ Ma yû a tsyà mǝ, ñjwí ñjì ìkòò baYuda i ku'ù, Yesu a kǝ'ǝ ñghèè a Yerusalem.

² Atsùmə nta'a yï mǝ'ǝ à tswe a Yerusalem, a kǝ'è Ntsùbù'ù Mbinjèrè, ñtswe ni idigə ñkuu ghu jii mə bì le ñghùrè ñí ñtə'ə aa, ji ntaà. Bì twonè ñí ñkǝ ma wa ni ñìghàà ni baHeber aa ni Bethzatha.

³ Ngàŋmighòò jì ghà'atè i le mburə lùù ghu, ñnɔŋkə ñnɔŋkə wa ñí mantsù mi àbù'ù myâ, bìfè'ənè, bìbwènkè, bo bìi mə idigə nú jyaa i le ñkwokə aà. [Bì le ntswetə ghu nyu'utə ni mə tá ñkǝ wa i ka njwu'u,

⁴ ñlonj mə angel Mmà'àmbi à le sǝ sigə nzi ni a ñgaa ñgaa ñkuu ntsigə ñí ñkǝ wa i tigə njwu'u. Nù yï ñtsyàmbïi yïi mə à le nsigə ñkuu wa a múm ñkǝ wa noò mə i lògìnè mǝ ñka jwu'u ñghèè aa, ñìghòò ñii ni le ntswe ghu nu aa, kè tɛ'ɛ mbə aa mbuu ghuu, ni le mfwetə.]*

* 5:4 Kaa àdìgè ma yû a sǝ a múm ñŋwà'ànè jì mǝ'ǝ tswé.

⁵ Nùmbânḡnè yî mò'ɔ à le ntswe ghu mə à le ti bə aa boŋ à ghòò mē a atú ìlòò mighum mi ntarə ntsò nifwaa.

⁶ Yesu à yē yi ajàn mə à le nnòŋ ghu aa, nzi mə nùmbânḡnè wa à ghòò mē àgha'a a burə ñsa'a. A yə mē laà, m̄betə ghu mbo mə, “O lòò mə tâ bì ghurə gho aa ε?”

⁷ Nù nìghòò wa a kwi'i mə, “Taà, kaa mē s̄i ni nù faà tswé mə mbə a niŋə gha fàa m̄m àts̄um a noò ȳi mə ŋk̄i wa i loginə ŋka njwu'u aà. Mè yi ŋghəə mə mə kwè'ètə ki kuu ghu aa boŋ nù ȳi dàn à bàŋnè mē m̄foo ntsyāmb̄i ñkuu ghu ti mē.”

⁸ Yesu a swon̄ ghu mbo mə, “B̄inə ntəə mbwεε matà gho wa ŋka ntəə ŋghèè nòò.”

⁹ Nùmbânḡnè wa a burə ñghensə nt̄i tsi'ï maà noò, m̄bwεε matà ȳi wa ntigə ntəə nii.

Ma yuà ànnù a le mfè'è aa a njw̄iŋgònè.

¹⁰ Ma mùu ajàn, b̄it̄a bì ala'a bì baYuda bì tigè nswon̄ə ni a mbo ŋu wa mə bì le ŋghùrè aa mə, “S̄i à laa mbə njw̄iŋgònè, kaa nòŋsè ȳi'inè à si bii mə tâ ò be'e matà gho.”

¹¹ A kwi'i mə, “Nù wa mə à ghìrə ŋghùrə gha aa, a ghìrə nswon̄ a mbo mē mə, ‘Bwεε matà ghò wa ŋka ŋghèè nòò.’ ”

¹² Bo betə ghu mbo mə, “Mb̄a ma gh̄u ȳi mə à ghìrə nswon̄ a mbo wò mə tâ ò bwεε a matà gho ŋka ntəə ŋghεε noo laa, à ghìrə mbə aa wò aa ε?”

¹³ L̄a kaa nù wa mə bì ghìrə ŋghurə yi aa, kaa wa'à yi nù ȳi mə à le mbə ghu aa z̄i, ñlon̄ mə

nnòò bê le ntswe maa adigə, Yesu a tigè ntsurite yi a titii bo mfe'e nghèè yì.

14 A ti bə ni a njiim, Yesu a yê yi a ndâmà'anwi nswon ghu mbo mə, “Yə ajàn mə ò tii mê tsîtsòn laà aà! Tsuu innù jì bi bǔ kǐ ghìrè tǎ tá ñgi'i yii mə ì bǔ ntsyàtə aa tá ì tsuu gho bǔ tsi'i.”

15 Nù wa a tigè ñlo nghèè nswon a mbo bità bi ala'a bi baYuda bya mə a yi aa a ghìrə nghùrə Yesu.

16 Ma yuà ànnù a ghìrè mə tá bi tigə nloginə ŋka ntsɔ'ɔ nî àkòrè Yesu, nlon mə à le nghùrə ñú a njwĩngòn aà.

17 Yesu a kwi'i ambo bo mə, “Taà ghà a fà'à tsi'ĩ ngòn bìnòò bîtsim, nyi nywe'e sii, mèmboŋ, mə kii mfa'a yaa ŋgaa.”

18 Ma nuà ñghàà ni ghìrè mə tá bità bi ala'a bi baYuda bya tá bo bu ŋkù'ùsè ñlìgìtə nú yàà a nlòò a nzwitə yu, mbi'i mə kaa à le ŋki'ì aa tsi'ĩ nòŋsè ñjwĩgòn wô, à le ŋki ntwoŋə Nwĩ ni Taà yì, ñdi'i ni mə yu bə aa ŋgĩŋ ŋgĩŋ bo Nwĩ.

Add'à yii Yesu à tswe ni yu tsò Mu Nwì aà

19 Yesu a swon a mbo bo mə, “Mè swon a mbo bù tsi'ĩ ànnù ñŋkɔŋ mə, kaa ànnù yì tsu a sɪ ghu tswê mə mbə Mu Nù a ghìrè tsi'ĩ ni atú yi yumbonè, mbə a kii ñghìrə aa tsi'ĩ ànnù yii mə à yə Taà yì a ghìrè aà. Ànnù yii mə Tà a ghìrè aa, à kǐ mbə tsi'ĩ ma ya mə Mú yì a ghìrè.

20 Nlon mə Tà à kònə a Mú yì, ñdi'i nî innù tsim jii mə yumbon yu ghìrè aa ghu mbô. A ka ghèè nî mbǐ a ndi'i innù jii mə ì bu mburə mbə jì wè

jĩ wè òttsyatə a yulà aa, tâ à ka ŋghirə, tâ nì yə, tâ ànnù a tsya ghuu.

²¹ Tsǒ ajàn mə Tà a yweensə biku bi bê, mfa nî òtswèntì a mbo bo aa, à kì mbə ŋgĩŋ ŋgìn a ajàn mə Mu Nwĩ a fa nî òtswèntì a mbo bè a ajàn mə yu lòò aà.

²² Tà yumbɔŋ kaa sǐ ŋù tsù sa'a, lâ à bànɔnə mfa ada'a a mbo Mú yĩ mə tâ à tigə nsa'a bê bìtsimè

²³ tǎ tâ bè bìtsim tâ bì tigə mbo'ɔ nî Mu a ŋgĩŋ ŋgìn a ajàn mə bi kii mbo'ɔ nî Ta aà. Nù ntsim yii mə à si a Mu bo'ɔ aa, kaa si Ta wa yi mə à ɛ ntoo yii aa kii mbo'ɔ.

²⁴ “Mè swǒŋ a mbo bù tsi'ì ànnù nĩŋkoŋ mə, nù òtswèntì yii mə à yù'u nĩghàà na nniŋ ntiì yi a nu yu wa yii mə à ɛ ntoo gha aa, à tswe nì òtswèntì yii mə ì lwĩ'ì nĩŋkoŋ aà, kaa bi wa'á isa'a ghu nu niŋè, la à bànɔnè mē mfe'a ntsũ niwo ŋkuu a mûm òtswèntì.

²⁵ Mè swǒŋ a mbo bù tsi'ì ànnù nĩŋkoŋ mə, nòò à tswe ghu mə a zĩ, wa à tè'è mə nzi, mə biku bi bê ka yĩ yu'u nji Mu Nwĩ, tâ bè bii mə bi yu'u aa, tâ bì tswe ntì.

²⁶ Tsǒ ajànə mə Tà yumbɔŋ à tswe nì tswèntì mfa ni a mbo bè aa, à kì ŋghirè mə tâ Mu, yumbɔŋ à tswe nî òtswèntì ñkii mfa ni a mbo bè.

²⁷ A kì mē mfa ada'a ghu mbo mə tâ à ka nsa'a nî bè òlɔŋ mə à ni Mu Nù aà.

²⁸ Nì tsuu kì yerə nloŋ yuà ànnù, òlɔŋ mə nòò a tswe ghu mə a zĩ, mə bè bìtsim bii mə bi tswəkə a misyè aa, bi ka yi yu'u nji yĩ,

²⁹ bæc mə bi yu'u aa, bi fe'èkè a misyè. Bya

bii mē bi lē nghìrē innù jī sigìnè aa, tâ bì biinē ntswe bitì, tâ bya bii mē bi lē nghìrē ibi aa, tâ bì biinē tâ bì niṅ isa'a a nu bo.

Bayəfə bi Yesu

³⁰ “Kaa mēmbōṅ, kaa mbə mē wa'ă annù tsu ghìrē tsi'í a atu mē, mē sa'a ni mīsa'a nyon aa tsi'í ajāṅ mē Nwī a swonə ni a mbo mē aà, ma yū a ghìrē ni mē tâ mē ka ntsərə mīsa'a ni mājī yīi mē à kù'ùnə aà, nlon mē kaa mē si ghìrē aa bē annù yīi mē mē lòò aà, mē ghìrē aa tsi'í annù yīi mē yu yīi mē à lē ntoo gha aa, a lòò aà.

³¹ “Mbə mē ka nswonə nī innù nlon ṅgaa yà mēmbōṅ, a mfiḡitə nù yīi mē mē ni ghu aa, bon mbə bi tse swonə mē kaa annù ya yīi mē mē swonə aa kaa a sī annù nṅkonə bē.

³² Lā nù yī mò'ɔ à tswe ghu mē à ni àyəfə nlon ṅgaa yà, mē zī ni mē annù yīi mē a swonə nlon ṅgaa yà aa, a nī ànnù nṅkonə.

³³ Būmbōṅ, tigə nī lē mbaa ntoo bē a nu Jon, a swonə ànnù a mbo bù nlon annù nṅkonə?

³⁴ Kaa a sī bē aa bē mē ṅùmìsòṅ à tswe nī mbə ayəfə nlon ṅgaa yà; mē swonə laà aa tǎ tâ nī yu'u nyweenə.

³⁵ Jon ma ghū a lē mbə aa ṅkà'à, ṅkhi, nta, nī lē ṅka ṅkonə nī ntswe ṅka ndoritə wa a múm ṅkà'a yu a nī mú àtīi noò.

³⁶ Lā mē tswe nī àyəfə yīi mē a tinsə ntsyàtə annù yīi mē Jon à lē si swonə nlon ṅgaa yà aà. Mìfà'à mīi mē mē fà'à aà, mìfà'à mīi mē Taà ghà à fà àdà'à mē mē ka mfa'a ghu aa, ma mú mī

figitè nî n̄u ȳi m̄ə m̄ə n̄i ghu aà, m̄ə â too Tà n̄too ghâ.

³⁷ Tà ȳi m̄ə à l̄e n̄too gha aà, yumbon̄ à k̄i m̄ə n̄swon̄ə annù n̄lon̄ n̄gaa yà. Kaa n̄i l̄èè n̄wa'ă n̄j̄i ȳi yu'ù, kaa wa'ă n̄s̄i ȳi k̄i nȳə.

³⁸ Kaa n̄ighaâ na n̄i s̄i a m̄úm bù lwi'i aa n̄lon̄ m̄ə kaa n̄i s̄i n̄t̄i ghuu a nu yu wa ȳi m̄ə à l̄e n̄too aa n̄i n̄è aà.

³⁹ N̄i nan̄s̄ə nȳəḡə n̄i à n̄wà'àn̄è Nw̄i aa n̄lon̄ m̄ə n̄i m̄ònt̄è n̄i m̄ə à n̄i nu m̄ə n̄i fa n̄i n̄tsw̄ent̄i ȳi m̄ə ì tsw̄e n̄i n̄kon̄ aa a mbo bù. Lâ a b̄ə nu m̄ə n̄i ghàà n̄lon̄ n̄gaa yà aà,

⁴⁰ n̄i b̄an̄n̄ə n̄tuu a n̄z̄i a mbo m̄ə m̄ə tâ m̄ə fa n̄tsw̄ent̄i a mbo bù.

⁴¹ “Kaa m̄ə s̄i n̄igha'a na aa a mbo b̄ə kw̄er̄ə.

⁴² Lâ m̄ə zi gh̄uu, m̄ə zi m̄ə kaa n̄i s̄i Nw̄i nan̄s̄ə n̄kon̄ə.

⁴³ M̄ə z̄i aa n̄i ìk̄um Taà ghà la kaa n̄i wa'a gha kw̄er̄ə; n̄u d̄an̄ à b̄ə b̄an̄n̄ə z̄i n̄i ìk̄um yi yumbon̄ bon̄ n̄i ka b̄an̄n̄ə kw̄er̄ə yi.

⁴⁴ Bù b̄i m̄ə n̄i kon̄è n̄i n̄kw̄er̄ə n̄igha'a b̄ə a mbo bù n̄i bù aa, kaa wa'a b̄an̄n̄ə lan̄t̄ə n̄i n̄igha'a n̄i m̄ə n̄i lò n̄i aa a mbo Nw̄i ȳi m̄ə à k̄i mb̄ə tsi'ï yù m̄ə m̄ə aa, m̄b̄ə n̄i tiḡè n̄tsya aa la n̄n̄i n̄t̄i gh̄uu a nu m̄ə aa ε?

⁴⁵ N̄i tsuu l̄õ k̄i m̄m̄ònt̄è n̄i m̄ə m̄ə ka n̄i n̄ gh̄uu a isa'a a n̄si mi'i Tà; à n̄i Moses m̄ə à ka n̄i n̄ gh̄uu a sa'à, là'à Moses wa ȳi m̄ə n̄i b̄i yi, n̄wa'at̄ə n̄i m̄ə à ka kw̄et̄ə gh̄uu aà.

⁴⁶ A l̄e m̄baa mb̄ə m̄ə n̄i nan̄s̄ə mb̄i a Moses bon̄ n̄i k̄i mb̄i ghâ, n̄lon̄ m̄ə à n̄wà'àn̄è ȳi m̄ə à l̄e n̄wà'àn̄è aa, a ghàà annù n̄lon̄ n̄gaa yà.

47 Lâ, mbə nì tsuu annù yïi mə à le ηηwà'ànə aa i biï, boη mbə ni tigə n̄tsya aa la mbii annù yïi mə mə swoηə aa ε?"

6

*Ajàη mə Yesu à le n̄s'ε bē n̄tsù'ù ji n̄taà aà
(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17)*

¹ Ma yû a ghè mə ki tsyă, Yesu a toò àtsumə n̄ta'a Galilea, ηghεε fi n̄jii. Bi le si kii n̄tswoηə aa n̄i atsumə n̄ta'a Tiberias.

² Nnòò bē yï ghà'atə i le si yòηə n̄ii, n̄loη mə bi le nyə ilənsə j̄ii mə à le si ghìrə ηghurə ni m̄ighòò a nu bə aà.

³ Yesu a kò'ò ηghèè a atu n̄ta'a nsiḡitə n̄tswe ghu bo bì ηḡənyəḡənnù ji.

⁴ Nòò n̄ji Passa, àdina baYuda ya, à le ηkòòntə.

⁵ Yesu a karikə yi, nyə nnòò bē wa mə i le si yòηə n̄ii aa, mbetə Philip mə, "Mbə b̄i'inə yuu m̄iji aà fè, n̄s'ε bē buà ghu bitsim aa ε?"

⁶ A le mbetə maa ajàη aa tsi'ï a ηkwà'ànə Philip n̄loη mə à le n̄zi annù yïi mə yu tswe n̄i ηghìrə aà.

⁷ Philip a kwi'i mə, "A mbo b̄i'inə a nyuu abaa tâ à ku'unə ajàη mə mbə ηù a b̄oò nywe'etə tsi'ï m̄i ηkùgè, b̄i'inə ka ki lòò ibà'atə ηkabə silva ηkhì ji baa* mbōη tâ à ku'u."

⁸ Nḡənyəḡənnù yï yï mò'ò, yïi ikûm yi i le mbə Andrew, a bə muma bi Simon Peta aa,

⁹ a swoη mə, "Mûmbâηnè yï mò'ò à tswe falà n̄i ηkya abaa misàη ji n̄taà, n̄i mbwè mi mbaà. Lâ kaa mbə ma yû wa'à bē bú bitsim j̄ε'è."

* 6:7 200 denarii, ηkabè baGrikia

10 Yesu a swonj mæ, “Ghìrə tâ bo tswe a nsyê.” (N̄gèè yî ñghà'atè ì le ntswe maa adigə.) Bè b̄itsim b̄ii mæ bi le ntswe a nsye aa, bi le mbə mbân̄ñě ntsù'ù ji ntaà.

11 Yesu a tigè ñlogə abaa ya, ñtsà'atè Nwî, ñyatə a mbo bə bya mæ bi le ntswe a nsye aa, ñki ghìrə a ñḡiñ ñḡiñ n̄i m̄bwè mya, ñù ñtsim a ji nywurə.

12 Nòò ȳii mæ bi m̄ansè mæ a ñji aa, a swonj a mbô ñḡãñyөг̄əñnù ji mæ, “N̄i ghotə ñnwùgè j̄ii ì tigə mburə aà, ñlonj mæ kaa a s̄i b̄ônj tâ b̄i'inè m̄me'e ȳi tsu.”

13 Bo le ñghotə ñnwùgə abaa misan̄j jya ñkya ji ntaà mæ bə bya le ñji aa, ì luu ñkyè ñighùm ñtsò baà.

14 B̄i yè mæ alènsè ma ȳu mæ Yesu à le ñghìrè aa, ñtigə nswonjə ñi mæ, “Tsi'i ànnù ññkəñə, à ñi ñgàñntoò Nwî wa mæ à le ntswe ñi ñz̄i fàa mbi aa à ghulà mæ.”

15 Yesu à le nzi mæ bo le ntswe ñi ñz̄i ntswâ yi, ì gaansə yi ì yɔ'ɔ ñi m̄f̄ò, ñtigə mbu ñko'ɔ yi fu wa atu nta'a tsi'i yùyu.

*Ajàñ mæ Yesu à le ñka ntəə a atu ñkì aà
(Mt. 14.22-33; Mk. 6.45-52)*

16 Nòò ñkwêfò à le ñkù'ù ñḡãñyөг̄əñnù Yesu jya ì b̄u ñsigə ñghɛɛ waa fu wa atsumə nta'à.

17 N̄kuu a m̄úm àkànu'u mbu ntoo mbīi fu a mbèè Kapernaum. Itugə ì le mfii t̄i ghě mæ Yesu à bù mē ñzi ntsi'i waa.

18 A bə maa nòò, àfisè ȳi wè a kâ ñtsya ntsigè ñi ñk̄i wâ.

19 A ti bə aa le boŋ ɲǎɲyɛgənnù ji jya i kùù mə wa múm ɲkǐ ɲghɛɛ nywe'e ni bǐkǐlo metres bi ntaà kè bi nto'o, ɲyə Yesu a ká ntəə a atu ɲkǐ ɲzi, à zǐ mē ka ɲkoontə wa mbɛɛ àkànu'u, ɲìbo'ɔ nǐ wè ni tswâ waa.

20 “Nǐ tsuu kǐ bo'ɔ bē, wâ à ni mē,” Yesu a swon a mbo bo.

21 Bo yè mē mə à laa mbə Yesu aa, ntigè ɲlɔgə yǐ wa a múm àkànu'u, bo bo tigè ɲghèə kǐ wǐ'ikè ɲywe'e wa adigə yǐi mə bo le sǐ ghèè ghu aà.

Ajàŋə mə bə bya le sǐ tigə ɲlɔɔ nǐ Yesu aà

22 Abèè a fù'ù mē, ɲnòò bē wa mə i le mburə wa ɲjii ɲkǐ yǐ mò'ɔ aa i yə mə àkànu'u a le ntigə ntswe wa adigə aa tsi'ǐ yǐ fùùrè, ɲkǐ nyə mə kaa Yesu à le ɲwa'à wa a múm àkànu'u bo bǐ ɲǎɲyɛgənnù ji kuù; ɲyə mə ɲǎɲyɛgənnù ji jya i le mbàŋnè ɲtoɔ ɲghɛɛ waa tsi'ǐ bə bo.

23 ɲkànu'u ji mò'ɔ i le mbù ɲlo a Tiberias ɲzi a aghəŋə ɲkǐ, wa mbèè àdigə mə Mmà'àmbi à le mfa mbi'ikə a mbo Nwǐ, ɲjɛ'ɛ ɲnòò bē nǐ àbaa ya ghu aà.

24 Ajàŋə mə ɲnòò bē wa i le wa'ǎ Yesu yə, kaa wa'ǎ ɲǎɲyɛgənnù ji jya kǐ nyə aa, bo le ntigə ɲkuu ɲkànu'u ma jya ɲyɔŋə a Kapernaum a ɲlɔɔ yu.

Yesu, àbaa, yǐi a fa ntswèntǐ aà

25 Bǐ tòò mē ɲghɛɛ ɲghèè ɲyə Yesu wa ɲjii yǐ mò'ɔ aa, ɲswon ghu mbo mə, “Rabbi, ɔ tsyà aa mə akə ntigə bə faà aa ɛ?”

26 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè swǔŋ a mbo bù tsi'ǐ annù ɲŋkɔŋ mə ni lòò nàa laa ɲlɔŋ aa

abaa ya mē nì kì kùrē nywurē aà, kaa nì si nàa lòò aa nlon̄ mē nì kì yê àlènsè ya mē mē kì ghìrē aà.

²⁷ Nì tsuu kì fà'à nlon̄ø aa bē mǐjì mǐi mē mbē mǐ bǐ'i aa bē, nì ka mfa'a nlon̄ bē mǐjì mǐi mē mǐ lwǐ'i n̄n̄kon̄ aà. Mamû a bē mǐjì mǐi Mu Nù à ka fa a mbo bù aà, nlon̄ mē Nwĩngò̄n̄ Tà à n̄n̄ mē awenè yi ghu nu, mbeentē yi."

²⁸ Bo tigè mbetē yi mē, "Mbē bǐ'i ghìrē aa mē akē tǎ kì fà'a afà'a Nwĩngò̄n̄ aa ε?"

²⁹ Yesu a kwi'i mē, "Afà'a Nwĩngò̄n̄ à nì mē tâ nì n̄n̄ n̄tì ghūu a nu yu wa yǐi mē yu too aà."

³⁰ Bo betē yi mē, "Alènsè yǐi mē ò ka ghìrē aa, à nì yuu, mē mbē bǐ'i yē mbii gho aa ε? Ò ka ghìrē aa àkē aa ε?"

³¹ Bità bǐ bǐtāa bǐ'i bǐ lē n̄jì mana a n̄tā'a miwèè miwèè a ajàn̄ mē à̄n̄wà'àn̄è Nwĩ a swon̄ø nì mē, 'A lē mfa abaa yǐi mē a lē lò a aburē nsigē aa a mbo bo.' "

³² Yesu a kwi'i a mbo bo mē, "Mè swō̄n̄ a mbo bù tsi'i annù n̄n̄kon̄ mē kaa a si bē aa mē a lē mfa Moses mfa abaa ya mē a lē nlǒ aburē nsigē aà. A bān̄ø mbē aa mē a abaa yǐi mē à n̄i àbaa tsi'i annù n̄n̄kon̄, n̄lò a aburē aa, a fa Taà gha a mbo bù.

³³ Nlon̄ mē abaa yǐi mē Nwĩ a fa aa, à nì yu wa yǐi mē à lo a aburē nsigē mfa n̄i n̄tswèntì a mbò m̄bi aà."

³⁴ Bo swon̄ ghu mbo mē, "Taà, tigē mfa n̄i àbaa mà ya a mbo bǐ'i a ngò̄n̄ bìnòò bitsimè."

35 Yesu a swon a mbo bo mæ, “Mè laa mbæ abaa ntswëntì, nù yï mæ à zi a mbo mè aa, kaa ñjì ì ka yi wa'à yi bú ñyanø. Nù yï mæ à ññ ntì yi a nu mè aa, kaa ñjì ñkì ì ka yï wa'à yi bú ñyanø.

36 Mè kì baa nswõn a mbo bú mæ, nì yè mæ ghâ, la kaa ñki'ì ghuu bï.

37 Nù ntsim yï mæ Taà a fa a mbo mè aa, à ka zï a mbo mè. Kaa mbæ mè wa'à nù tsù yï mæ a zï a mbèè mè aa furè bê.

38 Nlon mæ kaa mè sï aburæ lô ñsigæ aa a nghìrè à yaà ànnù yï mæ mè lòò aà. Mè bàjnø nsigæ aa a nghìrè ànnù yï mæ yu wa yï mæ à tòò gha aa a lòò aà.

39 Ànnù yï mæ nù yï mæ à tòò gha a lòò aa, à ni mæ, tâ mè tsuu lõ mmà'àtè tâ nù wa yï tsù mæ à fa a mbo mè aa tâ à bwe. Mè bàjnø ntswe nì ñyweènsæ waa ni niwo a njwí ñlwí'í ñjìmè.

40 Nlon mæ ànnù yï mæ Taà ghâ a lòò aa, a bæ aa mæ ñgòn nù ntsim yï mæ à yè Mu yï ñññ ntì yi ghu nu aa, a ka tswe nî ntswëntì yï mæ ì lwí'í ññkonè aà, tâ mè yi nyweensæ yi ni niwo a njwí ñlwí'ínjìmè.”

41 Bè bya bi le nlògìnè ñtigè nnurækè nlon mæ à le nswon mæ, “Mè ni àbaa yï mæ a lo a aburæ nsigæ aà.”

42 Bo logìnè ñtigè mbetè ni mæ, “Nù ghû à si Yesu mu Joseph wa bæ aa ε? Bì'inè zi a Taà yï ñki nzi ndè yï, a tigè ñtsya aa mæ akæ nswon mæ yu lo aa a aburæ nsigæ aa ε?”

43 Yesu a swon a mbo bo mæ, “Kentè nì a annurækè ya mæ ni nurækè a titì bù aà.

44 Wa mbə ɲù a wa'ǎ a mbo mə zǐ ti ghě mə Tà yǐi mə à too gha aa à swùɲtə yi, tâ mə yi ntigə nyweensə yi ni nìwo a ɲwǐ ɲlwǐ'ɲɲìmə.

45 Ɗgǎɲntoo Nwǐ i le ɲɲwà'ànə mə, 'Nwɲɲgòn à ka yi tigə ki dǐ'ì waa bitsìmə.' Ɗù ntsìm yǐi mə à yù'u annu yǐi mə Taà a swoɲ, ɲyəgə aa, à ni yu yǐi mə à ka zǐ a mbo mə aà.

46 Kaa a sǐ bə aa mə ɲù tsù à lɛɛ ɲyə Ta bə. Yu wa yǐi mə à lo a mbo Nwǐ aa, a ki mbə tsi'ǐ yù yǐi mə à lɛɛ ɲyə Ta.

47 Mə swoɲ a mbo bù tsi'ǐ annù ɲɲkoɲ mə ɲù yǐi mə à bǐi aa, à ka yi tswe ɲɲ òntswéntǐ yǐi mə ò lwǐ'ǐ ɲɲkoɲə.

48 Mə ɲɲ àbaa ntswéntǐ.

49 Bǐtə bǐ bǐtəə buu bǐ le ɲɲi mana wa a nta'a mǐwèè mǐwèè, lá ɲki ɲkwokə.

50 Abaa ya mə a lǒ a aburə nsigə aa, à ni mǐbuu yǐ mǔ'ɔ yǐi mə ɲù à bə kurə boɲ kaa à ka yǐ wa'à kwô.

51 Mə ɲɲ àbaa ntswéntǐ ya yǐi mə a lo a aburə nsigə aà. Ɗù yǐi mə à kùrə abaa mà yù aa, a ka tigə tswe ntǐ i lwǐ'ǐ ɲɲkoɲə. Abaa yǐi mə mə ka fa aa, à ni ɲɲyǎnú yà yǐi mə mə ka fa mə tâ mǐbi tswe ntǐ."

52 Ma yù a ghirə mə tâ àswùɲɲə ɲlwǐntòn tâ à lɔgɲə a titǐ bo. "Mbə ɲù ghù a naɲsə mǐfa ɲyǎ nú yǐi mə tâ bǐ'inə kurə aa mə akə aa ɛ?"

53 Yesu a swoɲ a mbo bo mə, "Mə swǒɲ a mbo bù tsi'ǐ annù ɲɲkoɲ mə, mbə ɲɲ tsuu ɲyǎnú Mu Ɗù i kurə i kǐi nno a aləə yi, boɲ kaa mbə ɲɲ wa'à ɲɲ òntswéntǐ a mǐm nu bù tswé.

54 Nù ntsim yï mæ à kurə nɲǎnú yà, ñki nno aləə nú ya aa, à tswe nì ntswéntì yï mæ ì tswe nîŋkonè aà; mè ka yï kii yweensə yi a nɲwî ñlwi'injimè.

55 Nlon mæ nɲǎnú yà ì laa mbə ɲgòtə mijì, àləə nú ya a kî mbə ɲgòtə ayoo yï nò.

56 Nù yï mæ à ji nɲǎnú yà ñki nno àləə ya aa, à lwi'i a múm nu mè, mè kî ñlwi'i ghu múm nú.

57 Tà yï mæ à tswe ntì aa, à tòo ghâ, mè kî ntswentì nlon ɲgaa yï. A ki mbə ɲgîŋ ɲgîŋ mæ ɲù yï mæ à kùrə gha aa, à ki ntswe ntswéntì mbi'i ɲgaa yà.

58 Abaa ya yï mæ a lo a aburə nsigə aa kaa a sî bə aa tsi'i tsǒ abaa ya yï mæ bità bi bitaə buu bi le ɲkurə ɲki mbu ɲkwo aà. Nù yï mæ à kùrə abaa mà yû aa, a ka tswe ntì i lwi'i nîŋkonè.”

59 Yesu à le nswoŋə ma yû aa a noò yï à le si dî'i annù a ndâŋghòtə a Kapernaum aà.

Nìghàà ni ntswéntì yï mæ ì lwi'i nîŋkonə aà

60 Nğǎnyəgənnù ji jî ghà'atè jii mæ ì le nyu'u ma yû ànnù aa, bi le nlògìnè ñka nswoŋə ni mæ, “Ajàn annù yulà mæ a dî'i aa, a tii si'i; mbə wò tse yu'utə aa ε?”

61 Yesu à zi mæ bo le si nurəkə nlonə annù ma yû. Mbetə waa mæ, “Mâ yû a ka ghìrə mæ tâ nì lwisə ntɔŋ mma'atə gha aa ε?”

62 Mbə nì ghìrə ntigə nyə Mu Nù a bu ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ fu a adigə yï mæ à le nt'e'ε ntswe ghu a mbii aa, nì bu mæ akə aa ε?”

63 Ayoo yï mæ a fa ntswéntì aa, à nî Azwî Nwî. Kaa mîdà'à mi nɲǎnu kaa mi si annù tsu burə

ηκωετə nî kwètə. Mìghàà mù mə mə ghàa a mbo bù aa, mi nî Azwĩ ηki mbə ntswëntì.

⁶⁴ Lâ kaa bù bí mɔ'ɔ, nì wa'à bii." Yesu le nswon ma laa nlon mə, nloginə a nlòginə, à le nzi bê bii mə kaa bi ka yi wa'à yĩ bii aà, ηki nzi ηũ yii mə à le ntswe nî m̀fee yi aà.

⁶⁵ A ku'ùsè nswon mə, "A nî nji'ĩ ànnù yii mə mə ghìrə nswon a mbo bù mə kaa mbə ηù a wa'ă a mbo mə zĩ ti ghě mə Tà à fa àbwarə ghu mbô aà."

⁶⁶ Nlon ma yũ ànnù, ηgǎnyəgənnù Yesu jĩ ghà'atə i le mbii waa, kaa ηki'ĩ bo bo bù ηkarə.

⁶⁷ Yesu a bù ηkarəkə yi mbetə ηgǎnyəgənnù ji jya nìghùm ntsò baa mə, "Ngàà yùù i bə la aa ε? Nì ka kii mmà'atə gha aa ε?"

⁶⁸ Simon Peta a kwi'ĩ ghu mbo mə, "Mmà'àmbi, bĩ'ĩ ka tigə mmà'atə gho, i ghèè a mbo wò aa ε? O tswə nì nìghàà nya mə nì fa ntwëntì yii mə i lwĩ'ĩ nηkon aà.

⁶⁹ Tsìtsòη bĩ'ĩ bii mē, ηki nzi mə, ò laa mbə Yu wa yii mə à Laa mànsə, nìlo a mbo Nwĩ aà."

⁷⁰ Yesu a kwi'ĩ a mbo bo mə, "A le ηki'ĩ mē tso'ɔ ntsɔ'ɔ ghuu nìghùm ntsò baa aa ε? Lâ ηù yĩ m̀fùùrè a titì bù à nî Devil."

⁷¹ A le si ghàa annù ma yũ nlonə aa Judas mu Simon Iscariot, nlon mə, ka mə Judas à le mbə ηũ yĩ mò'ɔ a titì ηgǎnyəgənnù ji jya nìghùm ntsò baa, à le ntswe nî m̀fèé yi.

7

Yesu bo bɔɔ bi maà bi

¹ Ma yû a kà mê aa ntsya, Yesu a lô, ñghèè a Galilea ntigè ñkarè ghu. Kaa wa'à kòñè ki karè a Yudea, ñlon mē bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòo nzwitê yi aà.

² Ma mùu noò Njwí ñjì Ikòo mîntàn baYuda ì le ntigè a abo,

³ bɔɔ bi ma bi Yesu bi swon ghu mbo mē, “Lò faà, ñghèè a Yudea, tá tâ ñgǎnyægǎnnù jo ì ka nyè innù jû mē o ghìrè aà.

⁴ Nlon mē ñù yîi mē a lòò mē tâ bì zi yi aa, kaa à si aa a adigè yî lèèntè fa'a. Tsó mē o ghìrè innù jû aa, ghìrè tá mbi yè ghô.”

⁵ Bo le nswon laa nlon mē tsi'í bo bɔɔ bi maà bi bya kaa bo le ñwa'à ñtì waa ghu nu ññè.

⁶ Yesu a swon a mbo bo mē, “Kaa ghàà nòò à burè tì kù'ù, lá nòò tsim à kù'unè a mbo bù a mfà'a annù.

⁷ Kaa mbè mbi wa'à ghuu ka mbaa, lá i bàà nàâ, ñlon mē mē swon ni mē bi ghìrè nî ñnnù jî bì aà.

⁸ Nî kò'ò ñghèè wa adigè dinà; Kaa mē ka wa'à ghu ghèè ñlon mē ghàà nòò à burè tì kù'ù.”

⁹ A swòn mē laa, ntigè ntswe yi tsi'í a Galilea.

Ajàñè Yesu à le ñghèè a adigè Ikòo ñghurè mîntàn aà

¹⁰ Bɔɔ bi maà bi bì kò'ò mē ñghèè wa adigè ikòò aa, Yesu a tigè mbu ññe'esè ñyon, kaa wa'à ghìrè bè yè yi.

¹¹ Bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò nîi wa adigè ikòò. Bo le si betè ni mē, “Yesu à fè aa ε?”

¹² Nnòò bê wa i le si tsùtè ñghaa nlon ñgaà yî. Bè bì mɔ'ò bi le si swonè ni mē, “A ni ñù yî

̀nsiginè.” Bĩ mɔ'ɔ swonɛ̀ ni mɛ, “N̄gan, a bwe'esɛ̀ aa bɛ̀.”

¹³ Lâ kaa n̄u tsu à lɛ ɲwa'à kà ɲghaa n̄i n̄si n̄i n̄sĩ, n̄lon̄ mɛ bo lɛ si bɔ'ɔ n̄i bità bi ala'a bi baYuda bya aà.

¹⁴ N̄jwĩ ikòò jya i lòònè m̄ a titì, Yesu a kɔ'ɔ ɲghèè a ndâmà'anwĩ, n̄loginɛ̀ ɲka ndi'i annu Nwĩ.

¹⁵ BaYuda bya bi lɛ yerɛ̀ si'i si'i, n̄swon̄ mɛ, “N̄u ghù à tsyà aa la nan̄sɛ̀ nzi aɲwà'ànè laà, ti ghě̀ mɛ à lɛ ɲghɛɛ a ndânwà'ànè aa ɛ?”

¹⁶ Yesu a kwi'i mɛ, “Annu yû mɛ mɛ dì'ì aa, a lo aa a mbo Nwĩ yĩ à tòò gha aa, kaa à s̄ annu ya b̄;

¹⁷ N̄u yĩ mɛ a kòn̄ a ɲka ɲghirɛ̀ ànnu yĩ mɛ Nwĩ a lòò aa, à ka zi mɛ ànnu yĩ mɛ mɛ dì'ì aa, a lo aa a mbo Nwĩ, kaa m̄ wa'ǎ aa n̄i àdà'à ya ghàà.

¹⁸ N̄u yĩ mɛ a ghàà n̄i àdà'à yi aa, a lòò aà ɲkwerɛ̀ n̄igha'a a mbo yu yumbɔ̄. Lâ n̄u yĩ mɛ a lòò b̄ ɲghà'àsɛ̀ yu wa yĩ mɛ à tòò yi aa, a swon̄ ànnu n̄iɲkon̄, kaa wa'à ɲgàɲàbãɲn̄ənnu b̄.

¹⁹ Tigè Moses à lɛ mbaa, mfa n̄ɔ̄nsè a mbo bù aa ɛ? Lâ kaa n̄u nibù yĩ tsu a wa'à n̄i n̄ɔ̄nsè ma wa lèè. Lâ bù tigè n̄lɔɔ n̄i n̄zwit̄ m̄ aa a ya aa ɛ?”

²⁰ Bè bya kwi'i mɛ, “Azwĩ yĩ bi a tswe a ato'o wò! A lɔɔ wo a nzwit̄ wò aa ɛ?”

²¹ Yesu a kwi'i mɛ, “M̄ k̄ gh̄ir̄ è ànnu yĩ fùurè bù bit̄sim tigè n̄yer̄.

²² Moses à lɛ mfa n̄ɔ̄nsè (ka m̄ à lɛ nlò aa a mbo bità bi bitàà buu aa), n̄i ɲètè n̄i bɔɔ a

njwĩngòŋ tâ lèə nòŋsè ma ghú.

²³ Mbə bi ka ŋetə nĩ bɔɔ a njwĩngòŋ, tă wa'ă nòŋsè Moses wa wò, nì tigè ñlwisə nĩ ñtòŋ a nu mè mə mə ghùrə ŋũ nũ yĩ ntsim i tswèntì a njwĩngòŋ aa a ya aa ε?

²⁴ Nĩ kentə a ŋka ntsərə mĩsa'a nyòŋè naa ìnnù jĩ mə nì yə abεε abεε aà, nì ka ntsərə mĩsa'a nyòŋè nĩ bə ànnù nĩŋkoŋè."

Yesu à laà mbə Ayo'ò Nwĩ wa aa ε?

²⁵ BaYerusalem bya bĩ mɔ'ɔ bi swon mə, "A sè ŋũ wa mə bità bi ala'a bi baYuda bi lòɔ a nzwitə aa à ghulà bə aa ε?

²⁶ Yé nì! A ghú mə a ghàà tsi'ĩ nĩ ñsi nì ñsĩ, kaa bi wa'à nì ànnù tsũ ghu atu bù ñswonə! A laà mbə aà mə bità bi ala'a bù bi zĩ mə àa tsi'ĩ Ayo'ò Nwĩ wa lε?

²⁷ Ayo'ò Nwĩ wa, à bə zĩ bon kaa ñù tsù à sĩ adigè yĩ mə à lo ghu aa zĩ, lá b'ĩnè bitsim zĩ adigè yĩ mə mbà ghú à lo ghu aà."

²⁸ Yesu a tigè ñnaŋsə nswon wâ nòò mə à lε sè dì'i annù wa múm ñdámà'anwĩ aa mə, "Nì ñnaŋsə nzi gha, ŋki nzi adigè yĩ mə mə lo ghu aa ε? Kaa mə sè fàa atu nsye aa nì àtú ya zĩ, yu wa yĩ mə à tòò gha aa, à nĩ ànnù nĩŋkoŋè. La kaa nì wa'à yi zĩ.

²⁹ Mè zi yi, ñlon mə mə lò aa ghu mbô, a gha aa à kĩ ñtoo yu aà."

³⁰ A swon mə laa, bi tigè ñlɔɔ mə bi baŋnə yi, lá kaa ñù tsù à lε wa'ă abô yi ghènsè ñtswa yi ghu ñlon mə kaa nòò yĩ kaa à lε mburə ti kù'ù aà.

31 La bè bî ghà'atè bi le mbàṅnè mbii yi; ṅswon mə, “Nòò yïi mə Ayo'ò Nwĩ wa à ka yi zĩ aa, a ka yi ghìrə ìlensè tá ì tsyàtə ñù ghú aa ε?”

Ajàṅ yïi mə bi le ntoo ṅgǎṅbê ñdâmà'anwĩ mə tá bî zi ntswa Yesu aà

32 BaFarisai bi le nyu'u ajàṅ mə nnòò wa ì le si tsùmnè nî ìnnù jya nlon ṅgaa Yesu aa, bo a bò'ò ni bìlìi bi ṅgǎmà'a Nwĩ tigè ntoo ṅgǎṅmbê ñdâmà'a Nwĩ mə tá bo ghε ntswa Yesu.

33 Yesu a tigè ṅswonə a mbo bo mə, “Wa mə ka tigə tswe bi'inè aa, tsi'ĩ a atu mú àtìi noò, ì bõṅ ló ghèε a mbèε yu wa yïi mə à le ntoo gha aà.

34 Nì ka yĩ tigə ki lòò gha kaa wa'à gha bù ñyə; kaa mbə ñì wa'ǎ wa adigə mə mə ka ghε tswe ghu aa ki nyonə.”

35 BaYuda bya bi tigè ṅswonə bo ni bo mə, “Mbâ ghú a lòò ṅghèè aa fə mə mbə bĩ'inè wa'à yi bú ñyə aa ε? A ka ghèè aà a nî ìla'a baGrikia jya mə bê bĩ'inè le njà'anè ṅghε ghu aa, ì tigə dì'ì nî baGrikia bya ghu aa ε?”

36 A swonə ni mə bĩ'inè ka yi ki lòò nî yi kaa wa'à yi yê, ṅkii nswonə ni mə kaa mbə bĩ'inè wa'ǎ wa adigə yïi mə yu ka yĩ ghε tswe ghu aa ghèè. Ma yû ànnù a dì'ì aa mə akə aa ε?”

Annù nanəbirə yïi mə a fa ṅkĩ ntswèntì aà.

37 A bè mé nî ṅjwĩ ñlwĩ'ìnjìm, mə le ṅki mbə njwi yĩ ṅwè wa noò ìkòò Mîntàṅ aa, Yesu a biìnè ñtəə a ndəṅ ntəṅnə nswon mə, “Nù yïi mə ṅjĩ ṅkĩ ì yanə nî yi aa, tá à zi a mbo mə ṅno ṅkì.

38 Nlon mə a ka bə ajaṅ mə àṅwà'anè Nwĩ a swon aa mə, ‘Nù yïi mə à ñṅ ntìi yi a nu mə

aa, mìnkì mi tswèntì mî ghà'à ògha'a, mi ka tigò fè'è ghu ntìi.' "

³⁹ Yesu à le nswonə ma yú ànnù aa nlon Azwí Nwí yíi mə bè bìi mə bi le niŋ mîntìi myaa ghu nu aa, bi le ntswe nî òkwèrə aà. A le ti bə maà noò aa, kaa Nwí a burè ti Azwí yi fâ, nlon mə kaa Yesu à le mburə ti kò'ò òkwèrə annù nifò yi a mbo Nwí aà.

Ajàŋə nòò bə bya i le ntigə nyatə waa aà

⁴⁰ Bè bì mò'ò wa atitìi nòò bə bya yù'ù mē laa, nswon mə, “Nù ghùlà a ni tsi'í ògàŋntoò Nwí wa!”

⁴¹ Bo bì mò'ò swon mə, “A ni tsi'í Ayo'ò Nwí wâ.” La bí mò'ò bāŋnè nswon mə, “Kaa Ayo'ò Nwí wa kaa à ka yí wa'ă aa a Galilea lô!”

⁴² A tswe a mûm àŋwà'ànə Nwí mə Ayo'ò Nwí à ka yí lò aa a ŋgwè'ε Mfò David, tâ bì jwe yi aa a Bethlehem, wa ala'a David.”

⁴³ Maa ajàŋ, nòò wa i le ntigə nyatə waa nlonə Yesu.

⁴⁴ Bo bì mò'ò bi le si lòò ntswâ yi, la kaa nù tsù wa'à yi nî àbo mòòntè.

Ajàŋ mə bità bi ala'a bi baYuda bi le wa'ă Yesu bìi aà

⁴⁵ Nòò yíi mə ògàŋmbê ndâmà'anwí jya i le mbù n̄bii aa, bìlìi bi ògàŋmà'a Nwí bo bì baFarisai bo betè mə, “Nì ghìrə wa'à yi tswa nzi ni ghu aa a ya aa ε?”

⁴⁶ Ògàŋmbê ndâmà'anwí jya i kwi'i mə, “kaa bí'í lèè wa'à nù tsù yê mə ghàà tsi'í tsò nù ma ghù!”

47 BaFarisai bya swon a mbo bo mæ, “A bə mæ à kî mê mbwe'esə a ghuu aa ε?

48 Kè nì yə mæ nù tsù a titì bítisyàsè kè baFarisai à n̄n̄ n̄t̄t̄ yì ghu nu aa ε?

49 Nnòò bē ghū mæ kaa s̄i n̄n̄s̄è Moses zi aa bi t̄igè mê m̄be'e ndòò Nwĩ!”

50 Nù baFarisai wa ȳi mò'ɔ a titì bo à lɛ mbə Nicodemus, wa mæ à lɛ nghèè nyə Yesu n̄tugə aà. A t̄igè n̄swonə a mbo bo b̄i mò'ɔ bya mæ,

51 “N̄n̄s̄è ȳi'inè à laa nd̄i'i mæ mbə bi tsərə isa'a n̄t̄ t̄i yu'u ànnù ȳi mæ à swōn, kè n̄lɔ nyə annù ȳi mæ à gh̄irə aa ε?”

52 Bo kwi'i mæ, “F̄h̄! O k̄i n̄lò aa a ala'a Galilea aa ε? N̄n̄s̄ə nyəgə n̄ghàà n̄i Nwĩ bəə bon̄ ò ka yə mæ kaa n̄ḡan̄toò Nwĩ kaa à lɛè wa'à a Galilea lô.”

53 Bi m̄n̄s̄è mê, bə b̄its̄im̄ t̄igè n̄lɔ nghèèn̄kə a ndugə bo.

8

1 Yesu a b̄an̄nè n̄lɔ n̄kɔ'ɔ nghɛɛ a atu nta'a Olive.

M̄an̄gyè wa mæ bi lɛ ntswa adigə m̄aghàbè aà

2 Abèè a fù'ù mê, a bə tsi'i a t̄itugə, Yesu a b̄u n̄ghɛɛ fu a ndâmà'anwĩ. Bè b̄its̄im̄ z̄i n̄tswe n̄karisə yi, a tswê a n̄syɛ n̄lòḡinè n̄ka ndi'i waa.

3 N̄ḡan̄d̄i'i n̄n̄s̄è bo bi baFarisai z̄i n̄i m̄an̄gyè ȳi mò'ɔ ȳi mæ bi lɛ ntswa a adigə m̄aghàbè, n̄zi n̄tɛ'ɛ a n̄si Yesu.

4 Nswon̄ ghu mbo mæ, “N̄d̄i'innù, b̄i'ĩ gh̄irə ntswa m̄an̄gyè ghuà a gh̄irè n̄i ànnù m̄aghàbè.

⁵ Nòḡsè Moses à le nswonj mə tâ bì tumtə ajən mângyè ma yû ñzwitə. Ó swonj ñgaa yò mə bì ghìrə ghu mə akə aa ε?”

⁶ Bo le nswonj laà aa a ñkwà'ànə Yesu tă tswe nî ànnù yï mə mbə bi tsyâ ghu mfa afîrê yi. Bì swonj mē laà aa, Yesu a bāḡnə ñtuḡnə ḡka ḡwa'anə ni muswêbô yï a nsyê.

⁷ Bì ghèè mē nî m̀bïi ḡka betə n̄i n̄i ìbetə aa, a b̄inè ñtəə nswonj a mbo bo mə, “N̄ù n̄bù yï mə à lèè ḡwa'ă ann̄ tsu f̄ansè aa, tâ foo ntumə yi n̄i ḡgò'ò.”

⁸ A swonj mē laa, mbu ntḡḡnə mbu ḡka ḡwa'anə ni muswêbô yï fu.

⁹ Bo yù'ù mə annù ya mə à ghìrə nswonjə aa, ñtigə mfe'ekə yï mò'ò yï mò'ô, ñloginə ni b̄l̄i b̄i mə bi le ntswe a tit̄i bo aà. Ntigə mma'atə Yesu tsi'i yùyù, mângyè wa a burè ñtəə ghu ns̄i.

¹⁰ Yesu a ḡḡentə àt̄u yi ñswonj ghu mbo mə, “Màngyè, bə by bi fè aa ε? N̄ù tsù à s̄i ghu bú ñtswe a nn̄ḡ is̄a'a anu wò aa ε?”

¹¹ Màngyè wa a kwi'i mə, “Kaa ḡù tsù à s̄i ghu tswé, M̄mà'àmbi.”

Yesu a tigè ñswonj mə, “Kaa mē ka wa'ă is̄a'a a nu wò ki nn̄ḡ. Lâ, ghèè ghô, ñtsuu innù j̄i bi bú ki ghìrə.”

Yesu à laa mbə ḡkà'a mb̄i

¹² Yesu a bú ñswonj a mbo bə ma bya mə, “Mè laa mbə ḡkà'a f̄aa m̄b̄i. N̄ù ñtsim yï mə a yònè n̄i gha aa, kaa à ka wa'ă a m̄m̄ m̄f̄i id̄igè ka ntəə, à ka bāḡnə i tswe n̄i ḡkà'a ntswênt̄i.”

13 BaFarisai swon ghu mbo mə, “O bə ki swonə annù ñlon ɲgaà yò wò m̀bɔɲ boɲ ànnù yï mə o swon aa, kaa a sɨ annù nɨɲkoɲ bə.”

14 Yesu a kwi'i mə, “Ka mə mə swon annù ñlon ɲgaà yà aa, ànnù yï mə mə swonə aa, à nɨ ànnù nɨɲkoɲ, ñlon mə mə zɨ àdigè yï mə mə lo ghu aa, ɲki nzi adigè yï mə mə ghèè ghu aà. Là kaa bù sɨ adigè yï mə mə lo ghu aa, kə adigè yï mə mə ghèè ghu aa zɨ.

15 “Ni tsèrè misa'a aa tsɔ̀ bə; là, kaa mə si isa'a ɲù tsərə.

16 Là mə bə tɛ'ɛ ki tsərə isa'à tsərə boɲ mə ka tsərə aa tsi'ɨ annù nɨɲkoɲ, ñlon mə kaa mə sɨ aa tsi'ɨ mə mə tsərə, mə tsərə aa bɨ'i yu wa yï mə à le ntoo gha aà.

17 Bi ɲwa'anə a mum nɔ̀ɲsə bù mə, ànnù yï mə bɨyɔ̀fə bi baa bi bii aa, à nɨ ànnù nɨɲkoɲ.

18 Mə swonə nɨ ànnù ñlon ɲgaa yà aa, Taà ghà yï mə à le ntoo gha aa, a kɨ ñswonə nɨ ànnù ñlon ɲgaà yà.”

19 Bi betè yi mə, “Taà ghò à tswe aa fə aa ɛ?” Yesu a kwi'i mə, “Kaa nɨ sɨ gha zɨ, kaa nɨ sɨ Taà ghà ki nzi; nɨ laa bə zi gha boɲ nɨ ki nzi Taà.”

20 Yesu à le nswon ma jù ìnnù aa wa noò mə à le si dɨ'i annù Nwɨ a mùm ñdàmà'a Nwɨ, ntswe aa a mbèè ɲja'à ɲda yï mə ɲkòm ɲkabè nɨmà'anwɨ ì le ntswe ghu aà.

Kaa mbè bu bii ni sɨ mintɨ muu a nu mə nɨɲə aa wa'ă wa adigè mə mə ghèè ghu aa ghèè

21 Yesu a bú ñswon a mbo bə bya mə, “Mə ka lõ ghèè ghâ, tâ nɨ tigə nɔ̀ɔ nɨ gha kikan, i yi kwo

a mûm ìbi bù; àdìgè yï mə mə ghèè ghu aa, kaa mbə nì wa'à ghu ghèè.”

²² Bìtə bì ala'a bì baYuda bya swon mə, “A ka baa zwitə aà ìbì nù yï, nlon mə a swonə nì mə àdìgè yï mə yu ka ghèè ghu aa, kaa mbə bì'inè wa'à ghu ghèè aa ε?”

²³ A swon a mbo bo mə, “Nì lò aa fàa atu nsyê, lâ mè bânè nlo aa a aburə, nì lò aa fàa mbì, kaa mè wa'ă aa fàa mbi lò.

²⁴ Mè swon mə, nì ka kwo a mûm ìbi bù aa nlon mə nì bə tsuu bii mə ‘mè nì ghu wa mə mè nì ghu aa,’ bəə bon nì ka kwo a mûm ìbi bù.”

²⁵ Bo betə Yesu mə, “O bə aa wò aa ε?”

A kwi'i mə, “Yu wa mə, mè t'è mē nswon nloginə a mbïi aà.

²⁶ Mè tswe nì innù jï ghà'atè a nswonə nlonə ghuu, innù jï ghà'atè nlonə annù nniŋ isa'a a nu bù. La, yu wa yï mə à le ntoo gha aa, a swon aa tsi'i ànnù nŋkonè, mè kii nswon aa ànnù yï mə mè yù'u ghu mbo aa, a mbô mbî.”

²⁷ Yesu à le nswon ma laa kaa bo wa'à zi mə à le si ghàa a mbo bo nlon aa ŋgaa Nwŋgòn Tà.

²⁸ A tigè nswon a mbo bo mə, “Nòò yï mə nì ka yi ŋε Mu Nù a ndon aa, nì ka yï zi mə ‘mè nì ghu wa mə mè nì ghu aà.’ Nì ka yï zi mə kaa mè si annù tsu nì àdà'â ya ghìrè, i kii zi mə mə swon aa tsi'i ànnù yï mə Taà ghà à d'i mē tâ mè swon aà.

²⁹ Nù wa yï mə à le ntoo gha aa, à tswe bì'i yu, kaa à si gha mà'atè mē tâ mè tswe tsi'i mē mē, nlon mə mə ghìrə aa, tsi'i ànnù yï mə a bònè nì yi aà.”

30 Bè bì ghà'atè bii mə bi le nyu'u innù jya jii mə Yesu à le nswon aa, bo le nniŋ mîntii myaa ghu nú.

Bè bii mə kaa bi sɿ ibù'ù bə aa bo bi ibù'ù

31 Yesu a tigè nswon a mbo baYuda bya bii mə bi le nniŋ mîntii mya ghu nu aa mə, “Nì bə ki yu'u nighàâ na i lwĩ'ĩ ghu mum, bəə bon nì ka tigə bə ŋgənyəgənnù jya tsi'ĩ ànnù nîŋkonè;

32 i nanse zi annù nîŋkon, tâ ànnù nîkon ya à ghìrə tâ nì tsuu ibù'ù bũ bə.”

33 Bo kwi'i mə, “Bĩ'ĩ lo aa a ŋgwè'ε Abraham, kaa bĩ'ĩ lèè ñwa'ă ibù'ù ñu tsu ki mbə. O tsya aa la ntigə nswon mə, ‘Kaa nì ka wa'ă ibù'ù bũ mbə aa ε?’ ”

34 Yesu a swon a mbo bo mə, “Mè swõŋ tsi'ĩ ànnù nîkon a mbo bù mə, ‘Nù yii a ghìrə innù jii bi aa, à nî àbù'ù a mbô innù jii bì.

35 Kaa àbù'ù a sɿ a múm ŋgwè'è nîkon tswe, a ŋgwè'è aa a lwĩ'ĩ jwe jwe ŋgwè'è wâ.

36 Ma mùu ajàn wa Mu à laa bə fi'i gho a ndâ àbù'ù bəə bon kaa ò ka wa'ă abù'ù bù mbə bə.

37 Mè zi mə nì fè'è aa a ŋgwè'ε Abraham. Lâ ni lòc nzwitə mè aa lon mə kaa nì si annù yii mə mè dî'ì aa kwèrə aà.

38 Mə swon aa ànnù yii mə mè yə a mbo Taà aà. La nì bânè ñghìrə aa annù yii mə taà ghùù a swonə ni a mbo bù aà.’ ”

39 Bo kwi'i ghu mbo mə, “Taà yĩ'ĩ à ni aa, Abraham.”

Yesu a kwi'i mə, “A laa mbə mə nì bə aa bɔc bi Abraham, bon ni ghìrə mbuu innù jii mə à le si ghìrè aà.

40 Lâ nî bâŋnè ñlɔɔ nî ñzwĩtə mə, ɲù yĩ mə mə nì ghu wa yĩ mə mə swɔŋ annù nîŋkoŋ ya mə mə le nyu'u a mbo Nwĩ a mbo bù aà! Ma yú kaa à sɿ annù mə Abraham à le ɲghìrè bê!

41 Nì ghìrè aa annù yĩ mə taà ghùù à le ɲki ɲghìrè aà.”

Bo kwi'i mə, “Kaa bĩ'ĩ sɿ bɔɔ bi àkwàrè bê, bĩ'ĩ tswe aa tsĩ'ĩ nì Tà yĩ mò'ɔtê, a bə Nwĩ.”

42 Yesu a swoŋ mə, “A laa bə mə Nwĩ à nàŋsə mbə aa tsĩ'ĩ Taà ghùù, bəə boŋ nì kòŋè nì ghâ, ñlɔŋ mə mə lò aa a mbèe Nwĩ ñzi ntswe faà tsĩtsɔŋè. Kaa mə le ɲwa'ă aa nì àtú ya zĩ, a gha aa a le ntoo Nwĩ.

43 Nì sɿ annù yĩ mə mə swoŋə zi aa a ya aa ε? Tìgə a ghìrè aa mə kaa nì sɿ lòò a nyu'u nìghàà na aa ε?

44 Nì bə aa bɔɔ bi taà ghùù, Satan, nì kii ñlɔɔ ɲghìrè aa annù yĩ mə taà ghùù a ghìrè aà. Nlɔgìnə tsi'ĩ a mbii mbii, taà ghùù à le mbə aa ɲgàŋnzwitə bê. Kaa bo ànnù nîŋkoŋ sɿ nî ànnù tsu tswê, ñlɔŋ mə kaa annù nîŋkoŋ kaa a sɿ ghu nu tswê. A yì tì swoŋə abăŋnənnù aa, a ghìrè aa tsi'ĩ annù yĩ mə a tswe ghu nù aa, ñlɔŋ mə à bə aa ɲgàŋabăŋnənnù, ɲki mbə aa tă bì ìbăŋnənnù.

45 La tsɔ mə mə swoŋ aa annù nîŋkoŋ aa, kaa nì wa'à bii.

46 Nù nìbù yĩ mə à tse swoŋ mə mə ghìrè annù yì bi aa, à nì wò aa ε? Mbə mə ka nswoŋə aa ànnù nîŋkoŋ nì tìgè wa'à bii aa a ya aa ε?

47 Nù yĩ mə à tswe bo Nwĩ aa, a yu'u nìghàà nì Nwĩ, lá, kaa nì sɿ aa bū bì Nwĩ tswê, à nì annù yĩ a ghìrè kaa nì wa'à nì Nìghàà nì Nwĩ yu'ù aà.”

Yesu bo Abraham

48 BaYuda betè Yesu mə, “Bĩ'ĩ ghìrê nte'ε mbaa wa'à swon mə, ò ni nù Samaria, àzwĩ yĩ bi a kî ntswe a ato'o wò aa ε?”

49 Yesu a kwi'i mə, “Kaa àzwĩ yĩ bi kaa a sɣ a ato'o mè tswê. Mə gha'asə aa bə Taà, lá nì bânjè ntsa'a nĩ ghâ.

50 Kaa mè si aa nìgha'à na lòò. La nù yĩ mò'ɔ à tswə ghu mə a lòò nìgha'à na nkii nsa'a nĩ isa'á ghâ.

51 Mè swon tsi'ĩ ànnù nĩnkon a mbo bù mə, nù yĩ mə a lèè nìghàà na aa, kaa à ka yĩ wa'à niwo burə nyə yə.”

52 BaYuda bya bi swon ghu mbo mə, “Bĩ'ĩ nànsè mē nzi tsítsòŋ mə demon à tswə a to'o wò. Abraham à le nkwo, ñgǎntoo Nwĩ i ki nkwokə, lá ò bânjè nswonə ni mə, nù yĩ mə a lèè nìghàà no aa, kaa à ka yĩ wa'ǎ niwo ywe'etè!

53 Taà yĩ'ĩ Abraham à lèè nkwo, o lòò aà nswon mə ò tsyàtə Abraham aa ε? Nğǎntoo Nwĩ tsim i lèè nkwi nkwokə. O mòòntə mə ò bə aa wò aa ε?”

54 Yesu a kwi'i mə, “Mè laa ki lòò aà nìgha'à na mèmboŋ boŋ nìgha'à na nya ni ka tsyà tsi'ĩ àdàŋè àdàŋè. Nù yĩ mə a gha'asə nĩ gha aa, à laa mbə aa Taà, wa yĩ mə ni twonə ni Nwĩngòŋ ghùù aà.

55 Kaa nì te'ε wa'à yi zĩ, la mè zi yi. Mbə mè swon mə, mè sɣ yi zi, boŋ mə bə aa ngànbǎŋnənnù tsɔ̀ bù. Lá mè zi yi, nkii nləə ni nìghàà ni.

56 Taà ghùù Abraham à le ndoritè a nyè nòò yìi mē mē le ntswe nî zi ghu aà; à le ñki nyè, ñki ndoritè.”

57 Bo swonj ghu mbo mē, “Kaa ò burè ti ilòò mighum mi ntaà bē, m̄bañnè nswonj mē, ò leè nyè Abraham aa ε?”

58 Yesu a kwi'i mē, “Mè swōñ tsi'í annù n̄ikonj a mbo bù mē, 'm̄bonj tâ bì jwe Abraham bonj mè ni yu wa mē ni ghu aà.' ”

59 A swònj mē laà, bi bweè ñgò'ò ñlòò mē bì tumtè yi ghu, a bèèrè m̄bwe yi, ñtigè mfe'ε yi wa múm ñdâmà'anwĩ.

9

Yesu à ghurè ñù yìi mē bì le njwe a fè'è aà

1 Yesu à kà mē aa ntsya, nyè ñù yìi mē bì le njwe a fè'è aà.

2 Ñgãnyègãnnù ji i betè yi mē, “Rabbi, àa ìbì wo mē i le ñghìrè bì jwè ñù ghù a fè'è aa ε? Ìbì i le mbaa aà m̄bè aà i yi kè yì taà yì bô ñdè yì aa ε?”

3 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Kaa àfè'è yi a s̄i n̄i ànnũ tsu tswè ñlonj ìbì yi kè yì taà yì bô ñdè yì bē. A fè'è aa mē tâ bì tsya a n̄j̄im àfè'è yi, nyè m̄ida'a mi Nwĩ.

4 Tsò mē nòò à burè a si'inè aa, a ku'unè mē tâ b̄i'inè ka mfa'a ifà'a yu wa yìi mē à too gha aà; ìtugè i fii nzi ajàn yìi mē kaa ñù à kaa wa'á ifà'a bù ñka mfa'a.

5 M̄bè yìi mè tswe fàa múm m̄bi aa, mè n̄i ñkà'a m̄bì.”

6 Yesu à swòṅ mē ma mùu ajàṅ aa, òtṅwú mǐtṅwýe a nsýe, nta'anə atsítsa'a ghu; òlògə atsítsa'a ya, nyò'ò mǐ'i mǐ ṅú wa ghu,

7 òswonṅ ghu mbo mə, “Ghɛɛ nsǐ'i nsǐ gho a mǔm àtsòòlə Siloam.” (Nǐ'i òkùm ma ghú ò bə aa mə “òtoò.”) Maa ajàṅ, ṅù wa a ghɛɛ, òsi'i nsǐ yi, mǔbu ṅka mbii ntigə nyə ò òdìgə.

8 Bǎmbèè òdùgə bi bo bì bə bii mə bi lɛ si yə nǐi, a lòò ò òjoo a mbii aa, bi betə mə, “A sǐ ṅú wa mə à kǐ si tswe ò a mbèè mǎnǐ òlòò ò òjoo aa à ghua bə aa ɛ?”

9 Bǐ mǔ'ò bi kwi'i mə, “A ò ghu,” la bǐ mǔ'ò bi swonṅ mə, “Nǵaṅ kaa à sǐ ghu bə; à bə aa bə finə.” La ṅù wa yumbonṅ a bǎṅnə òswonṅ mə, “Mə bə aa ṅù ma wǎ.”

10 Bo betə yi mə, “Ò tsya aa mə akə mbonṅ mǐ'i mo ṅa'anə tsǐtsòṅə aa ɛ?”

11 A kwi'i a mbo bo mə, “Nù wa mə bi twonṅ ò Yesu aa, à ghìrə ṅghìrə atsítsa'a, nyò'ò mǐ'i ma ghu, òswonṅ mə tǎ mə ghɛɛ nsǐ'i nsǐ gha a àtsòòlə Siloam. Mə ghèè mə, ṅghesə òsǐ'i òsǐ gha aa, òlògìnə òtigə nyə òdìgə.”

12 Bi betə yi mə, “Yesu ghuu, à fə aa ɛ?” A kwi'i mə, “Kaa mə sǐ zǐ.”

A ajàṅə BaFarisai lɛ ntigə òlòò annù òlon ànnù ṅghurə mǐfə'ənə wa aa

13 Bi lògə ṅú wa mə à lɛ mǐfə'ə òlòginə a mborə aa, ṅghèè ò ghu a mbo baFarisai.

14 Nǐwi ya mə Yesu à lɛ nta'anə atsítsa'a ṅghurə mǐfə'ənə wa ghu, a lògìnə òtigə nyə òdìgə aa, ò lɛ mbə aa òjwǐṅgòṅə.

15 BaFarisai, yaa ngaa, bi gheè nî mbïï ñki mbetə ñu wa mə à tsyà aa mə akə mbəŋ ki yə idigə le. A kwi'i a mbo bo mə, “A ghìrə nyɔ'ɔtə mi'i ma nì àtsitsa'a; à yò'òtə mə aa, mə si'i n̄s̄i gha, n̄tigə nyə n̄i idigè ts̄its̄ònè.”

16 BaFarisai b̄i mɔ'ɔ bi swəŋ mə, “Kaa ñu ȳi mə à ghìrə annu ma ȳu aa kaa mbə wa'à aa mbo Nw̄i lô, n̄lon mə kaa à si n̄òŋsè ñjw̄iŋgòŋ ləə aà.” La bo b̄i mɔ'ɔ bi betə mə, “Mbə ñu ȳi mə à ni ngàŋghìrè ìnnu j̄i bi a k̄a ñghìrə ìlènsè tsi'i ts̄ò juà aa mə akə aa ε?” Ma mùu ajàn, àyàtə a le ntigə mfè'è a tit̄i bo.

17 BaFarisai b̄u ñghɛɛ n̄i mbïï mbetə ñu wa mə, “Ts̄ò mə à ghìrə ñja'a mi'i mo aa, ò sw̄ɔŋ mə akə nlon ñgaà ȳi aa ε?” N̄u wa a kwi'i a mbo bo mə, “A ni ñgàŋntoò Nw̄i.”

18 Kaa B̄isa'a bi ala'a bi baYuda bi le wa'à kòŋ mə mbə bi bii mə ñu wa à le mfòò m̄fə'ə mb̄əŋ b̄u ki yə idigə i ywe'e a noò ȳi mə bi le ntwoŋə taà ȳi b̄o ñdè ȳi,

19 mbetə waa mə, “N̄u gh̄u àa tsi'i mù ghùu aa ε? N̄i sw̄ɔŋ mə bi le njwe yi aa a fə'è, à tigè n̄tsya aa la ts̄its̄ònə mbəŋ ki yə idigə aa ε?”

20 Taà ȳi b̄o ñdè ȳi kwi'i mə, “B̄i'i zi mə à ni mù ȳi'i, ñki nzi mə b̄i'i le njwe yi aa a fə'è,

21 lâ kaa b̄i'i s̄i ajàn ȳi mə à tsya mbəŋ ki yə idigə ts̄its̄ònə aa z̄i. Kaa wa'à ñu ȳi mə à ña'a mi'i mi aa ki nzi. N̄i betə yi; à t̄igè ñd̄i, mbə à tse kwi'i yumbəŋè!”

22 Taà ȳi b̄o ñdè ȳi le nswəŋ ma mùu ajàn aa nlon mə bi le si bɔ'ɔ bisa'a bi ala'a bi baYuda, n̄lon mə à le ti bə aa, bəŋ b̄o t̄àŋtè m̄ə mə, ñu

tsù yïi mæ à bïi, nswon mæ Yesu à nî Ayo'ò Nwï wa aa, bon bi ka fi'i yi a mûm ndânghòtø bo.

23 A bê ñji'i ànnù yïi mæ taà yï bô ñdè yï le nswon mæ, “A tigê ñdî; nî betø yi aà.”

24 Bo bú ñkwatø ntwonø ñu wa mæ bi le njwe a fè'è aa ñгаа yïi mæ ì ywe'e ji baa aa, nswon ghu mbo mæ, “Gha'asø Nwï, ñswonø annù ññkonè yô! Bï'i zi mæ ñu ghû mæ à ghìrø ñghùrè gho aa, à nî ñgànghìrø ñnnù jï bî.”

25 Ñu wa a kwi'i mæ “Kaa mè sî gha zi mæ ñu ghû à ñi ñgànghìrø ñnnù jï bi kè à sî ghu bê. Ànnù yï fùùrè yïi mæ mè zi aa a ñi mæ; mè le mfè'è, lá, tsitsòn, mæ yø idigø.”

26 Bo betø mæ, “A ghìrø ñghìrø aa mæ akø a nu wò aa ε? A ghìrø ñña'a mi'i mo aa mæ akø aa ε?”

27 A kwi'i a mbo bo mæ, “Tigø mè bà mæ aa nswon a mbo bú, kaa ñi wa'à ñi ghuu kønè ñi a nyu'utè! Nji'i ànnù yïi mæ ñi bù ñlòo mæ mè kwatø aa, à nî àkè aa ε? A bø tsò ñi kii ñlòo nî mbê ñgãnyøgênnù ji aa ε?”

28 A kwi'i mæ laà aa, bi bøgìtè yi, ñswon mæ, “O ñi ñgãnyøgênnù mbâ ma wa yï mò'ô; la a mbo bï'i, bï'i bø aa ñgãnyøgênnù Moses.

29 Bï'i zi mæ Nwï à le ñghàà a mbo Moses; lá ñghεε nî mbâ ghû, kaa bï'i tε'ε wa'ă adigø yïi mæ à lo ghu aa zî.”

30 Ñu wa a kwi'i a mbo bo mæ, “Ànnù muù à nî ànnu mæ a tsya ghâ. Kaa ñi si adigø yïi mæ à lo ghu aa zi, la a bânè ñghurø gha ñi àfè'ê ya!

31 “La bï'inè zi tsi'i sigìnè mæ kaa Nwï à si annù a mbo ñgànghìrø ñnnù jï bi yu'utè; La ñu yïi mæ

a bɔ'ɔ n̄i ɲkii ɲghirə n̄i ìnnù j̄ii mə a lòò aà, Nwi a yu'utə annu ghu mbô.

³² “Nloginə a mbè'ènə mbi, kaa ɲù tsù à lèè ɲwa'à yu'u mə ɲù tsù à lèè ɲɲa'a mi'i mi ɲù ȳii mə bi lɛ ɲjwe a fə'ə aa a kâ ɲyə idigə!”

³³ Mbə ɲù ghú a tsuu aa a mbo Nwĩ lǒ, boɲ kaa mbə a wa'à z̄i àjàɲ ȳii mə mbə yu ghirə ànnù tsi'ĩ tsǒ yuà.”

³⁴ Bo kwi'i ghu mbo mə, “Bi lɛ ɲjwe gho aa a m̄m ìbi ȳii i swerə, ò tigè òlɔɔ aà ɲka nd̄i'ĩ yi'i aa ε?” Bi swòɲ m̄ laa aa, mfurə yi a m̄m òd̄aɲghòtə bo.

Afə'ə Azwĩ

³⁵ Yesu à yù'ù mə annù ȳii mə a lɛ mfè'è aa, òlɔɔ ɲù wa, m̄betə yi mə, “O ɲɲ ɲt̄i'ĩ gho a nu Mu Nù aa ε?”

³⁶ Nù wa a kwi'i ghu mbo mə, “Swonə ɲù ȳii mə Mu Nù à ni ghu aa, a mbo m̄, Taà ghà, t̄ t̄ m̄ bii yi.”

³⁷ Yesu a swon ghu mbo mə, “O yè m̄ yi, wa à ni yu ȳii mə a ghàà a mbo wò ts̄ts̄on aà.”

³⁸ Nù wa a swètə m̄kù'ùt̄ə mi a nsi Yesu ɲswon ghumbo mə, “Mmà'àmbi, m̄ b̄i!”

³⁹ Yesu a swon mə, “M̄ lɛ n̄z̄i fàa mbi aa mə bi ka nsa'a b̄ə, mə t̄ b̄ifə'ènə ka nyə idigə, t̄ b̄ə b̄i mə bi b̄aɲn̄ə ɲyə idigə aa, t̄ b̄i fə'ə.”

⁴⁰ BaFarisai b̄i m̄'ɔ b̄i mə bi lɛ n̄tswe ghu nyu'u ajàɲ ȳii mə à swon ma mùu ajàɲə aa, m̄betə ghu mbo mə, “B̄i'ĩ m̄òntə mə kaa ò si lòò aà ɲswòɲə mə b̄i'ĩ ki mfè'è aa ε?”

41 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “A laa bə mə ni fə'ə boŋ kaa ɪsa'a i si a nu bu kuu; la mbə yïi mə ni bəŋnə̀ m̀m̀ɔ̀ntə̀ ni mə ni yə idigə aa, ɔa nji'i ɔnnu yïi mə ɪsa'a ɪburə a nu bu aà.”

10

Nìghàà nî nănaa nlonə ntsèèmbî

1 Yesu a swon mə, “Mə swon aa tsi'i annu n̄ŋkoŋ a mbo bu; n̄u yïi mə à si bə a ntsũ ŋkya tsyà ŋkuu ni a ŋkya mb̄in̄jèrè, m̄baŋnə ŋkɔ'ɔ ni bə a atu ŋkya ŋkuu aa, à n̄ n̄yèrê, ŋki mbə aŋgâmighee.

2 N̄u yïi mə a tsyă a ntsũ ŋkya, ŋkuu ni a ŋkya mbi aa, à n̄ n̄tsèèmbî.

3 N̄u yïi mə a bɛ ntsũ ŋkya aa, a ŋa'à n̄ n̄tsũ ŋkya ghu mbô; m̄bi jya i yu'ù n̄ n̄j̄i yï, a twon n̄ waa a kumə; n̄tigə ntsyasə n̄ waa i fɛ'è.

4 Nòò yïi mə à fi'isè m̄ waa laa, a kâ ŋghɛɛ ni a mb̄i, m̄bi jya i tigè n̄yonə, n̄lon mə i z̄i n̄j̄i yï aà.

5 N̄ḡi à bə z̄i boŋ kaa i s̄i yi yonè, m̄baŋnə ŋkhè n̄ yi khè, n̄lon mə kaa i s̄i n̄j̄i ŋḡi zi aà.”

6 Yesu à lɛ nswon nìghàà nî nănaa ma n̄u a mbo bo, la kaa bo wa'ă annu yïi mə à lɛ si swon a mbo bo aa z̄i.

7 Yesu a b̄u ŋkwatə nswon mə, “Mə swonə aa tsi'i annu n̄ŋkoŋ a mbo bu: Mè ni ntsübù'u mb̄in̄jèrè.

8 Bè b̄itsim b̄i mə bi lɛ ntsyă mb̄i yà aa, à ni b̄iyèrə ŋki mbə b̄aŋgâmighee. La kaa mbi jya i lɛ wa'ă n̄j̄i yàà yu'utè.

9 Mè nî ntsùbù'ù. Nù yï mə à tsyà nî mè ñkuu aà, à ka yweenə; àa kî kuu i kii fè'ε, i kii yə nî ñgèè yï ñsigìnə a ñkurô.

10 Nyərə a kii nzi aa tsi'ï a nyərə, i zwiətə, i kii ta ñgi'i ghu. Lâ mè zï aa mə tâ bì tswé nî ntswëntî, ntswëntî yï mə i luu aà.

11 “Mè nî ntsèèmbi yï ñsigìnə. Ntsèèmbi yï ñsigìnə a kòñə nî mfâ ntswëntî yï mbi'i ñkwitu mbinjərê ji.

12 Ngànàfà'à yï mə bì twu nïi twu, kaa a wa'ă ntsèèmbi bə, kaa wa'ă mbôñ mbi kî mbə aa, à bə yə naàngwyè tâ i ka nzi, boñ à mà'atê mbi jya ñkhè yï; naàngwyè ya i kô mbi jya, àbùgə a kî ñja'anə.

13 “Nù wa mə bì twu nïi twu aa, a khè nïi aa nlon mə kaa mbi jya sï ji bə, kaa a wa'à kii nlanjə nî ànnù nlon ñgaa yàà aà.

14 “Mè nî ntsèèmbi yï ñsigìnə, mè zi mbî jâ, i kî nzi ghâ,

15 a kî mbə ajàn yï mə Taà ghà à zi gha mè kî nzi Taà ghà aà. Mè kòñə mfâ ntswëntî yà i kwo mbi'i ñkwitû waa.

16 Mbî ja jï mɔ'ɔ i tswé ghu jïi mə kaa i sè mûm àkàrə mbi yulà tswé. Mə tswé nî ñki nlògə waa i kii zï nî ju; i ka tigə yu'u nî ñjï yà, i tigə bə akàrə mbi yï fùùrə, i kii tswé nî ntsèèmbi yï m̀fùùrə.

17 “Ñji'ï ànnu yï Taà ghà à kòñə gha aa à nî mə mə kòñə mfâ ntswëntî yà tá bõñ bú kwərə fu.

18 Kaa nù tsù mbə wa'ă ntswëntî yà a mbo mè kwərə. Mə aa fa ntswëntî yà aa tsi'ï a ñkòñə mè. Mə tswé nî m̀dà'à mə mbə mè fâ, ñki ntswe nî

màdà' à mə mbə mə bù ñkwɛrə fu. Aâ ànnù yï mə Taà ghà à swɔŋ mə ta mə aa ŋghirə aà.”

19 Ma nuà nìghàà ni bù ñzi nî ñyàtə a titì baYuda byâ.

20 Bo bì ghà'atə lɛ si swɔŋə ni mə, “A tswe nì àzwì yï bì! A baanə aà bàànə! Ni yu'utə nî ànnù yï mə a swɔŋ aa a ya aa ɛ?”

21 La bí mɔ'ɔ bí swɔŋə ni mə, “Ñù yï mə à tswe nî àzwì yï bí aa kaa mbə wa'à lalà ka ŋghaa! Mbə àzwì yï bí a ghirə bifə'ènə ka ñyə idigə aa ɛ?”

Ajàŋə mə bi lɛ ntuu Yesu aà

22 A lɛ mbə maà noò laa, a bə noò mɛfə'è, ñki bə noò yï mə bi lɛ si ji ikoò Nsì'itə ñdàmà'anwì a Yerusalem aà.

23 Yesu à lɛ si ghantə ntəə ŋko'ɔ mbu nsigə wa adigə mə bi lɛ si twɔŋə nî Ntsùbu'u Solomon aà.

24 BaYuda bí ghotə ñkarisə yi mbetə yi mə, “O ka lèè yi'i a ñjim i ywe'e aa a noò àkə aa ɛ? Swɔŋ tâ à laa atu bí'i: O bə aa Ayo'ò Nwì wa aa ɛ?”

25 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè fòò mē ñswɔŋ a mbo bù la kaa nì wa'ă ànnù yï mə mə swòŋ aa bìi. Mìfà'à mii mə mə fà'a nî ñkùm Taà ghà aa, mi dì'ì nî ñù yï mə mə ni ghu aà;

26 la kaa nì wa'à bìi ñlon mə kaa nì sǐ mbínjèrə ja bə aà.

27 Mbinjèrə ja i yu'u nî ñji yà; mə zì waa, i kii ñyonə nàà.

28 Mè fa nî ñtswéntì yï mə i lwì'i nîŋkon aa a mbo bo, kaa tâ bo yi wa'à kwô bē. Kaa ñù tsù kaa a yì wa'à waa a mbo mə twɛɛ ñkwɛrə.

29 Taà ghà yïi mə à fa waa a mbo mè aa, à tswe nì àdà'á ntsyatə njoò ìtsimè, kaa nù tsù sì ghu tswé yïi mə mbə a twéé waa a mbo Taà ghà ñkwerə.

30 Mè ni Taà ghà, bí'i yu bə aa ayoo yï fùurè."

31 BaYuda bya bí yù'ù mē ma la aa, mbwεε ηγò'ò mə bí bú tumtə yi ghu.

32 Yesu a swon a mbo bo mə, "Mè ghìrè mə ìnnù jï ghà'àtè jï sigìnə a nsi mi'i bù, jïi mə Taà ghà à fa mə tá mè ghìrə; àa yuu annù a titì ìnnù ma jú yïi mə a ghìrə ñtòηê ghuu i lwī nì tigè ñlɔɔ a tumtə gha aa ε?"

33 Bo kwi'i ghu mbo mə, "Kaa bí'í si lòò a ntumtə gho aa nlonə ànnù yí sigìnə ma yú yí tsu mə ò ghìrə aà. Lá bí'i lòɔ ntumtə gho aa nlon mə ò bègìtə Nwī! O bə aa tsi'í ηùmìsòη lá m̀baηnə ntigə nɔɔ nì ñlògê ìb̀inú gho mə ò bə aa Nwī!"

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Tigə bí ηwa'anə a m̀m àηwà'ànə nòηsə buu mə Nwī à lε nswon mə, 'Nì ni b̀inwī'?"

35 Bí'inè zi mə kaa mbə bí wa'ă annù yïi mə a tswe a m̀m àηwà'ànə Nwī aa kwensè; mbə Nwī a twon bə bya mə à lε mfa ntoò yï a mbo bo aa ni b̀inwī,

36 a tsyá aa mə akə nì swon a mbo yu wa yïi mə Tà a tso'ɔ nì àyoo afà'á yi, ntoo fàa m̀m m̀bi aa, mə a bègìtə Nwī, ñlon mə à swòηə mə, 'Mè ni Mu Nwī' aa ε?"

37 Mbə a bə yïi mə kaa mə si ìnnù jïi mə Taà ghà à swòη mə tá mè ka ηghìrə aa ghìrè, nì tsuu m̀ntì muu a nu mè nniηə.

38 Lâ mbə mə ka ɲghirə aa ma juù innù, ka mə nì sì gha bii aa, a ku'ùnè mə boɲ nì laa mbii innù jii mə mə ghìrè aà, tǎ zi ɲɡaa yî mò'ɔ mə Taà ghà à tswe a mùm mə, mə kî ntswe a mum Taà.”

39 Bi bû nìɔɔ mə bi baɲnə yi, a wi'íkè nìbwe yi a titii bo.

40 Yesu a bû nìlo ndàɲsè n̄toɔ a njii ɲkǐ Jordan, wa adigə mə Jon à le si murə bê ghu a ɲkì aà, n̄tigə ntswe ghu.

41 Bè bî ghà'atè le n̄zì ghu mbô. Bo le si swonə nì mə, “Jon, kaa à le wa'ǎ ìlènsè ghìrè, lâ innù tsim jii mə à le nswon nlon ɲɡaa ɲù ghuà aa, i fè'è mē n̄laa.”

42 Bè bî ghà'atè bii mə bi le n̄zì ghu aa bi niɲ m̄intiì myaa ghu nû.

11

N̄wo ni Lazarus

1 N̄ù yî mò'ɔ à le ntswe ghu, ìkùm yi i bə Lazarus, ntswe nì a ala'a Bethany, ɲghirə ɲwò n̄ghòò. Bethany ghù à le mbə ala'a yii mə Mary bo mumaà yî Martha le si tswe ghu aà.

2 (Mary ma ghù, à nì wa mə à le ɲkùrè mighurə mi àt̄indùù mya a mikòrə Yesu n̄tigə nye'ε n̄ ìn̄ɔ̄tù ji aà. Lazarus ghù mə à le si ghòò aa, a le mbə mumaà yî yî mbâɲnè.)

3 Bijàantè bi bya bi le n̄toɔ ɲk̄i a mbo Yesu n̄swon ghu mbo mə, “Mmà'àmbi, n̄sùkà'à ghò wa mə ò k̄ɔɲə aa a ghòò.”

4 Nòò yii mə Yesu à le nyu'u ɲk̄i ghu aa, nswon mə, “Kaa n̄ghòò nì Lazarus nû kaa nì ka wa'à

aa ni nìwo lwi'isè; nìghòò nù ni zi aa mē ni zĩ ni nìgha'a a mbo Nwi, i kii bē mânji yii mē Mu Nù a ka kii kwērē n̄i nìgha'a ghu."

⁵ Yesu à ɛ ñkòṅṅè Martha ni mumaà yĩ Mary ni Lazarus.

⁶ Ka mē à ɛ ñkòṅṅè waa tsi'ĩ annù aa, à kwèrè mē ñk̄i nìghòò Lazarus wa aa, m̄bu ntswe maa adigē njwi ji baà.

⁷ Njwi jya ji baa i tsysà mē aa, a swon a mbo ṅgǎnyөгəṅnù ji jya mē, "N̄i gh̄irē b̄i'inè bu mb̄i ñgh̄eε fu a ala'a Yudea."

⁸ ṅgǎnyөгəṅnù ji jya i kwi'i ghu mbo mē, "Rabbi, ò wà'àtē mē kaa agha'a a burē t̄i sà'àtē mē, bē b̄i adigē ma bya ki l̄o nt̄umtē wò n̄i ñgò'ò, ò bú ñl̄o n̄i m̄b̄i gh̄eε ghu aa ε?"

⁹ Yesu a swon a mbo bo mē, "Tigē ìb̄antē noò i tswe n̄i ñjwi aa n̄i gh̄um n̄tsò baa aa ε? Maa ajàn, ñù n̄tsim yii mē a karē a si'inē aa, kaa à si mik̄orē mi tumtē ṅwo, ñlon mē a yē n̄i ñk̄a'a mbi gh̄u aà.

¹⁰ Lâ ñù yii mē a zĩ n̄i ñtugē aa, a fīñkè ñwo, ñlon mē kaa à si n̄i ñk̄a'à tswē."

¹¹ Yesu à swon mē ma la aa, m̄bù ñku'usē mē, "Ns̄uk̄a'a ȳi'inè Lazarus a bwii aa bw̄i, lâ mē ka gh̄eε i ts̄iḡitē yi tâ à bīinē filô."

¹² ṅgǎnyөгəṅnù ji i kwi'i ghu mbo mē, "Mmà'àmb̄i, m̄bē a ka mbwii aa bw̄i bon̄ à ka bú bīinē i tswe fu nt̄i."

¹³ Yesu à ɛ si lòò aà ñswon mē Lazarus à kwò aa kwò, lâ ṅgǎnyөгəṅnù ji i b̄añnè m̄m̄oontē mē Yesu a swon aa tsi'ĩ filô fi bw̄i.

14 Yesu a tigè ìghɛɛ nî m̀bii ñlaansɛ a mbo bo mɛ, “Lazarus à kwò mɛ,

15 lâ ñlon ñkwitú ghuu, mɛ dòrìtɛ mɛ kaa mɛ ghìrɛ ñwa'à bi'i yu tswé aa, tá tá ñi tsya ghu mbii. Tsítsòn ñi ghìrɛ bi'inè ghɛɛ ghu mbèè.”

16 Thomas, wa mɛ bi lɛ si twonɔ ni mu b̀nwi aa, a swon a mbo ñgãnyøgãnnù Yesu jya j̄i mɔ'ɔ mɛ, “Ñi ghìrɛ tá bi'inè yonɔ ndi'innù yi'inè tá bi'inè ñibo ghɛɛ tà a bɛ niwo, bi'inè ñibò kwô!”

Yesu à nî ñywèenɛ ñi ñiwo ñki mbɛ ntswènti

17 Nòò ȳi mɛ Yesu à lɛ nz̄i ñku'u a Bethany aa, nyɛ mɛ à lɛ ti bɛ aa bon Lazarus à kwò mɛ, bi twinɔ yi, ñjwi i tsyâ ji ñikwà.

18 A nl̄ɔ a Bethany ñghɛɛ nywe'e a Yerusalem à lɛ mbɛ tsɔ bimalè bi baà,

19 maa ajàn baYuda bi ghà'àtɛ bi lɛ nz̄i a mbèɛ Martha bo Mary a nl̄ɔ'ɛtɛ m̀nti myaa ñlon annù ñiwo mumaà wàà wà.

20 Nòò ȳi mɛ Martha à lɛ nyu'u mɛ Yesu a z̄i aa, mfè'è ñghɛɛ a mbòò yi, la Mary a b̄ɔnè ñtswe a ndâ.

21 Martha à ghèè mɛ m̀boo Yesu aa nswon ghu mbo mɛ, “M̀mà'àmbi, ò k̄i baa tswe faà bon kaa mumaà gha ghú kaa à si kwô!”

22 Lâ mɛ zi tsi'ï annù ññkon mɛ, tsi'ï tsítsòn ò bɛ betɛ annù ȳi mɛ o lòò aa, bon Nwi à ka fa a mbo wò.”

23 Yesu a swon ghu mbo mɛ, “Mumaà ghò ghú à ka b̄i b̀inè fu.”

24 Martha a kwi'i ghu mbo mɛ, “Mè zi mɛ à ka ȳi b̀inè fu a noò ȳi mɛ b̄iku bi b̄e ka ȳi yweenɛ niwo a njw̄i ñlwi'ìn̄imè aà.”

25 Yesu a swonɔ ghu mbo mə, “Mè ni nywèenə nì nìwo, ɲki mbə ntswêntì. Nù ntsim yï mə à n̄ɲ nti yï a nu mə aa, à ka tswe ntì, ka mə mbə a tɛ'ɛ ɲkwo kwo.

26 Nù ntsim yï mə à ntswe ntì ɲki n̄ɲ nti yï a nu mə aa, kaa à ka yï wa'à kwô. O bi ma yû ànnù aa ɛ?”

27 Martha a kwi'i mə, “ɲɲə, Mmà'ambî, mə b̄i! Mè b̄i mə ò laa mbə Ayo'ò Nwî, mbə Mu Nwî, wa yï mə à ɛ ntswe n̄i m̄fɛ'ɛ fàa mbi aà.”

Ajàn mə Yesu à ɛ nyè'è aa

28 Martha à swonɔ mə ma mùu ajàn aa, ɲɲe'esə mb̄i ɲghèe a ntwonɔ mumaà yï Mary. A ghèè mə aa nswonɔ ghu mbo mə, “N̄d̄i'innù à z̄i mə, à laa ɲk̄i mbetə n̄i ghô.”

29 Mary à yù'ù mə aa mburə mb̄inə m̄fɛ'ɛ ɲghɛɛ a mbòó yi.

30 (A ɛ si bə maa noò aa bonɔ kaa Yesu kaa à burə tì wa ɲjò'ò àla'a ɲghèè ɲkuu, lâ mburə aa tsi'ï wa adigə mə Martha à gh̄rə mmà'àtə yi ghu aà.)

31 BaYuda b̄i mə bi ɛ ntswe a m̄m̄ ɲda bo Mary wa adigə n̄iwo aa, bi yè mə a jàn yï mə à b̄inə ɲka m̄fɛ'ɛ ɲghèè aa, m̄m̄ontə mə a ghèè aa wa atu n̄isyè a nyè'ə ghu, n̄tigə nyonə n̄i.

32 Mary à ghèè mə ɲku'u wa adigə yï mə Yesu à ɛ ntswe ghu aa, nyə yi, ɲwò ghu mikòrè, n̄swonɔ mə, “Mmà'ambî, ò k̄i baa bə tswe faà bonɔ kaa mumaà ghà ghú kaa à s̄i kwô!”

33 Yesu à yè mə ajàn yï mə Mary bo b̄i bə bya mə bo bo zi aa, bi yè'ènnè aa ɲjəɲnə ɲki ɲko m̄l̄ɲnè wàa tsi'ï annù n̄ɲkonè.

34 Yesu a betè waa mə, “Nì twiŋə yi aa fə aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mə, “Mmà'àmbî, zî nyê.”

35 Yesu a yə'ə.

36 Bè bii mə bi le ntswe ghu aa bi swonj mə, “Nì yê àjàŋ yîi à le ŋkòŋə yi aà!”

37 La bo bî mɔ'ɔ bi swonj mə, “A le mbaa wa'à ghirè tâ bîfè'èŋè ka nyə idigè aa ε? A kî wa'à kî nzi a àjàŋ yîi mə mbə yu ghirè Lazarus a tswe ti kwo aa ε?”

Ajàŋ mə Yesu à le nyweensə Lazarus aà

38 Ajəŋnə a bú ntswa Yesu tsi'î mbê ànnù, a ghèè wa atu nisyè mə bi le ntwiŋə Lazarus ghu aà (nisyè ma nù le mbə aa àbù'ù mə bi to a múm ŋgò'ò, ŋki ŋkusə ntsù yi nî ŋgò'ò).

39 Yesu à zî mē ghu aa, nswonj a mbo bo mə, “Nì lɔ'ɔsə ŋgò'ò ya wa ntsù nisyè!” Martha, njààntə ŋkū nù wa, a kwi'i ghu mbo mə, “Mmà'àmbî, àyà'à a ka lùm si'i si'i nlonj mə à ni njwi ji nîkwà tsîtsòŋ a jàŋ yîi mə bi kî twiŋə aà!”

40 Yesu, a swonj ghu mbo mə, “Mè ghirə mbaa wa'ă a mbo wò swonj mə, ò ka yə nigha'a ni Nwî, mə mbə wò bii aa ε?”

41 Bo lɔ'ɔsə ŋgò'ò ya mə bi le ŋkusə ntsù nisyè nya ghu aà. Yesu a nentè mi'î mi a ndəŋ nswonj mə, “Taà ghà, mè fa mbi'ikə a mbo wò, nlonj mə o yu'utə nî ànnù yîi mə mə swonj aà.

42 Mè zi mə o yu'utə nî ànnù yîi mə mə swonj aa ŋgòŋ bìnòò bîtsimè, lá mə lɔɔ a nswonjə yulà ànnù tsîtsòŋ aa nlonj ŋkwitu nnòò bē bûlà faà, tă tâ bo bii mə a gha aa a tòo wò.”

43 A mànsè mē a nswon ma mùu ajàn aa, n̄twonə Lazarus tsi'í n̄ n̄j̄i yí n̄t̄h̄, mə, “Lazarus, fè'ε nz̄i!”

44 Lazarus, a fε'è, m̄burə n̄ itsə'è jya j̄ii mə bi le limtə mbô mi, n̄ m̄kôrê mi, a bò'ɔ ns̄i yi ghu mbon̄ n̄twin̄ aà. Yesu a swon a mbo bo mə, “N̄i fεε itsə'è jya ghu nu, m̄mà'atè yi tâ à ghεε.”

*Ajàn̄ ȳii mə bi le n̄tan̄ə ann̄u atu Yesu aà
(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2)*

45 BaYuda bya b̄i ghà'atè mə bi le nz̄i a mbèε Mary wa adigə niwo aa, bi le nyə ann̄u ya ȳii mə Yesu à le ngh̄irè aa, n̄n̄i n̄ m̄int̄h̄ myaa ghu n̄u.

46 La bo b̄i m̄ɔ'ɔ b̄i n̄ghεε a mbo baFarisai n̄swonə ann̄u ȳii mə Yesu à le ngh̄irè aà.

47 Maa ajàn̄, baFarisai bo b̄i bil̄i bi n̄gǎn̄mà'a Nw̄i, bi ghεè m̄boonsə bo b̄i n̄gǎn̄dasa'a, n̄swon̄ mə, “B̄i'inè ka gh̄irè aa mə akə aa ε? N̄i yə ìlensè j̄i ghà'à n̄gha'a mə n̄u gh̄u a gh̄irè aà!”

48 B̄i'inè bə mà'atè yi tâ à ka n̄ghεε n̄i m̄b̄i ma mùu ajàn̄ bon̄ b̄è b̄its̄im ka b̄ii ann̄u yi, tâ b̄it̄a b̄i ala'a b̄i baRoma b̄i zi n̄ta n̄gi'i n̄i n̄dāmà'anw̄i ȳi'inè bo b̄i àla'à ȳi'inè!”

49 N̄u n̄ibò yí mò'ɔ ȳii mə ìk̄um yi i le mbə Kaifas, m̄bə n̄gǎn̄mà'a Nw̄i yí n̄wè maa alòò aa, a swon̄ mə, “Ìt̄irə ndə j̄i tsu!”

50 N̄i s̄i zi mə a bon̄tə mə tâ n̄i zwitə a n̄u yí m̄fùurè a atu àbùgè b̄è, n̄tsyatə ajàn̄ ȳii mə mbə n̄i zwitè àla'à ts̄im aa ε?”

51 Tsi'í ànn̄u n̄n̄j̄kon̄ə, kaa à le wa'ǎ ann̄u ma ȳu swon̄ aa n̄i ìtu ìb̄in̄u yi b̄è; m̄bə ȳii mə à le mbə n̄gǎn̄mà'anw̄i yí n̄wè maa alòò aa, Azw̄i Nw̄i a

le nghìrè mə tá à fi'isə ma yú ànnù òswon òlon
mə Yesu à le ntswe nî òkwo a atu baYuda aà,

⁵² kaa tá à wa'á aa tsi'i baYuda bobo bə, à le
òki ntswe nî òghòtə bə bi Nwí bii mə bi ja'anə
a múm m̀bi yú ntsimə aa, ta tá bo bə ib̀inu yí
fùurè.

⁵³ Nloginə maa njwi, b̀isa'a bi ala'a bi baYuda
bi tigè òtan ajàn mə bi ka zwitə yi.

⁵⁴ Maa ajàn, Yesu kaa à le si wa'à bù òkarə
a titi baYuda nyèntə, à le mbànnè m̀ma'atə
oghèe a mbèè àdìgè yí m̀'ɔ, a mbèè òta'a miwèè
miwèè, bi twonə nî òkumə ala'a wa ni Ephraim,
bo bi ògǎnyəgənnù ji bi tigè òtswe ghu.

⁵⁵ Nòò òkòò Passa à le ntigè òkoontə, bə bí
ghà'atè ló a ala'a òk'ɔ oghèe a Yerusalem a nlə
nú jyaa ì laa ajàn mə òn̄sə à le ndi'ì aa, mbon
tá nòò òkòò wa ku'u.

⁵⁶ Ajàn yii mə bo le si lòò nî Yesu aa, bo b̀ontə
mê a ndámà'anwí aa, òtigè mbetə nî waa bo ni
bo mə, “Nì m̀ontə mə akə aa ε? Nì laà m̀ontə
mə à ka zǐ faa adigə òkòò aa ε?”

⁵⁷ A le ti bə aa bon b̀li bi ògǎnmà'a Nwí bo bi
baFarisai, bi tsèrè mê mə mbə nù tsù a zi adigə
yii mə Yesu à tswe ghu aa, a zǐ òke'ənə, ta tá bi
ban̄ə yi.

12

*A ajàn yii mə Mary à le nyɔ'ɔ Yesu ni m̀wurə
a Bethany aà*

(Mt. 26.6-13; Mk. 14.3-8)

¹ Njwi ì le ntigè mburə aa ji nto'o m̀on tá òjwí
Passa ì zi. Yesu à le nzí a Bethany, wa adigə mə

Lazarus wa yïi mæ à le nyweensæ a niwo à le si tswe ghu aà.

² Bi le nnaņsæ miji ghu mbô. Lazarus bo Yesu tswê a atu atetè, Martha a tigè nfa ni miji a mbo bo.

³ Mary à le nlògø atii ntsiņ mighuræ mï lùmtè mi atìndùù mïi mæ mi le nnaņsæ mbæ tsi'ï mï narda aa, ntswentø a mikòrø Yesu, nlogø inòņtù ji ntigø ny'e'ε ghu. Ayà'à mighuræ ya a le mfè'è nluu wa múm ndá.

⁴ Judas Iscariot, ñgàņyègènnù yï yï mò'ɔ mæ à le ntswe nî mfèè yi aa, a swon mæ,

⁵ “Bi ghiræ wa'à mighuræ mù logè mfee ni àba'atø ñkabø silva ñkhì ji tarø,* nlogø ñkabø ya ñkwetø ñgàņêmfumø ghu aa a ya aa ε?”

⁶ Kaa à le wa'à ma mùu ajaņ swon aa nlon mæ à le si ko milèņnè ñgàņêmfumø, à le swon aa nlon mæ à le mbæ nyèrø aà. Tsõ mæ abaa ñkabø aa à le si lèè yu aa, à le si ñe'esø mfi'itø ni yï mò'ô.

⁷ Yesu a tigè nswon mæ, “Mà'àtè yi! Mà'àtè yi tâ à læø mighuræ mù a nyɔ'ɔ mæ ghu a njwi yïi mæ bi ka yï twinø gha ghu aà.

⁸ Bu bì ñgàņêmfumø tswe aa tsi'ï bìnòò bitsimè, lâ kaa mè ka yï wa'a a titii bù aa a ñgòn bìnòò bitsim tswê.”

⁹ Nnòò bê yïi mæ i le mburø ñgha'a ñgha'a aa, i le nyu'u mæ Yesu à le ntswe a Bethany, ñtigø ñghεε ghu. Kaa bi le ñwa'à ghu kâ ñghεε laà aa nlon tsi'ï Yesu, bi le ñkii ñghεε aa a nyø Lazarus, wa yïi mæ Yesu à le nyweensæ niwo aà.

* **12:5** 300 denarii, ñkabè baGrikia, denarius yï mfuùrè a le mbø ñkabè ñgàņàfà'a a atù ñjwí.

¹⁰ Bìlìi bi ngǎnmà'a Nwĩ bi le ntigè ntaŋtə nî àjàŋ yìi mə bi ka kii zwitə Lazarus,

¹¹ ñlon mə â le nghìrè yu mə tâ baYuda bî ghà'àtè tâ bì ka ma'atə nî waa mbàŋnè nghεε nî a mbo Yesu.

A àjàŋ yìi mə Yesu à le ŋkuu a Yerusalem tsǒ mǝǝ aà

(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40)

¹² Abèè a fù'ù mē, ñnòò bē yî ghà'àtè yìi mə i le nzî a nĵî ìkòò Passa aa, i le nyu'u mə Yesu a kuu a Yerusalem.

¹³ Bì le ntigè nghεε ñlòò ijaŋ mighə ñghεε nî ju a ŋkwere yu ghu. Bo le si tigè ntəŋnə nswonə nî mə,

“Hosiana! Bì'inè gha'asə yu wa yìi mə a zî nî Ìkùm Mmà'àmbi aà!

Bì'inè gha'asə a Mfò baIsrael ma ghû!”

¹⁴ Yesu à le lògè jakasî ñkɔ'ɔ ghu atû, a fe'è tsi'î wa ajàŋ yìi mə bi ŋwa'anə a mum àŋwà'ànə Nwî aa mə,

¹⁵ “Tsuu ki bɔ'ɔ mbâ, wô, ñjò'ò àlà'à Sion!

Mfò ghò à wîi mə a zî, ñkɔ'ɔ a atu mu jàkasî aà.”

¹⁶ Maà noò, kaa ngǎŋyøgênnù ji kaa i le wa'ă nji'î ànnù ma yu zî. Lâ nòò wa yìi mə Yesu à leè ñyweenə ñiwo ñkuu a mum ñigha'à ni aa, bo le ŋwa'atə mə àŋwà'ànə Nwî a le nswonə annù ma yú ñlon ŋgaà yì, ñki tigè ŋwa'atə ajàŋ yìi mə bi le nghìrè ma yú ànnù ghu nú aà.

¹⁷ Bè bya bîi mə bi le ntswe bo bì Yesu wa noò mə à le nzî twonə Lazarus mə tâ à fe'ε wa mum

nìsyè, ònyweensə yi nìwo aa, bi le nghèè ònswon annù yìi mə bo le nyə aà.

¹⁸ A ni ànnù yìi mə a le nghìrè ònòò bə wa i zì a mbòo Yesu aà. Bo le nzi aa nlon àlènsə ma ya mə à le nghìrè aà.

¹⁹ BaFarisai bìi mə bi le ntswe ghu aa, bi le si tigə nswonə bo ni bo mə, “Kaa ànnù yìi mə bì'inə ghìrè aa kaa a si ni mbii gheε! Yê nì àjàn yìi mə m̀bì ǹtsim i yònə ghu njim lii aà!”

BaGrikia bi lɔɔ a nyə Yesu

²⁰ BaGrikia bìi mə'ɔ bi le ntswe a titi bə bìi bi le nkɔ'ɔ nghεε a Yerusalem a mmii Nwì wà noò ikòò.

²¹ Bo gheè ònswon a mbo Philip (wa mə à le nlò a Bethsaida a Galilea aà), mə, “Taà, bì'i lɔɔ a nyə Yesu.”

²² Philip a gheè ònswon a mbo Andrew bo bya bi baa kì nghεε nswon a mbo Yesu.

²³ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Nòò à kù'ù mə Mu Nù à ka kwεrə nigha'à.

²⁴ Mè swɔn tsi'i annù nɛnkon a mbo bù mə, m̀bə bi tuu mbùmə ànsan a nsyε bwe'e tá i kwo mfəərə bon i ka tswe tsi'i yùyù, kaa wa'à senè. Bεε mə i kwo bon i ka tigə tən mbùmə ànsan jì ghà'àtè.

²⁵ Nù yìi mə a kɔn ntswènti yi aa à ka bəɛnə bwesə, lâ nù yìi mə a bàa ntswènti yi fàa nsyε aa, a bəɛnə ləə aa lèè i yì tswe nì ǹtswènti yìi i lwì'i ǹikonə aà.

²⁶ Nù yìi mə a kɔn a nka mfà'a a mbo mə aa, à tswe nì nka nyònə nì ghà, tá ngànfà'á ghà a kì ntswe a adigə yìi mə mə tswe ghu aà. Taà ghà

à ka yĩ kii ñentə a ñû ñtsim yĩi mə a fà'a a mbo mə aà.

Ajàñ mə Yesu à le ñghàa annù ñlon annù niwô yi aà

²⁷ “Ntìi gha i luu nì àjəñnè, mə ka swon aa mə akə aa ε? Mè ka swon aa mə ‘Taà, tsee bii tâ ghuà nòò ñgi'i à yə gha aa ε?’ Njan mə le nzi ñlon aa nòò ñgi'i mà ghú.

²⁸ Taà, gha'asə Ikûm ghô!”

A swon mə laa, ñji i ghaà a aburə nswon mə, “Mè tè'è mə ñgha'asə, mə ka kù'ùsə bǔ gha'asə.”

²⁹ Nnòò bə wa mə i le ntəə maa adigə aa, i le nyu'u ñji yâ, bǔ mɔ'ɔ swon mə, a kûm mbəñè, bi mɔ'ɔ bi swon mə, “Angel à ghàa ghu mbô!”

³⁰ Yesu a swon a mbo bo mə, “Ñji yû kaa i sè ghaà ñlon aa ñgaa yà, i ghaa ñlon aa ñgaa yùù.

³¹ Nòò yĩi mə bi ka sa'a isa'a mbi ghu aa, à kù'ù mə. Bi ka sigisə ñû yĩi mə a sa'a mbi yù aa a aləñə nifò, i furə yi tâ à fε'ε.

³² Nòò yĩi mə bi ka ñentə ghâ a ndəñə, i lò'òsə aa fâa atu nsye aa, mə ka swon bə bitsim tâ bi zi a mbo mə.”

³³ A le nswon laà mfigitə aa ajəñə niwo yĩi mə à le ntswe nì ñkwo aà.

³⁴ Nnòò bə wa i kwi'i mə, “Nòñsə yĩ'i à swon mə Ayɔ'ò Nwǐ wa à ka yĩ tswe aa ñiñkonè. O bú ñtsya aa la nswon mə bi ka ñentə Mu Nù a ndəñ aa ε? Mu Nù ma ghú à bu mbə aa wò aa ε?”

³⁵ Yesu a kwi'i mə, “Ñkà'à i ka bǔ tswe bu bo aa tsi'ĩ a atu mù àtìi noò. Nì ka ntəə a mûm ñkà'à fâa noò mə nì tswe nì ghu aa, mə tâ itugə tsuu

ghuu fii; òlɔŋ mə ɲù yǐi mə a təø n̄tugə aa kaa à s̄i adigə yǐi mə yu ghèè ghu aa zǐ.

³⁶ N̄i niŋ m̄intiì muu a nú ɲkà'à ghù fàa noò mə n̄i tswe ni ghu aa, tǎ bə bɔɔ bi ɲkà'à."

Yesu à swòŋ m̄e laà aa, nlo yi a titi bo ɲghɛɛ nlèntè.

Annũ ajàn mə bə le wa'à n̄i àbiintiì tswê àà

³⁷ Ka mə à le ɲghìrə ìlènsə j̄i ghà'à ɲgha'a a titi bo aa, kaa bo le wa'à m̄intiì myaa ghu nu niŋè;

³⁸ mə tâ ànnù yǐi mə ɲgàŋntoò Nwĩ Yesaiah à le nswon aa, tâ à fɛ'ɛ mbòontè mə,

"Taà, wò à le mbii ntoo ya mə bǐ'ǐ le nswonə aa ɛ?

Nwĩ à le ndi'ì mida'â mi aa a mbo wò aa ɛ?"

³⁹ Maa ajàn kaa bo le ɲwa'à m̄intiì myaa ghu nu niŋè òlɔŋ mə Yesaiah à le ɲki nswon mə,

⁴⁰ "Nwĩ à mà'à mə afè'è a mi'i bo, ɲki mfii mitsyè myaa,

mə tâ mi'ǐ myaa tsuu idigə ki yə, tâ ìtù jyaa ì tsuu innù ki zi,

tǎ wa'à waa lò mbəŋkè nzi ntsi'i gha tâ mè ghurə waa."

⁴¹ Yesaiah à le nswon laa nlon mə à le nyə ɲgha'a ni òtigə mbɔŋ swonə ma yuù ànnù òlonə yi aà.

⁴² Ka mə à le mbə ma mùu ajàn aa, b̄itə bi ala'a b̄i ghà'àtè bi le nniŋ m̄intiì myaa a nu Yesu, la kaa wa'à b̄aŋnè òswonə ni a mbo bə òlon mə bo le si bɔ'ɔ ni mə baFarisai ka furə waa a ndāŋhòtê.

⁴³ Bo le kòŋ mə tâ bè ka mbeentə waa, ntsyatə nłòo mə tâ Nwĩ à beentə waa.

Nìghàà ni Yesu ni ka yĩ sa'a bə

⁴⁴ Yesu a tɔŋnè ñswon mə, “Nù yĩ mə à nĩŋ ntìi yi a nu mè aa, kaa à sɪ aa tsi'ĩ a nu mè niŋə, à kɪ nniŋə aa a nu yu wa yĩ mə à le ntoo gha aà.

⁴⁵ Nù yĩ mə à yə gha aa, à yə aa yu wa yĩ mə à le ntoo gha aà.

⁴⁶ Mè zi fàa mbi aa tsi'ĩ tsɔ ŋkà'à, mə ñu ntsim yĩ mə à nĩŋ ntìi yĩ a nu mè aa tâ à tsuu a múm itugə lwĩ'ĩ.

⁴⁷ Nù yĩ mə a yu'u ntoò ya kaa wa'à lèè aa, kaa mè si isa'a ghu nu niŋə, nlon mə kaa mè le ŋwa'à fàa mbi zĩ aa a ntsɔ'ɔtə mɪsa'à, mè le nzĩ aa a nyweensə m̀bí.

⁴⁸ Nù yĩ mə à tùu gha kaa wa'a nìghàâ na kwɛrə aa, à tswe nî ànnù yii a ka sa'a yi, nìghàà n̄i mə mè swɔŋə aa, ni ka yĩ sa'a yi a njwĩ ñlwĩ'ĩnjimè.

⁴⁹ A bə laà aa nlon mə ànnù yii mə mè swɔŋ aa, kaa mè si aa n̄i à yaà àdà'à swonə, a fa Taà ghà yii mə à le ntoo gha aa mfa nî ànnu yii mə mè tswe nî ñghàa ŋkɪ swon aà.

⁵⁰ “Mè zi mə ànnù yii mə Taà a swon aa, a fa ntswèntìi yii mə ì lwĩ'ĩ nĩŋkon aà. Maa ajàn mə swon aa ànnù yii mə Taà à swɔŋ mə tâ mè swon aà.”

13

Ajàŋ yii mə Yesu à le ns'ĩ m̀kòrè m̀i ñgǎnyəgənnù jì aà

¹ A le mbə a njwi yï mə àbèè a ka tigə fu'u tâ bì ji mijì mî Passa, le bon Yesu à zï mē mə nòò yï fàa mbi à kòòntə mē a ajaŋ mə yu ka bú mmà'atə mbi yù i ghèè yi fu a mbèε Taà yï aà. Ajàŋ mə à le si kòŋ bê bi bìi mə à le mbê bi fàa mbi aa, à le nanşə ŋkəŋ waa ŋkə'ɔ nlwi'isə.

² Yesu bo bì ŋǎŋyəgənnù ji le si ji mijì mî ŋkwèfò a atu atətə, le bon Satan à nìŋ mə adi'itə yï bi a ntii Yuda mu Simon Iscariot mə tâ à fee yi.

³ Yesu à le nzi mə Taà yï à fà mə ŋgòŋ joò tsim fàa mbi a mbo yu, ŋki nzi mə àjàŋ mə yu le nlò a mbo Nwï nzi aa, yu ka bú lǒ ghèè yi fu ghu mbèè.

⁴ A le ntigə mbiinə wa atu atətə, ntsɔ'ɔ akutə yi nləə, nlogə tawòlè nlimtə a atii yu.

⁵ Nlogə ŋki nniŋ nî àkaŋ nlògìnə ŋka nsi'i mikòrə mî ŋǎŋyəgənnù ji ghu ŋkii nyε'ε ni tawòlè wa mə à le limtə a atii yu aà.

⁶ A kà mē aa nsi'i laa, nzi nywe'e a nu Simon Peta, a betə mə, “Mmà'àmbi o lòò aà nsi'i mikòrə ma aa ε?”

⁷ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Kaa ò sǎ annù yï mə mə ghìrə aa tsitsòŋ zï, la ò ka yï bǒŋ zi aa a noò njiimə.”

⁸ Peta a swon ghu mbo mə, “Tâ à tsuu bə mə nòò tsù à tswé ghu mə ò ka yï sǎ'i mikòrə má.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Mbə mə tsuu mikòrə mo sǎ'i bəə bon kaa sǎ ka wa'à nî ànnù bú ntswe.”

⁹ Simon Peta a swon mə, “Mmà'àmbi tsuu tsi'i mikòrə ma mumu sǎ'i, ki nsi'i mbô ma bo bì àtú yâ.”

10 Yesu a swonɔ ɣhu mbo mə, “Nù ntsim yï mə à s'i nù yï aa, à laà n̄siginè kaa ŋki'ï n̄i m̄bu ŋkwatə nsi'i bú n̄tswe; à tigə n̄tswe aa tsi'ï n̄i n̄si'itə m̄ikòrê mi. Wa bù bitsim n̄i laà, a k̄i n̄tigə m̄m̄e tsi'ï n̄u yï m̄fùùrè.”

11 A l̄e t̄i bə aa Yesu à z̄i n̄u yï à ka fèè yi aà, a b̄ə n̄ji'ï ànnù yï mə à l̄e n̄swon mə kaa bo l̄e ŋwa'à bitsim laa aà.

12 Yesu à m̄an̄sè m̄ə a n̄si'i m̄ikòrê myaa mya aa, mbù n̄wɛ'ɛ akutè yi ya fu m̄binə m̄b̄i n̄tswe yi fu wa atu atetə. Mbetə waa mə, “N̄i z̄i n̄ji'ï ànnù ȳu yï mə m̄è ɣh̄irə a nu bù aa ɛ?”

13 N̄swon a mbo bo mə, “N̄i twon̄ə n̄aa ni n̄d̄i'innù, ŋk̄i n̄twon̄ə n̄aa ni Mmà'àmb̄i ɣh̄uù, a ku'ùnè maa aj̄an̄ nlon̄ mə àa n̄u yï mə m̄è ni ɣhu aà.

14 Mbè m̄è, Mmà'àmb̄i ɣh̄uù ŋki mbə n̄d̄i'innù ɣh̄uù, l̄a n̄si'i m̄ikòrê muu, ma mùu aj̄an̄, a ku'ùnè mə t̄a n̄i ka n̄si'i m̄ikòrê muu bu ni bù.

15 Wa m̄è d̄i'ï aa ànnù a mbo bù mə t̄a n̄i ka m̄figinə aj̄an̄ annù ma ȳu mə m̄è ɣh̄irə sii aà.

16 M̄è swon̄ tsi'ï annù n̄ikon̄ a mbo bù mə kaa abù'ù a s̄i Masa ȳi tsyâ. Kaa ŋḡan̄ntoo a wa'à n̄u yï mə à t̄oo yi a k̄i n̄tsya.

17 Tsɔ mə n̄i z̄i m̄ə innù mà j̄u ts̄its̄on̄ə aa, m̄b̄ɔɔnə a mbo bù mə mbə n̄i k̄a m̄fa'a ni ju.

18 Kaa m̄è si innù ma j̄u swon̄ə aa nlon̄ ŋgaa yùù bitsimè, m̄è zi b̄è b̄i mə m̄è t̄è'ɛ n̄tsɔ'ɔ aà. L̄a n̄ghàà ni Nw̄i nya mə ni swon̄ ni mə, ‘Nù yï mə b̄i'iyu jinə aa, à ka b̄on̄ tigə bàà n̄aá’ aa ni tswe n̄i m̄f̄è'ɛ mb̄òontè.

19 Mə swoŋ a mbo bù tsîtsòŋ aa mə tǎ bæ mə a ghîrə mfè'è ma la, nì bii mə mè laa mbə yu wa yï mə à nì ghu aà.

20 Mè swòŋə a mbo bù tsi'ï annù nîkoŋ mə, nù yï mə à kwèrə nù yï mə mè tòo yi aa, à ki ŋkwerə aà ghâ, nù yï mə à kwèrə gha aa, à ki ŋkwerə aa yu wa yï mə à le ntoo gha aà."

Ajàŋ mə Yesu à le nswoŋ ànnù ajàŋ mə bi le mfeè yi aà

(Mt. 26.20-25; Mk. 14.17-21; Lk. 22.21-23)

21 Yesu à mǎŋsə mə a nswoŋə ma juù ìnnù aa, ntiì yi i naŋsə nluu nî àjəŋnè, a swoŋ nì nsi nì nsi mə, "Mè swòŋə a mbo bù tsi'ï annù nîŋkoŋ mə, nù yï mǎ'ɔ a titiì bù à ka ghîrə fèè ghâ."

22 Ànnù a le ŋgha'a ŋgǎŋyəgəŋnù ji jya, bi tigè nlenə waa bo nì bo.

23 Nğàŋyègəŋnù yi wa yï mǎ'ɔ, yï mə à le nnaŋsə ŋkəŋə aa, à le ntswe nnaŋsə nyonŋ kòòntè ghu mbèè.

24 Simon Peta a te'ε mi'ï mi ghu nu nswoŋ ghu mbo mə, "Betə yi mə a ghàà aa nloŋ ŋgaa wò aa ε?"

25 Ma waà nğàŋyəgəŋnù yï, a lô nyoŋtə nyəkətə ghu nu, mbetə yi mə, "Mmà'àmbi, nù ma ghú, a nì wò aa ε?"

26 Yesu a kwi'i mə, "Nù yï mə mè ka tsùtə abaa a nî nɲà i fa ghu mbo aa, à nì ghu." A kwi'ï mə laà aa, ntigə nlogə abà'a abaa ntsùtə mfa a mbo Judas mu Simon Iscariot.

27 Ajàŋə Judas à le ŋghèsə ŋkwerə abaa ya aa, Satan a kuu ghu ntiì. Yesu a swoŋ ghu mbo mə, "Wàŋsə, ghîrə annù yï mə o lòc ŋghîrə aà!"

28 Kaa àbùgè bê yï a le ntswe wa atu tetə aa, kaa bo le wa'ă nji'ï ànnù ma yú yï mə Yesu à le nswon ghu mbo aa zì.

29 Tsǒ mə Judas à le si lèə abàa ñkabə aa, ñgǎñyøgênnù Yesu jya jï mɔ'ɔ i wa'atə mə, Yesu à le ntswe aà ntoo yi aa mə tâ à ghεε nyuu njoo jïi mə bo ka ji ikòò wa aa ghu; kə mə tâ à ghεε mfa ayoo a mbo ñgàñêfùmə.

30 Judas à kwèrè mə abaa ya aa, mburə mma'atə tsi'ï maa noò m̀fε'ε. Itugə i fiì.

31 Judas à mà'atè mə aa, Yesu a swon mə, “Tsítsòn, bi ghà'àsè mē Mu Nù. Tsítsòn bi tsyà mē ghu nu, ñgha'asə Nwî.

32 Mbə bi gha'asə Nwî ntsya ghu nu, bəə bon Nwî à ka kii gha'asə yi i tsyà a nu yu Nwîngòn, i kii burə ghèsə gha'asə yi ñgaa yï m̀fùùrè.

33 Bòò bâ, kaa mē ka wa'ă bi'inè bù ntswe tâ àgha'a sa'atə; mē bə lǒ bon nì ka tigə lǒò nàâ, lâ mē swon a mbo bù tsi'ï ajànə mə le nswonə a mbo baYuda aa, mē swònə a mbo bù tsítsòn mə, ‘Kaa mbə nì wa'ă adigə yï mə mə ghèè ghu aa ghèè.’

34 Mə fâ ñdi'i yï m̀fi a mbo bù. Nì ka ñkəñə ghu bo nì bù. A ñgǎñ ñgìñ a ajàn mə mə kii ñkəñə ghuu aa, nì ka ñkəñə ghuu bu nì bù.

35 Nì bə ki kòñə ghuu bu nì bù bon bə b̀tsim ka zi mə nì laa mbə ñgǎñyøgênnù jyâ.”

Yesu a swon annù ajàn mə Peta à ka ghìrə tuu yi aà

(Mt. 26.31-35; Mk. 14.21-37; Lk. 22.31-34)

36 Simon Peta a betè yi mə, “Mmà'àmbî, o ghèè aa a fə aa ε?”

Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Kaa mbə ò wa'ă a adigə yï mə mə ghèè ghu aa tsìtsòŋ yonə, lá à ka yï ki bə a n̄jìm tâ ò yonə ghâ.”

37 Peta a swon ghu mbo mə, “Mmà'àmbî, mbə mə wa'a gho tsìtsòŋ yonə aa a ya aa ε? Wá à tɛ'ε bə bə ànnù niwo, bon mə ka fa ntswéntî yà mbi'i ñkwítú yò.”

38 Yesu a betè yi mə, “O ka nanşə fa ntswéntî yò mbi'i ñkwítú ghâ aa ε? Mə swòŋə a mbo wò tsi'í annù n̄ŋkon mə mbon tâ àŋkəgə à tɔŋ n̄tugə s̄i bon ò tùu mē gha ŋgàà ji tarè.”

14

Yesu à ni mânji yï mə a ghèè a mbèε Tà àà

1 Yesu a swon a mbô ñgǎnyəgənnù ji mə, “Tá m̄ntî muu tsuu ki tsìgìnə, tâ n̄i tsuu ki jəŋnə, n̄i n̄i m̄ntî muu a nu Nwĩ, ñki n̄i a nu mə.

2 Wa ñja'a nda i burə nluu a nda Taà tsi'í mbə ànnù. Wa mə ka ghèè i nanşə adigə yï n̄i ka yï yŋ tswe ghu aà. A s̄i laà aa bə bon kaa mə s̄i swon mə mə ghèè aa a nnanşə àdigə a mbo bù.

3 Mə bə ghèè nnanşə adigə, bon mə ka b̄ b̄i lògə ghuu tâ bù zi ntswe bi'inə maa adigə mə mə tswe ghu aà.

4 N̄i zi mânji yï mə a ghèè maa adigə aà.”

5 Thomas a swon mə, “Mmà'àmbî, kaa b̄i'í s̄i adigə yï mə o ghèè ghu aa z̄i; mbə b̄i'í tigə ñzi mânji yï mə a ghèè ghu aa mə akə aa ε?”

6 Yesu a kwi'i mə, “Mè ni mânjì, m̀bə annù n̄n̄koŋ, ñki m̀bə n̄tswənt̄t̄. Kaa m̀bə ñù wa'á a mb̄ɛɛ Taà gh̄ɛ t̄si'í t̄i gh̄ò à t̄sya a nu m̀. ”

7 A lɛ m̄baa bə mə ñi zi gha, boŋ ñi ki nzi Taà. Lá i lògìnè ts̄ts̄s̄òŋ ñi zi yi, ñi k̄i m̄ê ñyə yi.”

8 Philip a swoŋ a mbo Yesu mə, “M̀m̀à'amb̄i, àyoo ȳi mə b̄i'í t̄igə n̄lɔɔ ts̄ts̄s̄òŋè aa à ñi t̄si'í mə tá ò di'í Ta a mbo b̄i'í tá n̄u yi b̄oŋə.”

9 Yesu a kwi'i mə, “B̄i'inè n̄ans̄è m̄ê ñ̄tswe aa a ñi n̄ò ȳi ñ̄syà, kaa ò wa'á gha zi aa ɛ, Philip? Ñù ȳi à yə gha aa, à yè m̄ê Taà. O t̄igə m̀bu n̄tsyà aa la n̄swoŋ mə tá m̀è di'í Taà a mbo bù aa ɛ?”

10 Philip, ò s̄i b̄ii mə m̀è tswe aa mum Taà, Taà a k̄i ñ̄tswe a mum m̀è aa ɛ? Ìnnù j̄u mə mə swoŋ ñi a mbo bù aa, kaa m̀è si aa n̄i àtu ya swoŋə, à n̄i ñ̄fà'á Taà gh̄à ȳi mə à tswe a mum m̀è aà.

11 B̄ii ñi mə m̀è tswe aa mum Taà, Taà a k̄i ñ̄tswe a mum m̀è; a tuu laa bə, ñi t̄igə m̀b̄ii n̄loŋ b̄è m̄ifà'á m̄u mə ñi yə m̀è fa'á aà.”

12 Yesu a b̄u ñ̄swoŋ mə, “M̀è swoŋ a mbo bù t̄si'í ànnù n̄n̄koŋ mə, ñù ȳi mə à n̄ñ n̄t̄t̄i yi a nu m̀è aa, a ka k̄i k̄i fà'á m̄ifà'á muà mə mə fà'á aà; i t̄ɛ'ɛ b̄àŋnè i k̄i fà'a ñ̄nnù j̄i mə i t̄insə n̄tsyà aà, ñloŋ mə mə gh̄ɛ a mb̄ɛɛ Taà laa aà.

13 M̀è bə gh̄ɛ boŋ m̀è ka k̄i gh̄irè ñi ñ̄nnù ts̄im j̄i mə ñi b̄etə ñi ñ̄k̄m̄ gha aà, mə tá bi yə ñ̄gha'a ñi Taà ñ̄tsya a ñ̄j̄m̄ M̄u ȳi.

14 Ñi bə b̄etə ann̄u tsu ñi ñ̄k̄m̄ gh̄à b̄ə boŋ m̀è ka gh̄irè.

*Ajàŋə mə Yesu à lɛ ñkà'á mə yu ka too Azw̄i
Nw̄i aà*

15 “Nì bə kònɛ̀ ɣha, boŋ nì ka kɪ lə̀ə ndi'ì jâ.

16 Tâ mɛ̀ betə a Taà mɛ̀ tâ à too ŋgəŋkwetə ghùù yì dənɛ̀, yì à ka tìgə lwì'i bu bo.

17 A nî Azwĩ annù nîŋkɔŋɛ̀. Kaa m̀bê m̀bi yù wa'à yi kwɛ̀rɛ̀; nlon mɛ̀ kaa m̀bi yù kaa si n̄i yə, kaa wa'à yi kɪ nzi. Lâ, nì zi yi, nlon mɛ̀ a tswe a tìtì bù, n̄tswe nì a mum bù.”

18 Yesu a bú n̄swɔŋ mɛ̀, “Mè bə ghɛ̀ɛ boŋ kaa mɛ̀ ka wa'à ghuu tsi'ì bù bu ma'àtɛ̀; mè ka bú bì fu a mbo bù.

19 A nì mù àtìi noò kaa mbì kaa ì ka wa'ă gha bù ñka nyə, lâ tâ bù ka nyə nî ghâ; tsó mɛ̀ mè tswe nt̄i aà, nì ka kii tswe bit̄i.

20 A ka yì bə maa njwi, tâ nì zi mɛ̀ mè tswe aa a m̄m Taà, nì k̄i n̄tswe a mum mè, mè k̄i n̄tswe a mum bù.

21 “N̄ù n̄ts̄im yì mɛ̀ a yu'u ndi'ì ja ŋkii nlə̀ə aa, à nì ñù yì mɛ̀ a kònɛ̀ ɣha aà. Taà à ka kii kɪ kònɛ̀ ñù n̄ts̄im yì mɛ̀ a kònɛ̀ ɣha aa; tâ mè kii ŋkɔŋ yi, ŋkɪ ndi'i ibiinú gha ghu mbô.”

22 Judas, (kaa s̄ Judas Iscariot b̄ê) a swɔŋ mɛ̀, “Taà, m̀bə ò di'ì ibiinú gho aa mɛ̀ akə a mbo bí'ì kaa wa'ă a mbô m̀bi bəŋnè n̄di'i aa ɛ̀?”

23 Yesu a kwi'i ghu mbo mɛ̀, “N̄ù n̄ts̄im yì mɛ̀ à kònɛ̀ ɣha aa, a yu'unə ndi'ì jâ. Taà a k̄i n̄tìgə ŋkɔŋə n̄i, Taà nì mè, bí'ì z̄i ñghurə ndùgə bí'ibo tìgə n̄tswe ghu.

24 “N̄ù yì mɛ̀ à s̄i gha kòn ɣha, kaa à s̄i ndi'ì ja lə̀ə; kaa ìnnù j̄u mɛ̀ nì yu'u aa kaa ì s̄i ndi'ì j̄ă b̄ê, ì lo aa a mbo Taà wa yì mɛ̀ à lɛ̀ n̄toò gha aà.

25 “Mə swɔŋ ìnnù ma j̄u ts̄im a mbo bù ts̄its̄on mɛ̀ mè bùrə n̄tswe bi'inè aà.

²⁶ Lâ Nkwetè wa, Azwĩ Nwĩ ya yĩ mə a laa mən̄sə aa, yĩ mə Taà à ka yĩ too nĩ Ìkũm gha aa, a ka yĩ tigə dì'ì innù tsim a mbo bù, i ghìrə nì tigə ɲwa'atə nĩ ìnnù jĩi mə mə ɛ nswon̄ a mbo bù aà.

²⁷ “Mè lèê m̀bɔɔnə a mbo bù, mə fa aa tsi'ĩ m̀bɔɔnə yà a mbo bù. Kaa mè si fa aa ajàn̄ yĩ mə m̀bi i fa aà. Tâ m̀ntiì mùu tsee lǒ ki tsìgìnə, nì tsuu kii ki bɔ'ɔ.

²⁸ Tigə nì ghìrə mbaa nyu'u ajàn̄ mə mè ghìrə nswon̄ mə, Mè ka ghèɛ i bǒɲ bũ b̄i i zĩ fu a mbo bù aà.’ A bə bə yĩ mə nì kòɲə gha, bɔɲ nì ka ki doritə nlon̄ mə mə ghèè a mbèɛ Taà aà; i ki doritə aa nlon̄ mə Taà à tsyàtə gha aà.

²⁹ Mè swòɲə ìnnù jũ a mbo bù m̀bɔɲ tâ ì fè'ɛ aa mə, bɛɛ i yi mfè'è, nì yə mbii.

³⁰ Kaa mè ka wa'ǎ a mbo bù nì nòò yĩ n̄syà bú ɲghaa, nlon̄ mə ɲù yĩ mə a sa'a mbi yù aa, a zĩ. La kaa à s̄i n̄i àdà'á a atu mè tswé.

³¹ Mə ghìrə aa ànnù yĩ mə Taà a swon̄ aà, mə tâ m̀bi zi mə mè kòɲə Taà.

“N̄i zi b̄i'ìnə ma'atə adigə yuà ñlo yi'inə.

15

Yesu à n̄i àti mìlù'ù yi annù n̄iɲkon̄ə

¹ “Mè n̄i àti mìlù'ù yi annù n̄iɲkon̄ə, Taà ghà a bə ɲù wa yĩ mə a fà'á a ɲkya mìlù'ù aà.

² A kwàrə ntaa tsim jĩi mə i tswə a nu mè kaa wa'á nì m̀ntà koonə aa, m̀futə n̄i n̄taà tsim jĩi mə i koonə m̀ntà aa mə tâ ì koonə m̀ntà m̄i gha'atə.

³ N̄ighàà n̄i Nwĩ n̄i mə mè dì'ì m̄ə a mbo bù aa, n̄i ghìrə m̄ə mə tâ n̄i laa.

4 Nì lwĩ'i a mum mē tâ mē kī nlwĩ'i a mum bù. Tsó mē kaa mbē n̄taà àtĩ mĩlù'ù wa'à mĩntà koonè tĩ ghê ì tsugìnə n̄ mātĩ aa, a kī mbē ɲg̃ɲ ɲg̃ɲ mē kaa mbē n̄ wa'à mĩntà koonə tighə mē n̄ lwĩ'i a m̄m nu mē.

5 “Mē n̄ àtĩ mĩlù'ù, n̄ bē n̄taà jì. N̄ n̄tsim ȳi mē à lwĩ'i a mum mē mē k̄i n̄lwĩ'i ghu mum aa, à ka koonə mĩntà m̄i ghà'àtè; n̄lon mē kaa mbē n̄ wa'ă annù tsu ghirè tĩ mē.

6 Mbē ɲù tsuu a mum mē lwĩ'i, b̄i bəgə n̄lò'òsè kaa wa'ă n̄taà yà b̄u m̄bē; ì tigè ɲyoo, b̄i ghotè ɲghɛɛ mma'a a mum m̄'ɔ a kh̄i.

7 N̄ bē lwĩ'i a mum mē tâ n̄ghàâ na kī nlwĩ'i a mum bù, bon̄ n̄ ka betə ɲg̃ɔɲ n̄jod̄ tsim j̄i mē n̄ lòò aa, ì tswe n̄ ju.

8 Bē yə n̄gha'a n̄ Taà ɲyon̄ə aa ajàn ȳi mē n̄ koonə mĩntà m̄i ghà'àtè aà; n̄tsya ma mùu ajàn, n̄ tigè m̄bē ɲg̃ɲyeg̃nnù j̄yâ.

9 Mē k̄ɔɲə gh̄uu a ɲg̃ɲ ɲg̃ɲ a ajàn ȳi mē Taà ghà à k̄ɔɲə gha aà; n̄ lwĩ'i a m̄m àk̄ɔɲnè yâ.

10 N̄ bē k̄i yu'u ndi'ì ja, bon̄ n̄ lwĩ'i a m̄m àk̄ɔɲê yâ, a ɲg̃ɲ ɲg̃ɲ a ajàn ȳi mē yù'ùnə ndi'ì Taà ɲk̄i nlwĩ'i a m̄m àk̄ɔɲnè yì aà.

11 “Mē swon̄ innù juà a mbo bù aa mē tâ n̄idorè na tâ n̄ tswe a mbo bù tã tâ n̄idorè nuu k̄i n̄luu.

12 Ndi'ì yà a mbo bù ì n̄ mē: N̄ ka k̄ɔɲnə gh̄uu bu n̄ bù a ajàn ȳi mē mē k̄ɔɲə gh̄uu aà.

13 Ak̄ɔɲnè ȳi mē mbē ɲù a tswê n̄ yu a n̄ ìkà'â jì ȳi mē a tsyatə ak̄ɔɲnə tsim aa, à n̄ m̄fâ n̄tswènt̄i ȳi n̄lon ɲkwit̄u waa.

14 N̄ n̄ ìkà'â ja aa a ajàn ȳi mē mbē n̄ ka ɲghirè innù j̄i mē mē swōɲ mē tâ n̄ ka ɲghirè

aà.

¹⁵ Kaa mè si ghuu aa nî ñgǎñəfà' à bu ntwoŋə ñloŋ mə kaa ñgǎñəfà' à kaa à sǐ annù yǐi mə táfà' á yǐ a ghìrè aa zǐ. Mè bàŋnə ntwoŋə ghuu aa nî ìkà' á já, ñloŋ mə mè swòŋ mə innù jǐi mə mə le nyu' u a mbo Taà ghà a mbo bù.

¹⁶ Kaa a gha aa a le ŋwa' à bu tso' ɔ; a ghuu aa a le mbàŋnə ñtso' ɔ mē, ñtoo ghuu mə tá nì ghɛɛ ŋka ŋkoonə mǐntà mǐ ghà' atə; tá mǐ bə mǐntà mǐi mə mǐ lwǐ' ǐ nǐŋkoŋ aà. Ma mùu ajàn, tá Taà ghà à tigə fa nǐ ñjoè tsǐm jǐi mə nǐ betə nǐ ìkǔm gha aa a mbo bù.

¹⁷ Ndi' i yǐi mə mè fa a mbu bù aa à nǐ mə, nǐ ka ŋkoŋə ghuu bu nǐ bù.

Ajàŋ yǐi mə mǐi ì ka kǐ bàa ñgǎñyəgəñnù Yesu aà.

¹⁸ “Mbê mǐi ì ka mbaa ghuu, nǐ zi mə ì leè mǐfo mbàà ghà.

¹⁹ Nǐ le mbaa bə aa bə bǐ mbi bù boŋ mǐi yù ì kòŋè yǐi mbuu bē. Lâ ñloŋ mə kaa nǐ sǐ aa bə bǐ mbi bu bə, mè tso' ɔ ghu aa a mǔm mbi aa, a bə ñji' ǐ ànnù yǐi mə mǐi ì bàà nǐ ghuu aà.

²⁰ Nǐ wa' atə annù yǐi mə mè le nswoŋ a mbo bù aà; ‘Kaa mbə ñgǎñəfà' à a wa' ǎ táfà' à yǐ tsyâtè.’ Mbə a bə mə bǐ le si ntso' ɔ akòrə ya, boŋ bǐ ka yǐ kǐi kǐ tso' ɔ a yuu; mbə a bə mə bǐ le si yu' unə nǐ ànnù yǐi mə mè le si dǐ' ǐ aa, boŋ bǐ ka yǐ kǐi kǐ yu' unə nǐ ànnù yǐi mə nǐ kǐi ndi' i aà.

²¹ Lâ bǐ ka yǐ ghìrə innù ma jû ì tsǐm a nu bù ñloŋ ŋgàà yà ñloŋ mə kaa bǐ sǐ ŋù yǐi mə à tòo ghaa aa zǐ.

22 Mè le mbaa tuu zĩ ì swonɔ innù jĩ bì jyaa bon bo le ɲkwo waa mbu'ù; lá, mbə yĩ mə mè lɛè ñzi ɲghìrè bo zĩ ìbĩ waa aa, kaa mbə bi wa'ă bù ñswon mə bo sɪ ìbi ghìrè.

23 Nù ñtsim yĩ mə a bàà nàa laa, a kii mbaa nĩ Taà ghà.

24 Innù jĩ yěyerə jii mə mè le ɲghìrə a titii bo jii mə ɲù dən a mbii mè kaa à lɛè ɲwa'ă ghìrè aa, i le mbaa tuu bə, bon kaa bi le ɲwa'ă ìbi ghìrè. Lá tsítsoɲ, bi yè mē innù jĩ yěyerə jya mə mè le ɲghìrè aa, mbaa gha ɲki mbaa Taà ghà.

25 Ma yuà ànnù a le ntswe nĩ m̀f̀'ɛ tã lwensə annù yĩ mə bi le ɲwà'ànè a m̀m̀ àɲwà'ànə ǹɲsè yaa aà, mə, 'Bi le mbàà gha tì ɲji'ì.'

26 "Lá ɲgàɲkwetè wa mə mè ka too yĩ tã à lo a mbo Taà ghà ñzi a mbo bù aa, yu wa yĩ mə à nĩ Azwĩ annù nĩɲkon ɲaa, à bə zĩ bon à ka kɪ swonɔ nĩ ànnù ñlon ɲgàà yà.

27 Tã bù búmbon nĩ kii ntigə nswonɔ nĩ innù nlon ɲgàà yà ñlon mə nĩ tswe bi'inè ñloginə tsi'ĩ nloginə aà.

16

1 "Mè swɔɲ juà innù a mbo bù aa mə tã nĩ tswa abiiintii yuu ñtsuu mà'atè tã à wo.

2 Baa tigə furə nĩ ghuu a nda ɲghotə bù, nòò a kii nzi, yĩ mə ɲù à bə zwitə ghuu bon a bàɲnè m̀m̀ɔntə bə mə yu fà'ă aa àfà'ă yĩ sigìnè a mbo Nwĩ.

3 Bə ka yĩ kɪ ghìrè ma juù innù a nu bù aa nlon mə kaa bi sɪ Taà ghà zi, kaa wa'ă gha kɪ nzi.

⁴ La mè swon ma juu innù a mbo bù aa mē tà bεε nòò wa a yi ñkù'ù mē bi ka yĩ ki ghìrè ma juù innù a nu bù aa, bon ñi ka ki wa'atē mē mē lēè m̄baa ñkè'ènè a mbo bù.

Afà'à yĩi mē Azwi Nwĩ a fà'à aà

“Kaa mē le ñwa'à juà innù a mbo bù swon a n̄lògìnè aa nlon mē mē le ntswe bi'inè.

⁵ La tsĩtsòn mē ghèè fu a mbo ñù yĩi mē à le ntoo gha aà. Lâ kaa ñù ñi bù yĩ tsù à s̄i ghu tswé a mbetè mē mē ghèè aa fə aa ε?

⁶ La tsĩtsòn mē mē swòn mē a mbo bù aa, m̄intī muu mi luu ñi àjəñnè.

⁷ Mē swon aa tsi'ĩ ànnù n̄ñkon a mbo bù mē, a bəñtə a mbo bù mē tâ mē ghεε, ñlon mē mē bə tsuu ghèè bon ñgāñkwètə ghùù wa kaa à ka wa'à zĩ. Lâ mē bə ghèè bon mē ka too yi tâ à zi a mbo bù.

⁸ Nòò yĩi mē Azwi Nwĩ ka zĩ aa, a ka ghìrè tâ a laa a mbo bē bi mbi bù mē innù j̄ii mē bo wa'atē nlon innù j̄i bi bo bi ànnù ñghìrè innù j̄ii i tsinè aa, a b̄ò'ɔ n̄i àjàn yĩi mē Nwĩ à ka yĩ sa'a mbi aa, kaa i s̄i ku'ùnè.

⁹ Innù j̄ii bo wa'atē nlon ibi kaa i s̄i ku'ùnè aa nlon mē ka bo s̄i m̄intī myaa a nu mē ñiñ aà;

¹⁰ Innù j̄ii mē bo kii ñwa'atē nlon ñghìrè innù j̄ii i tsinè aa kaa i wa'à k̄i ñku'unə aa nlon mē mē bù ñghεε nàa fu a mbèε Taà gha kaa tâ ñi wa'à gha bù ñyè;

¹¹ Innù j̄ii mē bo kii ñwa'atē nlon ajàn yĩi mē Nwĩ à ka yĩ ki tso'otə misa'a aa kaa wa'à ki ñku'unə aa, nlon mē Nwĩ à fòò mē ñtsərə isa'a mfò mbi ghù.

12 “Mè tswe nì ìnnù jĩ ghà'atè a nswon a mbo bù, jii mè mè bə swon bon a ka tsyànè a nyu'u tâ à kuu a atu bù.

13 Lâ nõo yii mə Azwĩ annù nĩnkon ya a zi aa, a ka ghìrə tâ nì zi annù nĩnkon tsi'ĩ tsimè. Kaa a ka yĩ wa'à kà ñghaa aa nĩ àtũ yĩ, a ka yĩ ki swon aa tsi'ĩ ànnù yii mə a yù'u aà; i kè'ènè nĩ ìnnù jii mə i ka yĩ fè'è aa a mbo bù.

14 A ka yĩ ki gha'asə nĩ ghâ ñlon mə a ka yĩ ki lògè ìnnù jii mə à nĩ ja aa i tigə kè'ènè nĩ a mbo bù.

15 Njodè tsim jii mə Taà ghà à tswe nì ju aa, à nì aa mbê jâ; à nĩ ñji'ĩ ànnù yii mə mè swon mə a ka yĩ tigə lògè nĩ ìnnù jii mə à nĩ jâ aa i tigə kè'ènè nĩ a mbo bù aà.

Ajəḡnè bo bì nì nìdorè

16 “A nì mû àbàntè, kaa nì ka wa'à gha bù ñyè lâ àbàntè a bu ti tsyà nì yê ghâ.”

17 Nğănyəgənnù Yesu jĩ mɔ'ɔ i logìnè ñtigə mbetə nĩ waa bo nì bo mə, “Nji'ĩ ànnù muè mə à swonə aa i bə aa mə akə aa ε? A swon a mbo bĩ'inè mə a nì mû àbàntè kaa tâ bĩ'inè wa'à yì yê, la àbàntè yì mɔ'ɔ a bu ti tsyà bĩ'inè bũ nyè yì; ñkii nswon nì mə ‘A bə ma mùu ajàn aa nlon mə mə ghèè aa a mbo Taà ghà.’

18 Bo swon mə ñji'ĩ ‘mû àbàntè ghù’ i bə aà àkè aa ε? Kaa bĩ'ĩ sɿ atũ yì'i nĩ ànnù yii mə a swon aa zĩ!”

19 Yesu à lɛ nzi annù yii mə bo lɛ si lòc mbetə yì ghu aà, ñtigə nswon a mbo bo mə, “Mè ghìrə nswon mə, ‘a nì mû àbàntè kaa tâ nì wa'à gha yê, bɛɛ mē àbàntè yì mɔ'ɔ a bu ti tsyà, nì bù ñyè

gha fu.' A nî ànnù yïi mē bū betē nî ghuu bu ni bū ghu aa ε?

²⁰ Mē swon̄ aa tsi'ï ànnù nîḥkon̄ a mbo bù: Nî ka yï ki yē'ə i lî ni mîlàà, tâ m̄bi i ka mban̄nē ndoritē; ni ka yï ki jəḥnē, lâ tâ àjəḥnē yuu tâ à ban̄nē mbəḅkə ntigē nidorē.

²¹ Nòò yïi mē mən̄gyè à tsigē mu aa, a jəḥnē nlon̄ mē nòò ḡgi'ï yï à kù'ù mē; la nòò yïi mē à jwè mē mu wa aa, a li'in̄è ḡyàn̄ḡ n̄tsim, ntigē ndoritē mē yu jwè mē a mu yï m̄fi a m̄m̄ m̄bî.

²² Aa tsi'ï ḡḡḡ ḡḡḡ a ajàn̄ yïi mē a tswe a mbo bù aà; tsîtsòḡ ni jəḥnē, lâ mē ka bū kwatē i zï a mbo bù, ta m̄ntī muu luu ni nidorē, àjàḡ nidorē yïi mē kaa mbē ḡù tsù a wa'à a mbo bù kwērē aà.

²³ “Nòò yïi mē ḡjwi mà ya i ka yï zï aa kaa ni ka yï wa'ă ayoo yï tsū a mbo mē bū ḡka mbetē. Mē swon̄ aa tsi'ï ànnù nîḥkon̄ a mbo bù: Taà ghà à ka fa ḡḡòḡ njoò tsim̄ jïi mē ni betē nî ìk̄m̄ ghâ aà.

²⁴ Nzi nywe'e tsîtsòḡ, kaa ni burē t̄i ayoō tsu betē nî ìk̄m̄ ghâ; ni bē betē bon̄ ni ka kwērē, t̄ă tâ nidorē nuu tâ ni luu.

Ajàḡ mē ḡḡḡyḡḡn̄n̄ Yesu mà'a ntsò n̄tsya nî m̄bi aà

²⁵ “Mē lòḡè aa m̄ghàà m̄i n̄ānaa ḡkε'εnē inn̄u juà ghu a mbo bù. La nòò à tswe ghu mē kaa mē ka wa'ă a mbo bù aa ni m̄ghàà m̄i n̄ānaa bū ḡka ḡghaa, i tigē ghàà a mbo bù aa nî ḡsi n̄ ḡsi nlon̄ Taà.

26 Njwi mà ya ì ka yĩ kù'u aa, tâ nì tigə mbetə n̄i n̄i ìkũm ghâ; kaa m̄ə s̄i swon̄ aa m̄ə m̄ə ka yĩ ki betə n̄i a ñkwitu bù,

27 nlon̄ m̄ə Taà ghà yumbon̄ à kònə ghuu. A kònə ghuu aa nlon̄ m̄ə n̄i ki ñkònə ghâ, ñki mbii m̄ə m̄ə l̄e nlò aa ghu mbo nzi.

28 M̄ə l̄e nlò aa a mbo Taà ghà m̄f̄e'ε f̄aa mb̄i; ts̄its̄on̄, m̄ə mà'at̄ə mbi yù m̄bu mb̄i n̄i gha fu a mbo Taà ghà."

29 Nḡänȳəḡənn̄u ji ì tigə ñswon̄ ghu mbo m̄ə, "Ts̄it̄on̄ o ghàa a mbo b̄i'ĩ n̄i ñsi n̄i ñs̄i, kaa wa'a n̄i n̄ighàa bú ñnaa.

30 Ts̄its̄on̄ b̄i'ĩ zi m̄ə ò z̄i ñnn̄u tsi'ĩ ts̄im̄ə; kaa bè s̄i n̄i ñka mbet̄ə gho n̄i ànn̄u tsw̄e. Ma yù a gh̄ir̄ə m̄ə tâ b̄i'ĩ bii m̄ə ò l̄e nlò aa mbo Nw̄i ñzi."

31 Yesu a kwi'i a mbo bo m̄ə, "N̄i b̄i'ĩ m̄ə ts̄its̄on̄ə aa ε?

32 Nòò à t̄igə a ab̄o, nòò wa à t̄è'è m̄ə ñku'u, m̄ə baa jà'a ghuu tâ ñù à gh̄eε n̄i ȳi mb̄èè, tâ ñù à gh̄eε n̄i ȳi mb̄èè, ì tigə mm̄à'at̄ə gha, m̄ə m̄ə. Lâ kaa m̄ə s̄i aa tsi'ĩ m̄ə m̄ə nan̄s̄è ñtswe, nlon̄ m̄ə Taà à tsw̄e b̄i'ĩ yu.

33 M̄ə sw̄on̄ ma juù ñnn̄u a mbo bù aa m̄ə tâ n̄i tsw̄e n̄i m̄b̄ōn̄ə, a aj̄an̄ ȳi m̄ə mb̄ə b̄i'in̄ə tsw̄e n̄i ànn̄u ȳi m̄o'ot̄ə aà. Ts̄o m̄ə n̄i tsw̄e a m̄m̄ m̄bi aa, n̄i ka ȳə ñgi'ì. Lâ n̄i tan̄ nt̄i! Wa m̄ə tsyà m̄ə mb̄i!"

17

Aj̄an̄ ȳi m̄ə Yesu à l̄e nts̄à'at̄ə Nw̄i a at̄u ñḡänȳəḡənn̄u ji aà

1 Yesu à mànşè mê a nswon ma jû innù, ηηεε mi'ï mi, nlii aburə, nswon mə, “Taà ghà, nòò à kù'ù mê. Gha'asə Mú ghò tá tá Mú ghò à ki ngha'asə ghò.

2 O le mfa mida'a ghu mbo mə tâ à ka mbu'utə ηgòn mu nǔ ntsim, tá i fa ntswéntì yìi mə ì tswe nîηkon aa a mbo bo bìi mə ò le mfa ghu mbo aà.

3 Ntswéntì yìi mə ì lwǐ'i nîηkon aa, ì laa mbə a nzi wò, wò Nwîngòn yí m'òtè yìi ò ni Nwîngòn tsi'ï annù nîηkon aà, ηki mbə a nzi Yesu Kristo, yìi mə ò le ntoo aà.

4 Mè ghà'àsè mê gho fàa atu nsyê; mè mànşè mə afà'a yìi mə ò le mfa mə tâ mə fa'a aà.

5 Taà ghà! Gha'asə a gha tsîtsòn a mbèε wò, tsi'ï nî nîgha'a nya mə mè le ntswe ni nu bi'ìò mbon ta ò nanşə mbi aà.

6 “Mè ghìrə mə tâ bè bya bìi mə ò le ntsò'ò fàa mùm mbi mfa a mbo mə aa, mə tâ bì zi ghò. Bo le mbə aa bè bô, la ò fâ waa a mbo mə. Bo yu'unə nîghââ nô,

7 Tsîtsòn bo zi mə ηgòn njoò tsim jii mə ò le mfa a mbo mə aa i lo aa a mbo wò.

8 Mè fà mə ntoo yìi mə ò le ntoo gha nì yù aa a mbo bo, bo kî ηkwərə; bo zi tsi'ï sigìnè mə mè le nlò aa a mbo wò nzi, ηki mbii mə a gha aa a tòò wò.

9 “Mə tsà'àtè nòò ηwa'atə nî waa, kaa mə si nòò tsà'àtə aa nlon mbî ntsimè; mə tsà'àtè nòò nlon aa bo bya mə ò fa a mbo mə aà, nlon mə bo laa mbə bê bô.

10 Bè bìtsim bo bì njoò tsim jii mə mè tswe ni ju aa, à nî jô, jii mə ò ki ntswe ni ju aa, i bê jâ; bi

kì ntsya aa a nĵim bo nyə nî nìgha' à nâ.

11 Tsîtsòŋ mə bù m̀bii nzi fu a mbo wò; kaa mə ka wa' à fàa múm m̀bi bù ntswe, lâ bo ka ghèè nî m̀bii a ntswe fàa múm m̀bi. Taà ghà yï mə à làa mànşə aa, be waa ni m̀dà' à mya m̀ii mə mi tswe a nî ìkùm gho aà, ìkùm wa yï mə ò le mfa a mbo mə aà, mə tá bo tswe nî ànnù yï fùùrè, tsó mə sî ki ntswe nî ànnù yï fùùrè aà.

12 Nòò yï mə mə kî tswe bi' i bo aa, mə kî si be waa ni àdà' à yï mə a tswe nî ìkùm gho aà, ìkùm wa yï mə ò le mfa a mbo mə aà. Mè kî le mbe waa kaa tsi' i ñù nìbò wàà yï m̀fùùrè kaa a wa' à bwê, a kî m̀me yu wa yï m̀fùùrè mə à le ntswe nî m̀bwe aà, mə tá ànnù yï mə a le ntswe a múm àŋwà' ànə Nwĩ aa, tá à fe' e mbòòntè.

13 Tsîtsòŋ mə bù m̀bii fu a mbo wò. Mə swon nî ìnnù juà aa a ajàn yï mə bùrə a múm m̀bi aa mə tá nìdorè na tswe a múm ǹtiì bo nluu.

14 Mè le mfa ntoò yò a mbo bo, lâ m̀bi i bàà waa, nlon mə kaa bo sî bē bi mbi bù bē aà, tsi' i ajàn yï mə kaa mə si ñù m̀bi ghù kî m̀bə aà.

15 Kaa mə si lòo aa mə ta ò fi' i waa fàa múm m̀bi nlò' òsè, mə b̀aǹnè ñlòo aa mə tá ò be a waa a mbo ñgànmbù' ú ìnnù jì bi wà.

16 Tsi' i a ñgĩŋ ñgĩŋ a ajàn yï mə kaa mə sî ñù m̀bi bù bē aa, kaa bo sî bē bi mbi bù kî m̀bə.

17 Tso' o waa nləə tá bo tigə bē bo a nĵim ajàn yï mə bo ka zi annù n̄ŋkoŋ aà; n̄ghàá no ni laa m̀bə annù n̄ŋkoŋè.

18 Mè tòò waa a múm m̀bi, tsi' i ajàn yï mə ò le ñki ntoo gha a múm m̀bi aà.

19 Mè tigə ntso' o ib̀inú gha nlèè aa tsi' i tsó

àyoo mmà'anwĩ a mbo wò, òlɔŋ ɲkwɪ atũ waa, mɛ tã bo kɪ mbɛ ɲjoo mmà'anwĩ jɪ annù ɲɲkɔŋ a mbo wò.

20 “Kaa mɛ sɪ ɲɪ ɣho tsà'atè ɲwa'atɛ aa tsi'ɪ waa, mɛ kɪɪ ɲwa'atɛ ɲɪ bya bɪɪ mɛ bɪ kɪ ɲɲɪŋ mɲntɪɪ myaa a nu mɛ, ɲtsya a ɲjɪm ntoo yɪ mɛ bo yu'u ɲɪ a ntsũ ɲɣǎɲyɛgɛnnù ja aa.

21 Mɛ ɔɔ ɲɪ mɛ tã bo tswe ɲɪ ànnù yɪ fùùrè. Taà ɣhà! Mɛ kòŋɛ ɲɪ mɛ tã bo tswe a mum bɪ'íò, tsi'ɪ a ajàŋ yɪ mɛ ò tswe a mum mɛ, mɛ kɪ ɲtswe a mum wò aà. Mɛ ɔɔ ɲɪ mɛ tã bo tswe ɲɪ ànnù yɪ fùùrè, tã tã mbi bɪɪ mɛ a ɣha aa a too wò.

22 Mɛ fa ɲɪɣha'a nya ɲɪɪ mɛ ò ɛ mfa a mbo mɛ aa a mbo bo, mɛ tã bo tswe ɲɪ ànnù yɪ fùùrè, tsi'ɪ a ajàŋ yɪ mɛ wò ɲɪ mɛ sɪ ɲɪ ayoo yɪ fùùrè aà;

23 Mɛ tswe a mum bo, ò kɪ ɲtswe a mum mɛ, tã bo ɲaŋsɛ mboonsɛ mbɛ ayoo yɪ fùùrè, tã mbi ɪ tsya ɣhu ɲzi mɛ a ɣha aa a ɛ ntoo wò, ɲkɪ ɲkɔŋɛ waa a ajàŋ yɪ mɛ ò kòŋɛ ɣha aà.

24 “Taà ɣhà! Ò fa waa a mbo mɛ, mɛ kòŋɛ ɲɪ mɛ tã bo tswe a adigɛ yɪɪ mɛ mɛ tswe ɣhu aa, tã yɛ ɲɪɣha'à ɲɪ, ɲɪɣha'a nya ɲɪɪ mɛ ò fa a mbo mɛ aà; òlɔŋ mɛ ò ɛ ɲkòŋɛ ɣha mbɔŋ ɲnaŋsɛ mbi yù.

25 Taà ɣhà yɪɪ mɛ ɪnnù jo tsɪnɛ aa, kaa mbi ɪ sɪ ɣho zɪ, la mɛ zi ɣhò, buà bú kɪ ɲzi mɛ a ɣha aa a tòo wò.

26 Mɛ ɣhɪrɛ bo zɪ ɣhò, màa kɪɪ ɣhɛɛ ɲɪ mbi a ɲɣhɪrɛ mɛ tã bo zi ɣhò, tã tã àkòŋɛ yɪɪ mɛ ò tswe ɲɪ yu a nu mɛ aa, tã à tswe a nu bo, tã tã mɛ kɪ ɲtswe a mum bo.”

18

*Ajàn yïi mə bi le ntswa Yesu aà
(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53)*

¹ Ajàṅ mə Yesu à le mmàṅsə a ntsà'atə Nwĩ ma mùu ajàṅ aa, òlo bo bì ṅgǎṅyḗgênnù ji ntoo mutswàgè ṅkì wa yïi mə bi twonə ni Kidron aà; ṅkya ati mĩntà yĩ mò'ò i le ntswe ghu, Yesu bo bì ṅgǎṅyḗgênnù ji jya bi kuu ṅghèè wa a mùm ṅkyá.

² Judas mə à le mfèè yi aa, à le nzi adigə ma yú òloṅ mə a ni bìnòò bĩ ghà'atə, Yesu bo bì ṅgǎṅyḗgênnù ji le si bòòntə ghu.

³ Tsǒ mə à le nzi aa, à le nlògə akùrè bĩsogyè bo bì ṅgǎṅmbé òdámà'anwĩ jii mə ṅgǎṅmà'a Nwĩ yĩ ṅwè bo bì baFarisai le ntoo aa, bo bo ghèè ghu, bo kà mē aa ṅghèè aa, ntugitə njoo mĩtsə'ə ni bìlám ni mĩṅkà'á.

⁴ Tsǒ mə Yesu à le nzi ṅgòṅ ìnnù tsim jii mə bo le si lòò a ṅghìrè aà, mĩma'atə ṅgǎṅyḗgênnù ji jya, mēfē'ε yòṅtə a mbèè bo, m̀betə waa mə, “Ni lòò aà wò ε?”

⁵ Bo kwi'i ghu mbo mə, “Bĩ'i lòò aa Yesu, mu Nazareth wá.” Yesu a swonə a mbo bo mə, “Mè ghulà.” Judas, mə à le mfèè yi aa, à le ṅkì ntə bo bo.

⁶ Ajàṅ mə Yesu à le nswonə mə, “Mè ghulà aa,” bo khètə m̀bii nĩ ṅjìm, ṅwokə a nsyē.

⁷ Yesu a ku'ùsə m̀betə waa mə, “Baa nì swonə mə ni lòò aà wò ε?” Bo kwi'i mə, “A Yesu, mu Nazareth wá.”

⁸ Yesu a bú òswonə a mbo bo mə, “Tigə mè bà mē aa nswonə a mbo bù mə ‘mè ghulà.’ Lâ mbə

a bə yïi mə ni lòò aà gha, nì ma'àtə bulà bə bi ghèè.”

⁹ A le nswon ma la aa, tǎ ghìrə tâ ànnù yïi mə à lèè nte'ε nswon aa, tâ à boontə, mə “Taà ghà, kaa nù wa yï tsù mə ò le mfa a mbo mè aa, kaa yi tsù à sì bwê.”

¹⁰ Simon Peta à le ηwe'ε munwī ntsò; à le ntsɔ'ɔ munwi wa a mba'a, ηkwyε atôηnǎ àbù'u ηgàηmà'a Nwī yī ηwè yī mà'à nlo'osə. İkũm àbù'ù ma yû i le mbə Malkus.

¹¹ Yesu a swon a mbo Peta mə, “Sɔ'ɔ munwi ghò wa fu a mba'à! O wà'àtə mə mè ka wa'ǎ ndôη ηgi'i yïi mə Taà ghà à fa a mbo mè aa no aa ε?”

A àjàη yïi mə bi le ηghèè ni Yesu a nsi Annas aà

¹² Bìsogyè bya bo bì ndìi wàà, ni ηgǎηmbe ndâma'anwī bi le ntswa Yesu ηkwerə yi.

¹³ Nlogə yi ηghεε ni ghū a mbo Annas. Annas à le mbə ntsi Kaifas yïi à le mbə ηgàηmà'a Nwī yī ηwè maa alòò aà.

¹⁴ Kaifas ma ghū à le mbə yu yïi mə à le ndi'itə bìtə bi ala'a bi baYuda mə a bɔη mə tâ nù yï m̀fùurè à kwo nloη atu nnòò aà.

*A àjàη yïi mə Peta à le ntuu Yesu aà
(Mt. 26.69-70; Mk. 14.66-68; Lk. 22.66-71)*

¹⁵ Simo Peta bo ηgàηyègènnù Yesu wa yï mò'ɔ bo le nyònè Yesu. Nğàηmà'a Nwī yī ηwè wa à le nanse nzi ηgàηyègènnù ma ghū tsi'ı signè. Nyonə Yesu bo yu kuu ηghèè a múm ǹsàηdâ ηgàηmà'a Nwī yī ηwè wâ.

16 Peta à le mbàṅnè ntəə a mbeε a tsübù'ù. Ngànyègənnù Yesu ma ghù mə ṅgàṅmà'a Nwi yí ṅwè à le nzi aa à le mfè'è ṅghaa a mbo mumàṅgyè yíi mə à le ntəə wa tsübù'ù aa, nlogə Peta bo yu kuù.

17 Mumàṅgyè wa a ntsübù'ù a betə Peta mə, “O sɿ ṅgànyègənnù mbâ yí ki mbə aa ε?” Peta a kwi'i ghu mbo mə, “ṅgaṅ, kaa mə sɿ ghu bē.”

18 Ajàṅ mə mǝ'ə i le si ko aa, ṅgǎṅàfà'ă ṅgàṅma'a Nwi wa ni ṅgǎṅmbê idigè, bi le ṅnètə mɔ'ɔ nî ṅkyε, ntəə ghu, nṅigə nyɔ'ɔtə. Peta à le ṅghèè ntəə bo bo ṅkii nyɔ'ɔtə mɔ'ɔ wâ yíi ṅgaa.

*Ajàṅ yíi mə ṅgàṅmà'anwí yí ṅwè à le mbetə Yesu nî ìnnù àà
(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Lk. 22.66-71)*

19 Ngàmà'anwí yí ṅwè wa à le mbetə Yesu ni ìbetə nlon ṅgǎnyègənnù ji bo bì nlonə ànnù yíi mə à le si dì'ì aà.

20 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mə ghàà aa a nsi bè bìtsimè. Ngòn ìnnù tsim jii mə mə dì'ì aa, mə le si dì'ì a ndàmà'anwí bo bì a ndāṅghotə, a bə idigə tsim jii mə bè bìtsim bəontə ghu aà, kaa mə leè ṅkí'í annù tsu a lò'òsə burə swoswoṅ bē.

21 O tigə m̄bu mbetə nî gha ni ìbetə aa a ya ε? Betə bə bè bulà bii mə bi le nyu'u annù yíi mə le si swon aà. Wa bo zî ànnù yíi mə mə le si swon a mbo bo aà.”

22 Ajàṅ mə Yesu à le nswon ma mùu ajàṅ aa, ṅgàṅmbe idigè wa yí mɔ'ɔ a zwí àbo ghu atu, m̄betə yi mə, “A swon wò a mbo wò mə tâ ò ka ṅghaa a mbo ṅgàṅmà'a Nwi yí ṅwè ma mùu ajàṅ ε?”

23 Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Mbæ a bæ yï mæ mè swònjê ànnù yï bi yï tsu, ò κε'èνè a mbo bè bù mæ bi tæ faà aà, mbæ a bæ mæ ìnnù jii mæ mè swònjè aa i ku'unæ, ò tigè m̀bu mfεε gha aa a ya ε?”

24 Ma mùu noò Annas à le nlògè yi tsi'ï wa ajàn yï mæ bi le ηkweræ yi aa, ntsyasæ a mbo Kaifas yï mæ à le mbæ ηgànjà'a Nwï yï ηwè aà.

Ajàn mæ Peta à le ηkù'ùsè òttuu Yesu aà.

25 Peta à le mburè ntæ wa adigè nyo'otè nî mɔ'ɔ wa; bè bì mɔ'ɔ bi betè yi mæ, “Ò laa ηki'ì ηgànnyègènnù m̀bâ wï yï mɔ'ɔ bæ aa ε?” Peta a tuù yi nswonj mæ, “Kaa mè s̀i ghu b̂.”

26 Abù'u ηgànjà'a Nwï ya yï mɔ'ɔ, mbæ ndim ηù wa mæ Peta à le ηkwyε atòjnè yi aa, a betè mæ, “Mè ghìrè mbaa ki'ì gho yè ò tswê bú bo wa a m̀m ηkya aa ε?”

27 Peta a ku'ùsè òttuu yi nswonj mæ, “Njan!” Tsi'ï maa noò àkègè a tɔjè.

*Ajàn yï mæ bì le ηghèè nì Yesu a nsi Pilato aà.
(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Lk. 23.1-5)*

28 Bì le nlògè Yesu ηghεε nì ghu a ntɔ'ɔ Gúmnaà, maa noò a burè aa tsi'ï mbà'a mbà'à. BaYuda kaa bo le ηwa'à waa wa m̀m òttɔ'ɔ kuù, òlɔj mæ bi le nlòò mæ bi ba'atè nî ìb̂inù waa lèò tâ ì laa a nyònjè nì nònsè wàà tã jì miji mi Passa.

29 Pilato à le ntigè mbanjè mfε'è a abεε mbetè waa mæ, “Nì swònj mæ ηù ghù à ghìrè aa akè aa ε?”

30 Bo kwi'i ghu mbo mæ, “A ghìrè mbaa tsuu annù f̀nsè bonj kaa b̂'ï s̀i nì ghu a mbèε wò ẑi.”

31 Pilato a swonɔ ghu mbo mə, “Mbə a bə la, nì lɔgə yi nɔgɛɛ ntsɔ'ɔtə isa'à yi nyon a ni nɔnsə ghù.” Bo kwi'i ghu mbo mə, “Kaa bǐ'i sɪ nî àdà'à mə mbə bǐ'i zwitə n̄u tswê.”

32 A le mfè'è lâ là aa mə tâ à boontə ni n̄ghàà n̄i mə Yesu à le sɪ swonɔ nlon ajànə n̄iwo ȳi mə yu le ntswe n̄i n̄kwo aà.

33 Pilato à le mbù n̄kuu nɔgɛɛ fu wa múm n̄tɔ'ɔ, n̄twoɔ Yesu m̄betə yi mə, “O bə aa m̄fò baYuda aa ɛ?”

34 Yesu a betə yi mə, “N̄ghàà nú mə o betə gha ghu aà, à n̄i no kè a swon bə n̄swon a mbo wò aa ɛ?”

35 Pilato a bəɔ m̄betə yi mə, “Mè laa mbə n̄u baYuda aa ɛ? A fa bǎ bo mfa gho a mbo mè bo b̄i b̄il̄i bi n̄gǎmà' Nw̄i. O n̄n̄sə mf̄ansə aà àkè ɛ?”

36 Yesu a swon mə, “Kaa ànnù n̄ifò ya kaa a s̄i aa f̄aa a ni yula mbi tswê. A gh̄irə mbaa mbə mə ànnù n̄ifò ya a tswè aa f̄aa ni yulà mbi, bon n̄gǎn̄kòrə j̄a i to fikòrè kaa b̄i ki'ì gha a mbo bità b̄i baYuda f̄a. N̄gan, kaa ànnù n̄ifò ya kaa a s̄i aa f̄aa ni yulà m̄bi tswê.”

37 Pilato a betə yi mə, “La a bə mə ò ni m̄fò aa ɛ?” Yesu a kwi'i mə, “ò swòɔ m̄ê mə mè n̄i m̄fò. B̄i le n̄jwe gha mè f̄e'è f̄aa mbi aa nlon n̄kwitu ànnù ȳi f̄uùrə, a n̄ka n̄ghàà ànnù n̄lonə ànnù n̄ikonə. N̄ù n̄tsim ȳi mə à tswè a múm ànnù n̄ikonə aa a yu'utə annù ȳi mə mə swonə aà.”

38 Pilato a betə mə, “Annù n̄n̄konə à n̄i àkè aa ɛ?”

Pilato a bû m̄f̄'e nghèè ñyø bê bya, nswon a mbo bo m̄, “Kaa m̄ s̄ annù tsu yø m̄ mbø a ghirè m̄ tâ m̄ ñiŋ ŋgi'i ghu nû.

³⁹ Lâ ñyonø a ñi ñòŋsè ȳi m̄ ñi tswe ñi ghu aa, m̄ fi'isè ñi ŋgàŋàtsaŋ ȳi m̄fùùrè a mbo bù, a njwî Passa. Ñi k̄ŋ m̄ tâ m̄ fi'isè Mfò baYuda ghû aa ε?”

⁴⁰ Bo t̄ŋnè ñswon m̄, “Ŋgaŋ, kaa mbø a k̄i' yu bê! B̄i'ì lòò m̄ tâ ò fi'isè aa Barabas!” (Barabas à ε mbø aŋgâmighee).

19

Ajàŋø m̄ bi ε ntsèrè isa'a Yesu m̄ à ka wo aà

¹ Pilato à logè Yesu m̄fa yi bi ghòò yi.

² B̄isogyè bya bi lòò m̄indigè m̄i njôn ñjon mba'a tsó àtsè'ètu ñifò ñsosè ghu atû. Ntigè ñlogè atsè'è ȳi bagitè yi atindùù ñwε'ε ghu nû.

³ Bo tigè ñtsya mmii ñi nswonø ñi m̄, “O l̄l̄l̄ l̄l̄! Mfò baYuda à k̄i kwèè! A kwèè!” Lâ m̄baŋnø mfε ñi m̄ghà'a mi.

⁴ Pilato à ε bù m̄f̄'e nghèè a mbo nnòò bê wa nswon a mbo bo m̄, “Yê ñi, m̄ ka fè'ε z̄i ñi ghu a nsi bù tâ ñi zi m̄ kaa m̄ s̄ annù ȳi m̄ à ghìrè m̄ mbø ñi ñiŋ ŋgi'i ghu nu aa yê.”

⁵ Yesu a tigè m̄f̄'e ñi àtsè'è ȳi bagitè ya bo bì ñi àtsè'ètu njônjon ya a atu yu. Pilato a swon a mbo bè bya m̄, “Nù wa à ghulà.”

⁶ B̄il̄i bi ŋgãŋmà'a Nwî bo bì ñgãŋmbê ñdâmà'anwi bi yè m̄ yi aa, nt̄ŋnè nswon m̄, “Kwèèntè yi a ati bàŋnè bàŋnè.”

Pilato a swonj a mbo bo mə, “Nì logə yi la ɲkwèentè tsi'í bù, kaa mè sǐ ɲji'í ànnù yíi mə mbə mè ɲiɲ ɲgi'i ghu nu aa yê.”

⁷ Nnòò wa i kwi'i mə, “Bí'í tswe nì nònɣsè yí'í mə a di'í nì mə a ku'unə mə tâ à kwo, nlonj mə a swonjə nì mə yu nì Mu Nwí aà.”

⁸ Pilato à yù'ù mē ma mùu ajàn, nìbo'ɔ nì ku'ùsè nìtswá yi.

⁹ A bú ɲkuu ɲghεε fu wa a mûm nìtɔ'ɔ, m̀betə Yesu mə, “Baa ò lò aa fə aa ε?”

Kaa Yesu a wa'ǎ akwi'i ghu mbo fâ.

¹⁰ Pilato à swonj ghu mbo mə, “O nà'à nàa ε? O sǐ zi mə m̀ tswe nì m̀dà'à m̀i mə mbə m̀ swonj mə tâ bì ma'atə gho, kə a nswonj mə tâ bì kweentə gho a ati bànɲnè bànɲnè aa ε?”

¹¹ Yesu a kwi'i mə, “A bə aa mə, ò tswe nì m̀dà'à a atu m̀ aa nlonj mə Nwí à fa a mbo wò aà. Lá ɲù wa mə à ghìrə mbànɲnè zi mfa gha a mbo wò aa, à yíi annù a bi'i ntsyâ yò.”

¹² Pilato à yù'ù mē ma mùu ajàn aa, nywe'etə a ǹlò mánjǐ a mà'atə Yesu ghu. Lá ɲnòò bē wa i ku'ùsè nìtɔɲnə nswonj mə, “O bə mà'atè yi bəə bonj kaa ò sǐ nsúkà'a Kaisa bē. Nù ǹtsim yíi mə a swonjə nì mə yu nì m̀fò aa, à nì ɲù àtìi atu a mbo Kaisa.”

¹³ Pilato à yù'ù mē ma mùu m̀ghàà aa, ǹlogə Yesu m̀fε'ε ntswe nì àlənə nsa'a m̀isa'a a sàanə yíi mə bì ε ǹlìgè ǹɲɲɔ'ɔ, (a nì ǹghàà nì baHeber, bì twonjə nì Gabbatha).

¹⁴ A ε sǐ bə maa noò aa a tìgè ɲku'u a ǹtì àsǐ'ìnè m̀bɔɲ tâ àbèè fu'u a ɲjwí Passa. Pilato a swonj a mbo bə bya mə, “M̀fò ghùù wa à ghulà.”

15 Bo ku'ùsè òtɔŋnə swɔŋ mə, “Zwitə yi, zwitə yi nɔ'ɔsê, kwèentə yi a ati bəŋnə bəŋnə!” Pilato a betə waa mə, “Ni lòɔ mə tã mə kweentə mfò ghùù a ati bəŋnə bəŋnə aa ε?” Bìlìi bi ŋgǎŋmà'a Nwĩ bya bi kwi'i ghu mbo mə, “Mfò yĩi mə bì'ĩ zi aa, à ki mbə aa tsi'ĩ Kaisa.”

16 Pilato a tigè òlɔgə Yesu m̄fa a mbo bo mə tã bì kweentə yi a ati bəŋnə bəŋnə.

A àjàŋ yĩi mə bi le ŋkweentə Yesu a ati bəŋnə bəŋnə aà

(Mt. 27.32-44; Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43)

Maa ajàŋ bi tigè òlɔgə Yesu ŋghɛɛ ni ghu.

17 A le mfɛ'è m̄be'e ati bəŋnə bəŋnə yi ya yumbɔŋ ŋghɛɛ ŋkù'ù a adigə yĩi mə bi le si tɔwɔŋ n̄i àkwɛɛ atu ŋù aa (a ni n̄ighàà ni baHeber, bi tɔwɔŋ ni Golgotha).

18 Bi tigè ŋkweentə yi a ati bəŋnə bəŋnə maa adigə bo bì bè bì m̄'ɔ bi baà, ŋù yĩ m̄'ɔ a tswé fàa mbèè laà, yĩ m̄'ɔ a k̄i n̄tswe fàa mbèè laà, Yesu a tigè n̄tswe a tit̄i bo.

19 Pilato à le ŋwà'ànè wa atu ati bəŋnə bəŋnə mə, “Yesu mu Nazareth, Mfò baYuda.”

20 Bè bì ghà'àtè bi le n̄tɔwɔŋ ma yuù àŋwà'ànè òlɔŋ mə àdigè yĩi mə bi le ŋkweentə Yesu ghu aa, kaa a le ŋwà'à sà'à si'i a n̄lɔ a n̄jò'ò àlà'à. Bi le ŋwà'ànè ma yuù aa ni n̄ighàà ni baHeber, ni n̄i baRoma a b̄ò'ɔ ni n̄i ba Grikia.

21 Bìlìi bi ŋgǎŋmà'a Nwĩ bya bi swɔŋ a mbo Pilato mə, “Tsuu ŋwà'ànè mə, ‘Mfò baYuda’ Bəŋnə ŋwà'ànè bə mə ‘A swɔŋ mə yu ni m̄fò baYuda.’ ”

22 Pilato a kwi'i mə, “Annù yïi mə mè ηwà'ànə aa, mè ηwà'ànə mê!”

23 Nòò yïi mə bìsogyè bya bi le ηkwèèntə Yesu a ati bàṅnè bàṅnè aa, bi le nlogè itsè'è ji nyatə mbèè ji nìkwà, sogyè yï m̀fùùrè a logè mbèè yï m̀fùùrè yï m̀'ò a kî nlogè mbèè yï m̀'ò. Bo le ηki nlogè m̀andanə atsè'è yï mà'à ya mə bi le mba'a kaa adìgè yïi mə bi yàtə ghu kaa a wa'à ghu tswè aa.

24 Bìsogyè bya bi swon nì bò ni bo mə, “Kaa a s̀i ku'unè mə tâ b̀i'inè satə, b̀i'inè tum ibirè ghu, nyə ηù yïi mə à ka ji aà. A le mfè'è lálà aa mə tâ annù yïi bì le ηwà'ànə a ni nìghàà ni Nwí aa tâ à boontə ajàn yïi mə bi le nswon aa mə:

'Bo le nyatə itsè'è ja a titi bo,
m̀ma'a ibirè ni tògè ghà.*' ”

25 Bə b̀i m̀'ò bì le ntəə nyontə a mbèè àti bàṅnè bàṅnə Yesu; à le mbə aa ndè yi, bo bì muma bì ndè yï yï m̀angyè, ni Mary, ηgwε Cleopas, a b̀'ò bì Mary Magdalene.

26 Yesu a yə ndè yï a b̀'ò bì ηgànyègènnù yï wa mə à le ηkòṅ kòṅ aa a ajàn mə bo le ntəə ghu aà. Ntigə nswon a mbo ndè yï mə, “Ndè, mú ghò yï m̀bàṅnè à walà.”

27 Nki ntigə nswon a mbo ηgànyègènnù yï wa mə, “Ndè ghò à walà.” Nloginə maa nòò, ηgànyègènnù yï wa a tigè nlogè yi, bo yu tigè ntswe a ndùgè yu.

* 19:24 Ps. 22.18 A b̀è annù yïi mə bìsogyè bya bi le ηghìrè aà.

*A àjàn mə Yesu à le ntsii aà
(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41)*

²⁸ Ma juù innu i tsyà mē, tsǒ mə Yesu à le nzi mə ñgǒŋ innu tsim i mē mē aa, a ñghìrə mə tâ ñìghaa ñi Nwî ñi boontə, a swonj mə, “Ñjî ñkǐ yaŋə nàâ.”

²⁹ Ba'a yî mò'ɔ à le ntəə ghu ñi ñtsə'è mǐlù'ù, bi lòò kúntsa ñniŋ ghu, ñsosə a atú ñkǐŋkà'à ñkò'ɔsə ghu aghonjə ntsù.

³⁰ Yesu a no mǐlù'ù mya, nswonj mə, “A mē mē.” Nswyɛ atú yi, ñniŋə azwǐ yi a mbo Nwî, ñtsii.

A àjàn yii mə bi le nsǒ mbèè ñgeè Yesu aà

³¹ BaYuda bi le ñlontə a mbo Pilato mə tâ à beentə tâ bo ghɛɛ mbəgìtə mika'a mi bē bya bii mə bi le ñkwèèntə waa aa tǎ lògə ikû jyaa jya wa ati bàŋnə bàŋnə i sigisə. Bo le mbetə maa ajàn aa ñlonj mə ñjwi ya i le mbə Friday, kaa bo wa'à kòŋè ñi mə tâ ñku jya tâ i lo ntswe wa ati bàŋnə bàŋnə a ñjwǐŋgòŋə. Ñlonj mə ma yaà ñjwǐŋgòŋ mə i le si zǐ aa, i le naŋsə mbə yî làànlaa a mbo bo aà.

³² Bìsogyè bya bi le ntigə ñghɛɛ mbəgìtə mika'a mi ñú ñtsyàmbǐi, ñki mbu mbəgìtə mǐ ñú yǐ mò'ɔ wa yǐ mə bi le ñkwèèntə waa bo bi Yesu aà.

³³ Là àjàn mə bi le nzi a nu Yesu aa, bo le nyə mə à tē'è mē ñkwo yi, kaa ñji'í mbəgìtə mika'à mi kaa i wa'à bù mbə.

³⁴ Ñù sogyè wa yǐ mò'ɔ à le ñlògə ñikòŋ ñi nso mbèè ñgeè Yesu ghu, ñkǐ bo bi àləə i burə ñkhənə nsigə mfe'ɛ ghu.

35 (Nù wa yïi mə à le nyə ma yuù ànnù a fe'è aa, à nî àyəfə, ànnù yïi mə à le nswon aa à ni ànnù nîhkonə. A kî nzi mə yu swon aà ànnù nîhkonə. A swonə ma yuù ànnù aa mə mbə nî kî mbii.)

36 Bi le ghìrè ma la aa mə tâ nìghàà ni Nwî tâ nì boontə mə, “Kaa bi ka yï wa'ă akwèè yi yï tsu burə mbəbəgə.”

37 Nìghàà ni Nwî nî mò'ɔ ni kî nswon mə, “Bè ka yï kî te'ε mi'ï myaa a nu yu wa yïi mə bi le nsò aà.”

Ajàn yïi mə bi le ntwiŋə Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Lk. 23.50-56)

A àjàn mə bi le twiŋə Yesu aà

38 Ma yû a tsyà mē, Joseph yïi mə à le nlò a ala'a Arimathea, a beté Pilato mə mbə yu logè àku Yesu le. (Joseph à le mbə ngànyègənnù Yesu yï mò'ɔ yïi mə à le si yòhə nîi bə alò'òsè nlon mə à le si bo'ɔ bîtà bi ala'a bi baYuda aà.) Pilato à le mbeentə mə tâ à logè aku Yesu. Joseph à tigè nlogə nghèè ni yu.

39 Nicodemus wa yïi mə à le nte'ε nghεε nghèè nyə Yesu nîugə aa, à le nyòhə Joseph bo yu ghèè wa nlògə àku yi. Bo yu kà mē aa nghεε aa, nîugitə bîkilo bi mighurə mî lùmtə mighum mi ntarə, mîi mə bi le nanşə nî njoo jî lùmtə jî mo'ɔ jîi mə bi twonə ni məè ni aloe aà.

40 Mbânghè ma jû ji baa, bo le nghèè nlogè aku Yesu nîlîmtə nî àtsè'ə yï fù'ù yï siginè ñki niŋ ni mîwure mî lùmtə, nyonə a ajan mə, a ni nòhşə baYuda, bi le si nanşə nî àku ñû mbcŋ twiŋə aà.

41 Nkya mîntà mi ati yî mò'ò i le ntswe wa adigè mæ bi le nzwitæ Yesu ghu aà. Nîsyè nî fii nî mò'ò nî le ntswe wa múm nkya nîi mæ kaa bi le mburè tî nû ghu twinjè.

42 Tsò mæ àbèè à le ntigè ntswe nî nîfu'u aa a njwîngòŋ aa, nkî nlonj mæ nîsyè nya nî le ntswe nkooŋtæ maa adigè aa, bi tigè ntwînjè Yesu ghu.

20

Nîsyè ni ηε'ε

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Lk. 24.1-12)

1 A lò mæ mbè tsi'î a títugè a mbà'a mbà'à a njwi yî ntsyambîi a múm ñgyà, kaa idigè i burè tî nanşè ñlaa, Mary Magdalene a gheè wa a ntsù nîsyè, ñyè mæ bi tîi mæ alânşenğò'ò ya yîi mæ bi le nkusè ntsù nîsyè wa ghu aa, nlò'òsè.

2 A khê ñghεε nyè Simon Peta bo bi ñgànyègânnù Yesu wa yîi mæ à le nanşè nkòŋ aa, ñswonj a mbo bo mæ, “Bi lògè mæ Mmà'àmbi wa múm nîsyè ñlò'òsè, kaa bî'î wa'á adigè yîi mæ bi læ ghu aa zî.”

3 Peta ni ñgànyègânnù Yesu yî mò'ò wa bo yu ghèè wa ntsù nîsyè.

4 Bo le si khè bitsimè, lâ ñgànyègânnù yî mò'ò wa à khê ntsya Peta ñwanşè ñghèè ñywe'e wa ntsù nîsyè.

5 Nyenţè atû yi nlii múm nîsyè ya ghu, ñyè atsè'è yî fù'ù ya yîi mæ bi le nlimtæ Yesu ghu aa, lâ kaa nkî'î yi wa múm nîsyè kuù.

6 Peta a yonjè a nîim mburè ntsya nkoo wa múm nîsyè, ñyè atsè'è yî fù'ù ya yîi mæ bi le nlimtæ nú yî ghu aà,

⁷ bo bì àtsè'è ya yïi mæ bi le nlimtæ atu Yesu ghu aà. Kaa a le ñwa'ǎ a bò'ɔ ya yïi mæ bi le nlimtæ mbii nú yï ghu aa nònɛ, bi le ñkærø nnɔɲsə tsi'ï atu yu.

⁸ Ngànyègônnù Yesu wa yïi à le mfòò ñghɛɛ nywe'e wa ntsù nisyè aa, a kî ñkuu ghu nyø, mbii.

⁹ (Kaa àtû yaa a le mburø ti nanşə ñlaa wa ni ñighàà ni Nwí nya mæ ni nswonø ni mæ à ka yï biiñè ni nìwô aà.)

¹⁰ Ngǎnyègônnù ji jya i le mbù ñtigə mbii ñghèè waa a ndùgè.

A àjàn yïi mæ Yesu à le nzì a mbo Mary Magdalene aà

(Mt. 28.9-10; Mk. 16.9-11)

¹¹ Mary à le ntæ wa ntsù nisyè a a bæɛ nyə'ə, à kà mæ aa nyə'ə aa, ñyønɲtə atú yi ñka nlii ní mûn nisyè ya ghu

¹² ñyø baangel bi baa bi wɛ'è ìtsè'è jï fù'ù ñtswe wa adigə mæ bi le nònşə aku Yesu ghu aà, yï mò'ɔ a tswê ghu atu, yï mò'ɔ a kî ñtswe ghu mikòrè.

¹³ A betə ghu mbo mæ, “O yè'è aà à kè le mǎngyè?”

A kwi'i ghu mbo mæ, “Bi lògè mæ Ngàñmà'á ghà ñghɛɛ ni ghu, kaa mè wa'ǎ adigə yïi mæ bi læ ghu aa zî.”

¹⁴ A ghè mæ mæ yu ki karətə yi, ñyø Yesu a tæ maa mbèè kaa a wa'à bàñnè ñzi mæ à ni Yesu.

¹⁵ Yesu a betə ghu mbo mæ, “O yè'è aà à kè ε mǎngyè? O lòò aà wò ε?”

A le si wa'atə ni mæ à laa mbə mbôn ñkya wâ, ñtigə ñkwi'i ghu mbo mæ, “Taà mbə a bə yïi mæ

22 A swòŋ mē ma mùu ajàŋ aa, m̀fə'ə waa n̄ àzwĩ ñswon̄ m̄, “N̄i kwērə Azwĩ Nwĩ!

23 Mbə n̄i yi n̄l̄'ìnə ifansənn̄u n̄j̄u boŋ baa kii l̄'ìnə, bæ n̄i tsuu l̄'ìnə boŋ kaa baa wa'à k̄ ñl̄'ìnə.”

Yesu bo Thomas

24 Thomas ȳi m̄ə à l̄e mbə ŋgàŋyègənn̄u Yesu wa ȳi m̄o'ɔ a tit̄i bya ñghúm ñtsò baa, bi kii ñtwoŋə n̄i ni mu b̄inwĩ aa, kaa à l̄e ŋwa'ă atit̄i bo tswē w̄a noò m̄ə Yesu à l̄e nz̄i aà.

25 Ngăŋyègənn̄u Yesu jya j̄i m̄o'ɔ i l̄e nswon̄ gho mbo m̄ə, “B̄i'ĩ ȳə m̄ə Mmà'àmbi.”

Thomas a kwi'i a mbo bo m̄ə, “Mbə m̄ə gh̄irə tsuu ibù'u mb̄e jya ghu mbo ȳə, i tsuu biswēbimbô ba wa n̄i ibù'u mb̄e mà jya kii niŋ, i tsuu abô ya wa ni àbù'ù ya a mb̄èè ñgee yu niŋ, kaa m̄ə wa'à b̄i.”

26 Nḡyà i t̄sya m̄ə ȳi m̀fùurè ñgăŋyègənn̄u ji jya i bú ñtswe a m̄úm ñda ntsetə abà'à, Thomas a k̄i ñtswe a tit̄i bo. Bi l̄e mf̄i abà'à. L̄a Yesu a wi'ikè ñtə a tit̄i bo nswon̄ m̄ə, “Mb̄oɔnə a nu bù.”

27 N̄tigə nswon̄ a mbo Thomas m̄ə, “Niŋə muswēbô ghò falà, ñki nan̄sə nlentə mbô m̄a! K̄i n̄asə abô yo nniŋ f̄aa mb̄èè ñgee m̄ə. Kentə n̄l̄iḡit̄ə ànn̄u yo ȳa, m̄b̄i.”

28 Thomas a swon̄ ghu mbo m̄ə, “Mmà'àmbi ni Nw̄iŋgòŋ ghà.”

29 Yesu a bet̄ə ghu mbo m̄ə, “Tigə ò b̄i aa nlon̄ m̄ə ò ȳə gha aà? Mb̄oɔnə a mbo bè b̄i m̄ə bi bii ti ȳə gha aa.”

Nji'i ànnù yïi mə bi le ηηwà'ànə yulà àηwà'ànə ghu aà

³⁰ Yesu à le ηghìrə ilènsè jï mɔ'ɔ jï ghà'àtə a nsi ηgǎnyəgənnù ji, jïi mə kaa bi sì fàa mum yulà àηwà'ànə ηwa'ànə.

³¹ Lâ bi ηwa'anə julà ìnnù aa mə tâ nì bii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwĩ, m̀bə Mu Nwĩ tǎ tsyǎ a n̄j̄m ajàn yïi mə nì b̄ii yi aa i tswe ni n̄tswēnt̄h̄i n̄i ìkũm yì.

21

Ajàn mə Yesu à le ntsi'i ηgǎnyəgənnù ji ji sàmbaa aà

¹ Ma yū ànnù a kà m̄ə aa n̄tsya, a b̄u n̄di'i ìb̄īn̄u yi a mbo ηgǎnyəgənnù ji jï mɔ'ɔ a mbèè ñk̄i miyaa Tiberias. A le ndi'i yi aa lalà.

² Simon Peta, Thomas yïi mə à le mbə n̄imfa'a aa, bo bì Nathanael, yïi mə à le nlo a Cana a mbù'u Galilea aa, bɔɔ bi Zebedee, ni ηgǎnyəgənnù ji ji baa, bi le mbòontè n̄tswe a adigə yì fùùrè.

³ Simon Peta a swon̄ a mbo bo mə, “Mè ka ghèè gha a ηkô mbwè.” Bo b̄its̄im k̄i n̄swon̄ mə, “B̄i'ì ka yònə gho tâ b̄i'inè ghεε.” Bo le ntigə ηkuu aban̄ ηghèè. Bo ghèè m̄ə aa, n̄le n̄lə n̄lə n̄itugə wa tsi'ì ts̄im kaa wa'ǎ f̄ibwè kô.

⁴ Abèè a kà m̄ə aa m̄fu'u, Yesu a z̄i n̄təə a ghəñə ηk̄i; la kaa ηgǎnyəgənnù ji jya kaa i wa'à zi mə à bə aa Yesu mə à təə wa aghəñə ηk̄i.

⁵ Yesu a swon̄ a mbo bo mə, “Bɔɔ b̄â, n̄i kò mə mbwè m̄i tsu aa ε?” Bo kwi'i mə, “N̄gan̄.”

⁶ Yesu a swonɔ a mbo bo mɔ, “Nì ma'a ambunjyá yuu ya a mbèè àbômà'à, bəə boŋ nì ka ko mbwè.” Bo le mmà'à, mbwè kuu nluu ghu, bo tigè ñswunɔ kikanɔ.

⁷ Ngànyègənnù Yesu wa mɔ à le ŋkòŋ yi ŋkɔŋə aa, a swonɔ a mbo Peta mɔ, “A nì Mmà'àmbi!” Simon Peta à yù'ù mɔ mɔ à nì Mmà'àmbi aa, ŋwɛ'ɛ atsə'ê yi yî mà'à (nlon mɔ à le si bə aa a tsɔ'ɔ, wa noò mɔ à le si fà'à aà), nnanɔ wa múm ñkì.

⁸ Ngănyègənnù Yesu jì mɔ'ɔ jya i le ntigə ntii àkànu'u ya, ŋkì nswunɔ ambunjya ya yii mɔ mbwè mya le nluu ghu aa, nzi a mbèè àghəŋə ŋkì. A ti bə aa kaa àgha'a aghəŋə ŋkì a le ŋwa'à bù nsa'a, a le mbə aa tsi'í tsɔ̀ bìmetre ŋkhì yî fùurè.

⁹ Bô fè'è mɔ wa aghəŋə ŋkì, nyə mɔ'ɔ, i ghə'è, mbwè bo bì àbaa nɔŋtə wa nì mɔ'ɔ.

¹⁰ Yesu a swonɔ a mbo bo mɔ, “Nì zi nì mbwè mya mǐ mɔ'ɔ mɔ nì ko tsítsəŋə aà.”

¹¹ Simon Peta a ghɛè ñkuu wa a múm àkànu'u, ñswunɔ ambunjya ya ŋkɔ'osə a nta'a, mbwè mǐ fàŋkè luu ghu, mbə ŋkhì yî mɔ'ɔ nì mighum mi ntaà ñtsò tarə. Ka mɔ mbwè mya le nluu wa múm àmbunjya aa kaa a le ŋwa'à sà'àkè.

¹² Yesu a swonɔ a mbo bo mɔ, “Nì zi mfà'àtə ntsú ghuu.” Kaa ŋù nì bə a le wa'à yi betə mɔ, “O bə aà wə aa ɛ?” Nlon mɔ bo bitsim le nzi mɔ à nì Mmà'àmbi aà.

¹³ Yesu à le ntigə nlogə abaa ya bô mbwè mya mfa a mbo bo.

14 Ma mùu noò, à le mbə aa ngàà yǐi ì ywe'e ji tarə aa, nloginə ajəŋ mə Yesu à le nyweenə niwo aa, mə à le ndì'i ibiinú yi a mbô ñgənyəgənnù ji.

Yesu bo Peta

15 Nòò yǐi mə bo le mmənsə a mfà'atə ntsù waa aa Yesu a swon a mbo Simon Peta mə, “Simon, mu Jɔn, ò kòŋə gha ntsyatə bə buà bitsim faà aa ε?”

A kwi'i mə, “ñŋə, Mmə'àmbî, ò zi mə mə kòŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka nje'ε bɔɔ bi mbinjərə jâ.”

16 Yesu a bû nswon ghu mbo a nî ñgàà yǐi ì ywè'e ji baa aa, mə, “Simon, mu Jɔn, ò kòŋə gha aa ε?”

A kwi'i mə, “ñŋə, Mmə'àmbî, ò zi mə mə kòŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka mbe bɔɔ bi mbinjərə jâ.”

17 Yesu a bû nswon ghu mbo ngaa yǐi mə ì ywè'e ji tarə aa, mə, “Simon, mu Jɔn, ò kòŋə gha aa ε?”

Peta à le njəŋnə nlon mə à le mbetə yi nywe'e ngaa ji tarə mə, “O kòŋə gha aa ε?” Ntigə nswon ghu mbo mə, “Mmə'àmbî, ò zî ìnnù tsi'ï tsimè; ò zi mə mə kòŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka nje'ε mbinjərə jâ.

18 Mə swonə a mbo wò tsi'ï annù nŋkon mə nòò yǐi mə ò le mburə múŋgwà'à aa, ò le si wε'ε nî itsə'ê jo, ntaŋtə nî nù yò, mbiinə ngghèè ni adigə yǐi mə ò kòŋə aa; la nòò yǐi mə ò ka yǐ lwènə aa,

ò ka yĩ ki nàsə mbô mo tâ ñù dàn à tigə ηwe'ε nĩ ìtsə'è a nu wò, ñlɔgə nĩ gho ηghèè nĩ ghu a adigə yĩ mə kaa ò sɪ kɔŋə aà."

19 (Yesu à le swon ma yû ànnù ñfigitə aa ñbuù ñwo yĩ mə Peta à ka yĩ kwo ghu a ηghìrə mə tâ Nwĩ à kwèrə ñigha'a ghu.) Yesu a tigə ñbu nswon ghu mbo mə, "Ka nyòŋə ñĩ ghâ!"

20 Peta a karəkè yi, nyə ηgànyəgənnù Yesu yĩ mò'ɔ wa, wa yĩ mə à le ηkòŋə yi aa, tsi'ĩ wa yĩ mə à le nyəgitə a ntsüntii Yesu, wa noò mə bo le sɪ jɪ mijɪ mi Pasa mi nlwĩ'ĩ ñjìm mya mbetə mə, "Mmà'àmbi, ñù yĩ mə à ka fèè gho aa, à ñĩ wò aà?."

21 Peta à yè mē yi aa, mbetə Yesu mə, "Mmà'àmbi, ànnù ghua ñù a ka yĩ bə aa mə akə aa ε?"

22 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Mbə mē kɔŋ mə tâ à tswe ntii, ñywe'e a noò yĩ mə mē ka yĩ bũ biì aa, boŋ ma ya a yə gho aa ñi àkə aa ε? Ka nyòŋə ñĩ ghâ!"

23 Ma mùu ajàn, ηgànyəgənnù Yesu jya i le ntigə nlaansə ñĩ a titii bɔɔ bi Kristo ñi mə kaa ηgànyəgənnù Yesu ma ghú kaa à ka yĩ wa'à bù ñkwo. La kaa Yesu kaa à le ηwa'à swon aa mə kaa à ka yĩ wa'à kwô; à le mbàŋnè ñswon aa mə, "Mbə mē kɔŋ mə tâ à tswe ntii ñywe'e a noò yĩ mə mē ka yĩ bũ biì aa, ma ya a yē gho aa ñi àkə aa ε?"

24 Ngànyəgənnù Yesu ma ghú à ñi yu yĩ mə à le nswon ñnnù ma jú tsó àyəfə, ñki ηηwa'anə aà; bi'ĩ ki mbii mə ñnnù ma jú mə à le nswonə aa, à ñĩ ànnù ñikɔŋə.

Nlwĩ'isê

²⁵ Yesu à le mbù ñghirè innù jĩ ghà'àtè jĩ mə bi le mbaa ki lòò a ññwà'ànə tsi'ĩ tsim, boŋ kaa mè sà mɔ̀ntə mə mbə mbi yũ ntsim i gha'a ñkù'ùnə a ñkuu ññwà'ànə ma jya ghu.

Bafut
Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source
files dated 26 Apr 2025

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271